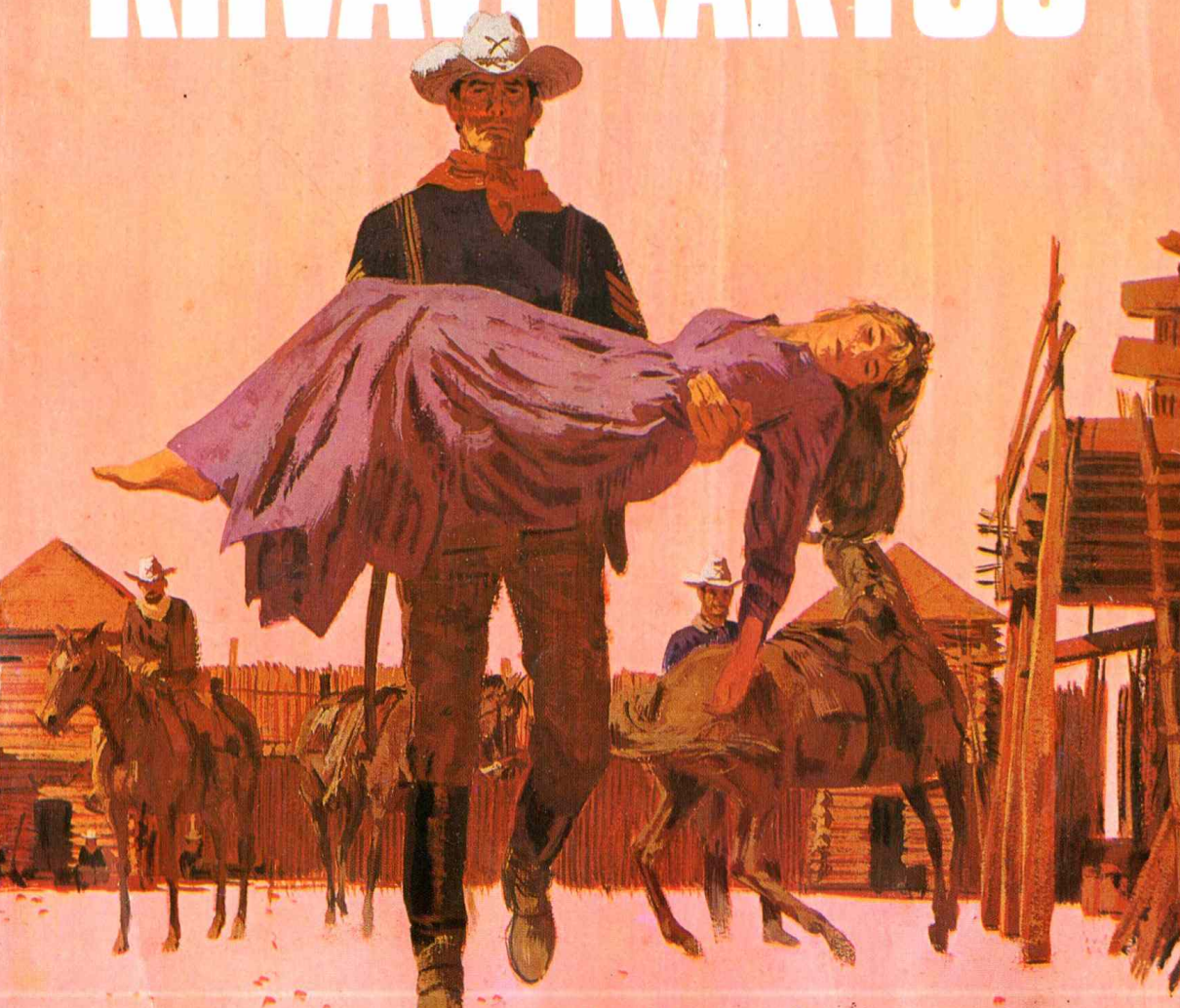

FRENK LARAMI

DOX CENA 6 DINARA
HOLIDEJ BROJ 50
DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

KRVAVI KAKTUS

Frenk Larami

Krvavi kaktus

Psujući, Džemi Šefild je navukao vratnu maramu na lice. Vetar je nanosio sitni pesak i uznemirenost konja jasno je stavila do znanja da se nalaze pred olujom.

Tri goniča sa ranča „Mustang” odvojila su se od ostalih i kraćim putem, preko pustinje, pohrlila da utole žeđ i snove u salunima Puebla.

Za sobom su imali dugi put do Denvera.

Dve hiljade grla sproveli su do Haja Hamiltona, trgovca stokom na veliko, koji je Sout Plejt Riverom dostavljao u Nebrasku.

Od Kolorado Springsa do Denvera, i natrag, bila je šala protutnjati železnicom.

Međutim, do Puebla su morali jahati.

Od sedmorice kauboja sa „Mustang” ranča, trojica su prkosno zagazila u pustinjski pesak, kako bi za nekih petnaestak milja skratili put do grada.

Vodio ih je Oliver Kvigli.

S njim su bili Džemi Šefild, rančerov sin kome je to bilo prvo „krštenje” na dužem putu Kit Fenvik.

Na sve su mogli da računaju osim na peščanu oluju.

Bilo je zmiја, pustinjskih pacova, kaktusa i orlušina, ali, nije im se svidao dolazak nevremena.

Natrag nisu mogli.

Jedino im je preostalo da negde nađu bilo kakav zaklon za sebe i konje.

— Pametnjakoviću — vikao je kroz maramu Šefild — nađi nam neki zaklon! Tebi govorim, hej!

Kvigli je dobro čuo svog mladog gazdu, ali, nije želeo da se upušta u suviše rasprave.

Njegov pogled je kružio ravnicom ali, nije video ništa osim žučkaste linije peska koja se podvačila pod pepeljasto nebo.

Konji su sve više propadali u pesak

Kvigli je znao da se na zapadu nalazi nekoliko kamenih, ogolelih blokova stena, no, nije slutio da su oni odjednom postali tako daleko, skoro nedostižni.

I još nešo je mučilo Kviglija: mlađi Šefild, za koga se osećao odgovornim.

Istina, vlasnik „Mustanga” poslao je sina da se malo prekali i ojača, ali što nije značilo da ga njegov nadzornik povede u opasnost.

Džemi Šefild pritera svog mrkova do Kviglija.

Videle su mu se samo oči, jedno bezbojno i poluzatvoreno, drugo grozničavo tamno. Vetar i pesak pokrivali su mu obrve i povijali obod šešira.

— Koliko će ovo da traje? — vikao je Šefild, jer su se jedino tako mogli čuti.

— Tek je počelo — odgovorio je Kvigli.

— Pa šta ćemo? Da plaćemo?

Nadzornik je pokazao na zapad.

— Idemo tamo — prodéao se. — U neki zaklon...

— Ima li viskija?

— Ima... Ali, ne dele subotom.

— Idi u pakao!

Vetar je za njima vrlo brzo zamećao tragove.

Nebo se prosto spuštalo na njihove šešire, dobijajući purpurni odsjaj.

— A taman sam mislio da sam se u Denveru oprostio od prašine iza krava — mrmljao je Šefild, znajući da ga više niko i ne sluša.

Natučenih šešira do obrva, podignutih kragi od košulja, s maramama preko lica, tri jahača su sve sporije i sigurnije „gazili” u uskovitlani pesak.

Zasipalo ih je sa svih strana; s uzdignutih dina dolazili su pravi kovitlaci, pretvarajući se u oblake pod čijim su se naletima klatili ljudi u sedlima.

Oliver Kvigli je mogao jedino da se pouzdala u svoj instinkt.

I u poviđenje.

Nevreme je tek počinjalo.

Morali su se dokopati nekog zaklona pre nego što dostigne svoj vrhunac.

Ukoliko ostanu na otvorenom, za dva dana beleće im se samo kosti...

Koliko se nadzornik „Mustang” ranča sećao, ovaj deo pustinje imao je peščanu oluju pre nekoliko godina.

Ovo je zaista bilo nešto izuzetno i iznenadno.

Zadesilo ih je na tački odakle nisu mogli natrag.

A ispred njih nazirao se spas u steinama, ukoliko je Kvigli mogao tako da ih odvede.

Postojala je opasnost i da se izgube međusobno.

Nadzornik se s vremena na vreme okretao i kada je video da mu se pratioci razilaze, poluošamućeni, opalio je iz puške u vazduh.

To je bila dobra ideja. Šefild i Fenvik bi trzali uzdama i izlazili na Kviglijev trag na pesku.

Umukle su psovke, povici, kletve. Prestale su sve druge misli osim: spasiti se!

Kroz nepregledni nanos peska i vetra, kao na vidljivo koplje nabodeno, treperilo je sunce.

Činilo se da pesak doseže i do njega.

Nadzornik „Mustang” ranča osetio je da se pod kopitama njegovog konja izdiže čvršće tle.

Bio jeto brisani prostor sa nešto sparušene pustinijske trave i zemlje; sve sada pojjivalo u jednom pravcu. i kao da se tle naginjalo u stranu od zamaha vetra.

Na tom mestu zviždalo je jače nego na bjlo kom drugom.

Izgledalo je da će životinje popadati.

Kad je nekako uspeo da rasklopi trepavice, mutni pejlsaz oko njega bila je samo pustinja, pretvorena u pešćani pakao.

Nigde uzvišenja. Nigde obrisa od stene.

Nigde nade...

Oliver Kvigli je zaključio da nije sledio pravac prema zapadu. Obnevi

deli od peska, oni su nasunce gonili malaksale životinje, u očajnoj nadi da ih neće zatrpati.

Osvrnulo se.

Džemi Šefild je glave oborene na prsa i uzdignutog desnog ramena zaklanjao obraz od uboda miliona sitnih iglica. Izgledao je proketo izgubljen i bezvoljan.

Na drugoj strani, Kit Fenvik je rukom davao znake.

Nadzornik „Mustang” ranča nije shvatio šta to hoće da kaže. Ali, kako je ovaj uporno pokazivo u jednom pravcu, približio mu se.

Fenvik je žestoko maho.

Kvigli je tek tada video vrh nekog brežuljka. Da li mu se samo učinilo? Možda bi njemu, ali obojici svakako ne.

Klimnuo je glavom i vratio se do Šefilda.

Morao je da ga povuče za sobom; sin vlasnika „Mustang” ranča nalazio se utransu. Nadzornik je vukao njegovog mrkova za uzde.

Išli su uz vetar, ali, bar su imali pred sobom nešto nalik na zaklon.

Kit Fenvik je već napuštao sedlo i sklanjao i sebe i konja ispod iljasti, ogoleli breg.

Zatim je cimnuo uzdu i oborio životinju, štiteći se i njom od peska.

Zaklon možda nije bio idealan, ali su uz njega bar mogli bolje da dišu i gledaju.

Pesak se uzburkavao sa strane, bacao gomile na čizme i trupove, kovitlao se i pištao, a onda se okretao na drugu stranu.

Kvigli položi Šefilda između mrkova i svog belca.

Što je mogao više, uvukao je glavu među kolena i predao se čekanju.

Odněkud su se u njihove do gležnjeva zatrpale noge pleli kolutovi pustinjaške trave. Pesak je bio pod nopcima, u nozdrvama, u očima, u porama.

Nikad više, zaklinjao se Oliver Kvigli. Ako se mladom Šefildu žuri po piće i žene, neka jaše sam. Nije trebalo da ga posluša. Marao je da misli na Džeremija Šefilda, a ne na to da ugodí obesnom nasledniku.

Izenada, zamagljeni sunčev disk postajao sve jači i blještaviji.

Prestali su zvuci vetra.

Kao pod udarom čarobnog štapića, stalo je vreme; ukazalo se vedro nebo, iz peska su izronili vrhovi brežuljka i konji su podigla njuške.

Šefildov mrkov se iskobeljao iz peska i otresao ga sa sebe žestoko njišući glavom.

Kit Frenvik je skinuo šešir i izručio peščani talog kraj sebe.

Od Šefildovih nogu videli su se samo vrhovi čizama.

Nadzornik „Mustang” ranča je nekako isčupao udove iz navejanog peska i cimnuo uzde svom belcu.

Nije mu uspelo da proguta sopstvenu pljuvačku. Skinuo je maramu, ali vazduh je još uvek bio usijan i suv.

On dohvati Šefilda za rame i dobro potrese.

— Hej, Džemi — zaškripao je Kviglijev gals kao da se tocilja po kamenju — gotovo je!

Momak isteže vrat i smače maramu.

— Gde... gde smo? — procedio je suvim, ispucalim usnama.

— U paklu nismo — bio je nadzornikov odgovor.

Začudo, više nije umeo da se snađe.

Ceo predeo kao da se izmenio za to kratko vreme pirovanja oluje.

Pesak je prekrío udoljice, zameo tragove, izmešao strane sveta.

— Vode — potužio je Šefild.

Kvigli skide sa sedla čuturicu i otvori je.

Šefild proguta nekoliko gutljanja a poslednji ispljnu sa gađenjem. Tečnost je bila mlaka i odvratna.

Kvigli je zabacio šešir na leđa; na glavi mu je ostala marama da pokriva obrišanu glavu. Tako je podsećao na gusara s Antila, o kojima su postojali zapisi i knjige.

Nadzornik „Mustang” ranča nije se odvajao od svog korbača.

Nosio ga je oko zgloba leve ruke. Iznosio je možda nešto više od metra, dopola uvezan i premazan voskom, a dalje razdeljen u nekoliko krajeva čiji se vrhovi završavali olovnim kuglicama.

Oliver Kvigli jedino s njim nije odlazio u postelju.

Umeo je munjevito da ga prihvati i upotrebi: na konja, na stoku, na čoveka...

Leva ruka mu je inače bila nespo sobna za oružje. Uostalom, tu je bila desna, spremna da povuče pušku skraćene cevi iz kožne uvlake na sedlu, brže nego što bi to prosećan revolveraš mogao s boka.

Opasač nije nosio. Ni revolver.

Imao je opako lice, široko, niskog čela i sitnih, podmuklih očiju ispod debelih veđa. Mesnati nos poravnavao se donjim, izbečenom vilicom. Gornja skoro da se nije ni primećivala, zarasla u povijne brkove.

Prljava, široka košulja sa tamnim krugovima pod pazuhom bila je upasana u obične pantalone. Preko njih je nosio „betving” kožne štitnike.

Pošto je i sam ispio nekoliko gutljaja tople vode, Kvigli je dobro zatvorio čuturicu i pokušao da se orijentiše.

Uprkos svom velikom iskustvu, ništa nije našao što bi mu ukazalo siguran pravac prema Pueblu.

U stvari, senka brežuljka klizila je preko peska na zapad, ali predeo je zaista izgledao nestvaran.

Pesak... samo pesak.

Njihov kompanjon, Kit Fenvik, revnosno je istresao iz šavova pesak.

On je među njima bio najćutljiviji i najneočekivaniji.

Ponekad je umeo da se bezrazložno ceri, a ponekad da pobesni do mere da bi rastrgao sopstvenu senku.

Kauboji sa ranča su ga se uglavnom klonili.

On, za njih nije bio „načisto”.

Što se Kviglija tiče, nadzornik je Fenvika tretirao kao dobrog goniča i odličnog pajtaša u pijankama i te-revenkama.

Bio je, takođe, odličan jahač i nije brbljao koješta kad se napije. Uostalom, nikad mu se nije poznavalo kad je pijan a kada trezan.

Jedino su mu oči caklile, ali refleksi ostajali vrlo upotrebljivi.

Umeo je da ceni Kviglijevu naklonost, a još više Šefildovu trpeljivost.

Lice Kita Fenvika moglo se uporediti sa njuškom dalekih čovekovih predaka.

Nisko čelo, razmaknute oči s jedva vidljivim tragom obrva, spljošten nos nabran po sredini, neobično veliki razmak od nozdrva do ivice brade...

I svuda, po licu, rida, svetlorida vlaka koja je nepoštedno pokrivala ionako rapavu kožu. Male, šiljaste uši ličile su na vrhove marame.

Svoju zagonetnu ali svakako mračnu prošlost doveo je sa sobom Fenvik iz Arizone.

Kako je Kvigli imao odrešene ruke pri izboru momaka za „Mustang”, on je u Fenviku naslutio pravog čoveka za levu stranu svog sedla.

Desno mu je odskora stalno pokrivač Šefild.

Arizonac je često zaista znao šta treba uraditi a da mu se ne kaže.

Sada je recimo pokupio uzde sva tri konja i skupio u gomilu.

Pohabani šešir pokrivač mu je oči. Virio je vršak malog spljoštenog nosa i ružna, ispupčena usta obrasla dlakom.

Fenvik je bio najviši ne samo od njih troje, već i među svim momcima na „Mustangu”.

Nijedna košulja ili bluza nije mogla da mu bude potaman. Iz svih rukava izletale su duge, žilave, dla-

kave ruke i klatile se nad drúkama koltova.

Pošto Dženi Šefild nije pokazivao volju da se podigne iz peska, Kvigli došepa do Fenvika.

— Sasvim je crkao — mrđnuo je nadzornik brkovima — a kad sazna da ne znam gde smo...

— Možda i zna? — promrmlja Fenvik.

— Onda je stvar prosta — sleže ramenima nadzornik. — Više prema jugozapadu i moramu naći čvrsto tle.

Fenvik je ravnodušno klimnuo glavom.

Kvigli se ponovo vratio do rančerovog sina.

Malo mu je podigao obod, i skoro se opeče o njegov pogled.

— Mislio si da sam mrtav? — upitao je Šefild i strgao maramu sa lica.

— Tako je izgledalo — kiselo se nasmejava Kvigli.

— Za, gde smo?

— U pustinji — čučnu nadzornik, Pesak me ošamutio...

— Pasji sine — zarežao je Šefild — tražio sam da nas povedeš kraćim putem a ne kroz oluju.

— Sve će biti u redu — smeškao se Kvigli. — Stići ćemo pre ostalih.

— Briga me — obrecnuo se Šefild.

On odbi Kviglijevu ruku i sam se podiže.

S gađenjem je pogledao oko sebe.

— Neko će za ovo platiti — zarežao je divlje.

— I ja mislim — složi se Kvigli.

— Zato da krenemo što ranije.

— Naravno, ti ideš napred? — upita Šefild.

— Naravno!

— Ako opet zalutaš — iskezio se Šefild — ostavićeš kosti ovde. Budi siguran.

— Nije vreme za šalu...

— I nije, prokletinjo! Ako jašem s tobom, onda imaj na umu da sam ja gazda a ne ti.

Kvigli je podigao korbač i njime protrljao glavu ispod marame. Znao je da će biti najbolje da čuti, dok se ne stiša Šefildov bes.

Narav naslednika „Mustang” ranča bila je vrlo opaka a nepredvidljiva.

Pogotovu što je se s karakterom slagao i njegovo sopstveno lice.

Levo oko bilo mu je poluzatvoreno; skoro ugašeno, s ožiljkom dobijenim prilikom kroćenja mustanga u koralu ranča.

Diyan pastuv nemilosrdno je bacio svog jahača na ogradu.

Pri tome, Šefild je zakačio šiljak drvenog stuba a zamalo ostao bez oka.

Sada je imao spušten kapak, ali je pastuv to platio glavom odmah posle Šefildovog pada. Rančerov sin ga je ubio na licu mesta!

Imao je tada devetnaest godina.

Sada, u dvadeset prvoj, ličio je na triseti godišnjaka.

Brada boje rđe prekrivala mu je duguljasto lice, a pepeljastoplava kosa padala mu je preko ušiju, masna i upletena u konce.

Ožiljak na levom oku kao da je

za sobom, gore, „povukao” i levi kraj usta.

Tako je izgledao uvek u grču, i kada govori i kada čuti.

Oko vrata je nosio ogromno Raspeće, iskovano od čistog srebra. Pripadalo je rano preminuloj majci, a on ga je nosio zbog uspomene na nju, a nikako iz nekih pobožnih nazora.

Džemi Šefild je u svemu hteo da bude divalji.

U jahanju, pucanju, ponašanju... Činio je zapravo sve ono što stari Džeremi nije želeo da on čini.

Nije pristajalo jednom nasledniku „Mustanga” da se vuče po sumnjivim krčmama, a on se vukao.

Nije pristajalo da se vidja sa sumnjivim ženama, vidjali su ga.

Nije morao da se kocka, on je to činio.

Tučama i pijankama dovodio je Šefildov ugled na kocku. Zaduživao se, izazivao zakon, društvo nalazio u najvećem gradskom ološu.

Onda je Džeremi Šefild okrenuo list: lišio je svoga sina pozamašnog džeparca i poslao ga da radi.

Kvigliju je strogo naredio da momka uvede u sve rančerske poslove, ili će mu on za to lično odgovarati. Tako se Džemi Šefild, gundjajući, našao iza kravljih repova i u prašini iza goveda na putu za Denver.

Vlasnik „Mustanga” je računao: ili će njegov sin postati čovek, ili će propasti. Zauvek!

Treće nije bilo.

Što više posla za njega oko ranča, to manje misli o salunima i devojčurama.

Onda će vreme pokazati na čemu je.

Začudo, momak je dobro podneo put. Istina, pirovao je rame uz rame s ostalima u železničkoj kantini, ali, to je bilo sve.

Možda više nije ni moglo, s obzirom da u vagonima nisu služili piće i devojke.

A od Kolorado Springsa do Puebla morali su toliko da jašu da im je svaka jazbina uz put dobrodošla samo da sedla zamene tvrdim stolicama i pićem.

Uostalom, čim bi osetio da rančarovog sina obuzima želja da izaziva, Kvigli je naredjivao pokret.

Ako bi se Šefild pobunio, nadzornik bi mu otvoreno obećao da će ga ostaviti i javiti ocu da njegov naslednik ipak nije beba koju bi on mogao cuclom da namami u sedlo i vrati natrag.

Medjutim, ovog puta bili su na istom.

Šefild je takodje mogao da kaže ocu da ga je nadzornik skoro ubio vodeći ga kroz pustinju. To što je baš on, Džemi, insistirio da prekrate put do Puebla, to niko neće moći da dokaže.

I u odevanju se rančarov sin nije mnogo razlikovao od ostalih.

Jedino što je kvalitet njegove košulje i pantalona bio bolji. Ali svejedno, sve je to delovalo na kraju krajeva pohabano i izgužvano.

Kolt je držao nisko pripasan, mada se ne bi moglo reći da je laik u rukovanju. Tome ga je revnosno podučavao Kit Fenvik, iznajmljivač revolvera iz Arizone.

Oliver Kvigli je uzjahao svog belca i sačekao da to Šefild učini sa svojim mrkovom.

Fenvik je već bio u sedlu.

Kao da je u ovom delu sunce zalazilo brže nego bilo gde na zapadu.

Senke su se izdužile, pa su noge životinja podsećale na tanka stabla borova bez liski.

Izgledalo je kao da su iznikli iz zemlje.

Nigde traga oko njih. Sve je zamelo vetar, sve je bilo pesak.

Kvigli je krenuo napred.

Po običaju, Fenvik je jahao poslednji.

II

Pošto je stavio dlan na čelo, da bi pogledu dao malo hlada, Lebeder Džos je nekoliko puta odmahnuo glavom s nevericom.

To je zaista bio jahač!

U ovo doba, u ovom kraju?

I to je dolazio s one strane gde se maločas peščana oluja poigravala sa pustinjom.

Sada se sve smirilo, a iz popodnevnog jare izronio je čovek na konju.

Džos je bacio pogled prema svojoj kolibi.

Znao je da Šon-šon negde vreba zategnutog luka.

Što se tiče devojke, ona se retko rastajala od svog kutka u kuhinji.

Koliba je bila vrlo bedna: sklepana od nekih polutrulih dasaka i trupaca, ali sa prilično zelenila oko lo.

Bilo je tu i neke vrste bašte sa povrćem, u malom koralu se naizila kobila sa malim ždrebetom, nekoliko kokošaka vršljalo je po travi, a tele, podignutog repa, trčkaralo je uz jednu od tri krave nedaleko od kolibe.

Bila je to farma u malom, na samoj ivici pustinja.

Nije bilo drveta, ali, samo dvadesetak jardi južno, uzdizao se ogroman kaktus.

Sakaro-kaktus, ili „carski kaktus“ kako su ga nazivali starosedeoci, moglo se sresti samo u ovim krajevima, na domaku Stenovitih Planina i u Arizonu, uz Marikopske Planine.

U ogolelim, pustinjskim predelima „carski kaktus“ služio je za hranu stanovnicima i karavanima.

Ogroman je i dostojanstven u svojoj lepoti.

Njegove su grane izvijene i niču uspravno iz stabla, tako da obrazuju veličanstveni vrh krošnjé. Bez lišća su, a plodovi rastu sa grana, slični smokvi, ali su još sočniji i ukusniji. Negde su bele, negde crvene, negde žute boje, ali su bez razlike izvanrednog ukusa!

Sakaro-kaktusi mogu da izbiju iz zemlje, iz stenja, kao čudesni dar prirode bezvodnim pejzažima.

Lebeder Džos imao je sigurno preko sedamdeset godina.

Bio je spečen, suv, zbrčkane kože po licu kao sasušeni list duvana.

Na glavi je imao beli, platneni šešir, koji je bacao senku preko ramena.

Nosio je vojničku košulju s velikim džepovima i pantalone uvučene u čizme visokih sara. Košulja mu je bila prebačena preko kaiša i rukava, a rukavi zavrnuti.

Žvakao je duvan i žmirkao.

Umesto o pušku, oslanjao se o dršku ašova. Pred njegovim nogama počinjala je traka sveže iskopane zemlje.

— Šon-šon? — tiho je pozvao.

Nečujno, iz senke trošne kolibe izišao je mlad Indijanac.

Istina, nije nosio pero, ni ratničke boje, ali je likom, bojom kože i stasom odmah odavao rasu kojoj pripada.

Nosio je šešir sasvim malog oboda, sa tamnom trakom okolo. Ispod njega ukazivala se kosa poput gavrano vog krila, duga, prava i sjajna, kao srebrnom četkom iščetkana.

Preko golih ramena nosio je bluzu od već oveštale jelenske kože, upasanu u sasvim uzane pantalone od platna.

Na nogama je imao mokasine grube, ručne izrade.

Iako mlado, telo mu je pokazivalo izvanrednu gradnju i muskulaturu.

Pogled nedokučiv, skoro pospan, ali na momente ispunjen do vrha čudnim, naglim bljeskovima.

Imao je takodje ispupčene jago-

dice, nešto povijeniji nos i lepo skrojena usta.

Držao se pravo, ali i napregnuto.

Nije imao ništa osim luka i strele.

I malog noža za pojasom, koji je delovao kao igračka.

— Samo je jedan — rekao je Lebeder Džos, misleći na konjanika koji se s ivice pustinje uputio prema njima.

Mladi Indijanac je klimnuo glavom.

— I ne izlazi dok te ne pozovem — došao je Džos. — Ne izlazi uopšte ako ima zvezdu... Ni ja ih ne volim, ali, najmanje volim njihova pitanja.

Šon-šon nestade isto onako nečujno kao što se i pojavio.

Reklo bi se da nikada nije ni postojao.

Kao da se pretvorio u vazduh.

Džos ispljunu duvan, uze novi komad, odlomi i strpa u usta.

— Ima mesec dana da niko nije došao — promrmljao je.

Iz kuće je dopirao miris nekog jela, kojim se zabavljala Tamariska. Iz korola se oglasila kobila.

Tamo gde je prestajala pustinja, nastavljala se savana škrtla biljem i travom.

Tek od kolibe, podignute nadomak sakaro-kaktusa, počeli bi da niču žbunovi i da oživljavaju tle. Što se pogled više produžavao na sever i istok, to se zelenilo pretvaralo u vidik pred kojim se moglo odahnuti.

Tim delom Šon-šon je uglavnom jahao u potrazi za divljači.

Uostalom, tu je bar mogao nesmetano 'da gospodari. Niko u blizini nije živio, niko nije prolazio. Karavani i poštanske kočije dodirivali su zeleni vidokrug tek desetak milja istočnije, ali niko se nije zadržavao niti dobijao želju da zaviri šta postoji iza bregova koji su pred straža pustinje na zapadu.

Lebeder Džos je žvakao novo parče duvana i čekao.

Jedan jahač, to nije mogla da bude nikakva nevolja.

Peščane oluje pokatkad bi ovde izbacivale mrtve ili polumrtve jahače.

Svi oni su sobom nosili jedno jedino objašnjenje, zalutali smo!

Odjednom se više nisu snalazili, predeo se menjao, brda peska nikla su tamo gde su bili sigurni da je ravno...

Jahač na šarenom, neobičnom ždrepcu dolazio je u susret bez znakova umora ili iscrpljenosti.

Čudno!

Džos nije imao čega da se plaši, o zakon se nije otrešio, susedima se nije zamerao, jer ih nije ni imao. A u kolibi se nije nalazilo zlato o koje bi se otimali desperadosi i lupеži.

Jednostavno, za svet u kome je živio malo ko je znao.

A oni retki koji su ga napuštali, teško da bi se ponovo snašli da ga nadju.

Džos spusti ašov i podje napred.

Jahač se već sasvim približio.

Bio je odenut tamnim, neprikladnim za ovo podneblje odelom. Po

njemu se razlivala žućkasta, peščana „skrama” od peska, no, lice mu je ostalo čisto i tvrdo.

Nije pomerao glavu, ali je očima dobro pregledao sve oko sebe.

Bio je, naizgled, bezopasan.

Oružje mu se nije videlo od krajeva kaputa. O sedlu nije imao kožnu uvlaku za pušku, samo neku torbu.

— Bili ste u oluji? — presrete ga Džos pitanjem, pozdravivši ga po vojnički, iz navike.

— Samo sam je očešao — odgovorio je čovek muklim, ali čvrstim glasom. — Odmah sam skrenuo.

— Imali ste onda sreću.

— Da!

On laganim pokretom napusti sedlo i ostade na nogama čitav minut, nepomičan, kao da proverava da li će ga stopala izdržati.

— Dolazite iz Denvera?

— Iz Goldena! — Nisam se nadao vetru, ali vama jesam.

— Zaista? — iznenadi se Džos.

— U La Hunti, davno, pričao mi je neko da se spasio pustinje naišavši baš na ovakvu kolibu.

— Kako je taj izgledao? — interesovao se Džos.

— Zvao se Kenton. Radio je kao vodič karavana nekada, a posle se odao piću i traganju za zlatom.

— Sećam se — osmehnuo se Džos. — Taj je obećao da će doći jednom, siguran da ovde u brdima ima rude.

Stranac razmače kaput i ukazaše

se drške dva teška kolta. Bile su ukrašene slonovačom!

Džos nije mogao da sakrije divljenje, ali i podozrivost.

Zar je nameravao da ih upotrebi?

Medjutim, ovaj otkopča opasač i pruži Džosu.

— Nisam došao da smetam — rekao je mirno. Evo, neka ostane kod vas... i neka onaj momak skloni strelu sa mene!

— Nebesa! — ote se starom. — Kako ste ga... kako ste ga opazili?

Pošto nije dobio odgovor, on prihvati opasač i na dlanu odmeri težinu i vrednost oružja.

— Lep par — rekao je, a potom se okrenuo kolibi. — Šon-šon? Izidji...

Mladi Indijanac se ukazao samo polovinom tela. Pogled mu je skrivao razočaranje i bes. Sve dotle verovalao je da je nevidljiv i neuhvatljiv. Koliko puta ga je samo zbog toga prekorevao Džos, a on se smeš kao zadovoljan što je takvom iskusnom vojniku mogao da „ispari“ za jedan tren!

— U redu je — dobacio mu je Džos. — Idi u lov.

Šon-šon kao da je oklevao.

Istina, jahač je došao sam, ali ako dovede još nekoga? Ako ostali čekaju baš to, da se on udalji? Kako će onda njegova strela da pomogne Džosu i Tamariski?

— Ja bih kasnije — odgovorio je Indijanac, teško spajajući slogove reči.

— Idi kad hoćeš — sleže rameni-

ma starac. On je znao šta dečko oseća i nije želeo da mu pokvari osećaj odgovornosti.

— Imam vode — okrenuo se Džos — ali, imam i viskija.

— Vi se odlučite — odgovori došljak.

— Onda da pomešamo, a?

Džos je krenuo prema kući, a potom zastao.

— Imam utisak da vas odnekud znam — rekao je, s puno radoznalosti u glasu. — Ne morate mi reći ko ste, setiću se ja već...

Kako nije uputio poziv strancu da ga sledi, to je ovaj ostao napolju, smatrajući da će mu oграда koralu biti dovoljna da sedne.

Njegov ždrebac nanjušio je nešto vode u drvenom koritu.

Lebeder Džos je opasač na strančevim koltovima ostavio obešen o klin, na samom ragastovu vrata. Drške su se ljeskale na suncu poput srebrnih cvetova.

Šon-šon se takodje našao u blizini koralu, milujući njušku vitke kobile. Iako mu je bio okrenut leđima, stranac je osećao njegove poglede na sebi.

Potrajalo je dok se Džos nije pojavio.

Nosio je bocu sa dve čaše u jednoj, a neke novine u drugoj ruci.

Imao je šeretski izraz.

— Znao sam da odnekud znam — mahnulo je rukom sa novinama. Zatim ih je stavio pod mišku i natočio viski u čaše.

Komad još nesažvakanog duvana prebacio je sasvim uz desni obraz.

a kroz ostatak prostora u ustima propustio je gutljaje viskija.

— Pokatkad se otisnem među ljude — rekao je brišući usta nadlanicom, i donesem nešto... Piće, duvan, neku maramu za Tamarisku, ili...

Onda se osetio novina.

— Nedavno, može biti više od mesec dana, ovo mi je ostavio neki trgovac — rekao je Džos i razvio požutele, iskrzane listove. — Prilično su stare, ali, meni je svejedno... Tu je vaša slika!

Čovek se okrenuo prilično nezainteresovano.

Bile su to novine čak iz Mekona, u Džordžiji. Nije mu trebalo mnogo da se seti ko bi bio člankopisac.

Što se tiče slike, bila je prilično nejasna, ali su zato olovkom pojačani šešir, kaput i konj. Očigledno, figura je bila njegova, ostalo se tek naslućivalo.

— To ste vi? — ipak je zapitao Džos. — Pisao je o vama neki Valsin Arb... Poznajete ga?

— Malo — procedio je suvo ovaj.

— Onda ste vi ipak čuveni Dok? Dok Holidej?

— Obično sam čuven po zlu — dobaci on.

— Pa, ovde se ne bi moglo reći tako — počeo je Džos svoj spečeni obraz. — Čitao sam nekoliko puta. Mogu vam reći da ste ovde prikazani kao heroj...

Dok Holidej skide svoj „kalifornija šešir“ i prvi put strese sa sebe pesak. Onda je obodom nekoliko puta lupio po ramenima i nogavicama.

Džos stavi čoške na gredu od ograde koralu.

— Čuo sam ja o vama više nego što je ovde napisano — rekao je posle kraćeg ćutanja. — Vi ste lutalica... a ja, ja sam olupina koju je život bacio na ivicu pustinje.

Holidej je ćutao.

— Oni koji svrate, istina vrlo retko, i to kad moraju, suviše su radoznali — nastavio je Džos. — Vi ste suviše ćutljivi. Zna li zašto sam ovde?

Kockar slaže ramenima.

— To ponekad ni vi ne znate — rekao je, vadeći iz džepa pozlaćenu tabakeru s mirišljavim cigaretama. Džosovo lice sinu.

— To mora da je skupo — rekao je.

— Daću vam jedan paketić — reče Džordžijanac.

— Onda smo kvit sa viskijem!

Osetivši na sebi ispitivački pogled, Džos se osmehnu.

— Ja sve naplaćujem — rekao je bez uvijanja. Nikog ne zovem ovamo, a ko svrati i nešto traži, to mora da plati. Inače ne bi ostalo ni za mene.

Zatim pokaza prema Šon-šonu i kući.

— Ni za njih — dodade.

Pošto je žudno udahnuo nekoliko dimova „Virdžinija“ cigareta, Džos je iščekivao da Holidej najzad počne sa pitanjima.

No, on je i dalje ravnodušno gledao u daljinu.

— Umorni ste? — upita Džos —

Imamo postelju... I hrane, naravno.

— Imam i ja novaca — odgovorio je kockar — ali, ne bih želeo da se zadržavam.

— Kuda ćete?

— Pueblo!

— Imate tamo nešto posebno? Sastanak sa nekim?

— Sa sudbinom.

Lebeder Džos se nije predavao.

— Prilično sam usamljen ovde — rekao je, da ga mladi Indijanac ne čuje — i dobro mi dodje razgovor sa nekim izvan ovog mog sveta. Ali... neću da se namećem, mister. Ja sam izabrao ovakav kraj.

On se okrete prema Šon-šonu i namršti se.

— Noću se ne lovi, Šon-šone — dobacio je.

Dečak je pogledao u nebo.

Onda je zabacio tobolac na ledja i uputio se prema sakaro-kaktusu, od koga je počinjala da se uzdiže trava i šipražje.

— Ima čudno ime — primeti Dok.

— Da, ja sam mu ga dao.

— Mora da je duga priča? — rekao je kockar, osetivši da će starac biti zadovoljan ako to spomene.

I nije se prevario.

Džos se premesti sa jedne prečke ograde na drugu, bliže kockaru.

Pružio je ruku prema pustinji.

— Slučajno sam se i ja ovde našao — rekao je. — Bilo je to davno, zaboravio sam da brojim godine. Ja sam bivši narednik Lebeder Džos, mister Holideje. Rodom sam iz Ponsa Sitija, na reci Arkanzas...

i proveo sam dobrih devet godina u u vojsci, ne računajući regrutovanja... U ratu, mister, čudne stvari se dešavaju. Svašta sam video i na mnogo štošta sam navikao, ali, decu da ubijaju...

Tu je Džos zavrteo glavom i žurno potražio drugu cigaretu iz džepa košulje.

— Služio sam pod majorom Klivlendom. On je od onih, znate... „Samo mrtav Indijanac je dobar Indijanac"... Posle jednog sukoba sa Šošonima, gde je izginula naša izviđnica, Klivlend je poveo regiment na njihov bivak podno velikog grebena Pajks Pik... Ubijali su sve bez razlike! Razumete li? Sve. Ja... Ja sam mogao da pucam u naoružanog Indijanaca, ali u ženu ili dete? Ne!

Džos je povukao dim i lagano ga ispustio.

— Ako me nadju ovde, mislim oni iz vojske... ja ću pod sud!

— Zašto?

— Ranio sam poručnika Tajlora kada je hteo da ubije Šon-šona! A bio je još goluždrav, kao ptiče koje je vetar izbacio iz gnezda i prepustio ga ćudima prirode i opstanka. Taj Tajlor... zamahnuo je sabljom, a ja sam opalio!

— Lepa prilika za vojni sud.

Kiseli osmeh bio je Džosov komentar.

— Tajlor je pao, ali u onom meću nije se znalo zbog čega. Ja sam malog zgrabio, umotao u ćebe i bacio preko sedla...

— Pobegli ste?

— Da! Možda bi mi oprostili za malog Indijanca da nisam podigao ruku na oficira. Znao sam šta me čeka i krio sam se. A onda... Tamariska!

— I to je ime?

— Ime devojčice — odgovori Džos, uzdahnuvši. — To su deca pokolja, Šon-šon Tamariska. Jedan karavan Mormona, koji veruju u dobrotu i mir bez oružja, izmasakrirali su Šošoni kao odmazdu na uništenje njihovog bivaka kod Pajks Pika. Ostala je samo mala, gluvonema... Ne znam kako je nisu primećivali da spava u kolima. Ja sam se desio blizu i video. Sačekao sam da se Indijanci udalje i potražio preživjele. Nju sam samo našao, tek se budila...

— Zar volite toliko decu?

— Zar sam mogao da ih ostavim? — zacrvene se Džos. — Bespomoćne, bez krivice krive? Bežeći ispred mogućih potera i patrola, zadesio sam se u ovoj pustinji. Hteo sam nekako da pregazim Stenovite Planine i da ne ostavim trag. No, sa dva deteta to je bilo djavolski neizvodljivo i upadljivo. U pustinji sam naišao na tragove nepotkovanih konja koji su se ukrštali kao da za nečim tragaju. Skrenuo sam mahinalno, i preda mnom se otvorio raj...

— To je verovatno bio kraj jednog dela?

— U pravu ste... Ovde su deca rasla i jačala. Ništa nisu pitala, slušali su me i zajednički smo podno-

sili sve nevolje kao dar sudbine. Šon-šon ne znači ništa kao ime. Podseća na pleme kome pripada. On naslućuje istinu i samo je pitanje dana kada će poći u lov da se više ne vrati. Ne bih mu zamerio... Mlad je, radoznao, okretan i hrabar. Nevolja je što ima drugu boju kože, ali, mogao bi da nadje za sebe posla na svakom ranču! Ume sa konjima, kravama, psima... Ume i s oružjem. Naučio sam ga da lovi strelom, da se pucnji ne bi čuli...

— A devojčica?

— Postala je lepotica... Za nju mi je najteže, inače bih i ja otišao odavde, ali... Ona mi je privrženija od moje senke! Lepa je kao anđeo, mister. A kako bi se u svetu snašla lepa devojka koja ne govori i ne čuje? Kako?

— Vrlo loše — složi se kockar.

— Ume da kuva, da pere, da pomogne u svemu, ali, gluvonema je! Mora da ima nekog ko se brine o njoj. Ja to možda neću moći još dugo. I godine su tu... A i vojska ne zaboravlja, da znate.

Pošto je malo počutao, Džos nastavi.

— Nju ne pokazujem nikome, ako slučajno zaluta na ovu stranu. Moglo bi nekome svašta da padne na um... Neko vidi samo Šon-šona i pretpostavlja da mi služi. Ja odem u Pueblo s vremena na vreme, uzmem najneophodnije stvari i izgubim se, tako da me niko ne opazi. Možete mi verovati da ovo nisam nikome pričao osim vama. Ne znam

zašto, morao sam nekome, ali, zaista ne znam zašto baš vama?

On se podiže, odšeta do ulaza i skide opasač sa klina. Zatim ga donese do kockara i pruži.

— Ako vam treba hrane...

— Radije bih vode u čuturicu — reče ovaj.

— U redu, vodu ne naplaćujemo... — ponovo se ukaza smešak na smežuranom Džosovom licu. — Samo kad bih znao da će me ostaviti na miru — dodao je. — Neka ode Šon-šon, neka me napusti Tamariska, ali, da me ostali ne diraju...

— Zašto bi? — promrsi Holidej. — Ovde samo oluje izbacuju zalutale putnike. Retki su oni koji iz zabave gaze pesak.

— Ko zna? — pitao se Džos. — Odavno nisam video lešinare.. jutros ih je nekoliko kružilo iznad pustinje.

Pogled mu pade na novine, u travi. Iz njih ga je „posmatrala“ slika čoveka iz Džordžije.

— Da li zaista tako brzo potežete? — upitao je.

Kockar se okrete.

— Mogu da dokažem — kazao je — ali, možda ne bi bilo dobro da se čuje pucanj...

— U pravu ste — smeškao se Džos. — Imate lepog konja, kao da je indijanski?

— Jeste! Rastao je na slobodnim pašama, ne u rezervatima.

— Ja sam uspeo da nabavim košulu, da preteram dve kravice, a

posle je sve išlo svojim tokom. Ni onda shvatim da se čovek na sve načina ne bih ranije pomislio da se mogu zadržati na jednom mestu. A vikne.

— Hvala na vodi.

— Želim vam srećan put — pozdravio ga je Lebeder Džos. — Krenite pravo, i izbićete na drum... Nema staze, samo se držite pravca.

Kockar dotače prstom obod šešira i potera Miga.

Čudni Lebeder Džos, bivši narednik, dezertir, staratelj mladog Šošona i gluvoneme Mormonke, ostao je dugo zagledan u visokog jahača koji je mirno jahao u svet iz koga se on, Džos, dobrovoljno prognao.

— Pakao s tobom — napravi u vazduhu krst stari pustinjač. — Ne znam kome je gore: meni usamljenom ili tebi usamljenom. Samo.. na moja vrata kuca starost, a na tvoja cevi oružja...

III

Tragovi za njima postajali su sve dublji, a pesak još tajnovitiji i smrtonosniji. Belac Olivera Kviglija upao je dopola i malo je falilo da sam sebi iskopa grobnicu,

Sada su se sva trojica osvrnula, zahvaćena novom panikom.

Očigledno, Kvigli nije mogao da nadje izlaz.

— Prokletinjo — vikao je Džemi Šefild, grčeći se od bola koji su izazivala ispucala usta — zar hoćeš da nas vratiš natrag?

Kvigli je turobno osmatrao jednolični predeo.

Našta mu nije bilo jasno.

Kretali su se prema zapadu, a odjednom bi se našli u čudnom položaju u kome bi im sunce udaralo u bokove.

Konji su posrtali od umora i peska, a u čuturicama je bilo sve manje vode.

— Vrtimo se u krug — konstatovala je Kvigli.

— I to je sve što imaš da kažeš? — zareža Šefild.

— Zasada — klimnu glavom nadzornik.

— Ti si budala, Kvigli! Prokleta budala! — kleo je Šefild. — Hoćeš da ovde ostavimo kosti? Kreni na neku stranu!

— Ne znam više na koju — mrzo voljno je odgovorio ovaj. Činilo se da ga savladava čudan drmež; otkazivali su mišići, misli postajale prazne i zbrkane, ravnodušnost mu zatvarala srce.

Kit Fenvik ugura svog konja među njih.

— Da probamo suprotno? — predloži.

Šefild se zagleda u njegovo ružno, dlakavo lice.

Šta ti to sad znači? — obrecnu se.

— Ako ne valja na zapad, onda...

— Pa kreni, idiote! Kreni prvi!

On otvori čuturicu i istrese samo nekoliko kapi u usta.

— Pakao! — procedio je. Usta su ga bolela posle svake reči, ali nije odustajao je od izlivanja žuči. — Daj mi tvoju — naredio je Kvigliju.

Sve dotle zamućeni nadzornikov pogled kao da sada ožive.

— Svi smo imali pune — rekao je hrapavim glasom.

— Ali, ja sam moju popio! Daj tvoju...

— Ne dam!

— Šta? Naredjujem ti...

— U pustinji ne važe naredbe... Trebalo je da piješ polako...

Zaslepljen gnevom i žedju, Džemi Šefild se maši svog kolta. Ali, nadzornik je podigao pušku pre nego što je ovaj mogao bilo šta da preduzme.

— Pseto — stenjao je rančerov sin — platićeš mi to kad stignemo...

Kit Fenvik skide sa sedla čuturicu, ali ga Kvigli zadržao opakim pogledom.

— Ostavi — prasnu, ponovo dobijajući kontrolu nad samim sobom.

— Neka se uči... Neće uz njega uvek biti oni koje plaća njegov otac. Neka pati...

— Ali...

— Nema ali! To mi je stari Džemi rekao: malo mora da očvrsne, ili da propadne. Sad je prilika da se pokaže čovek...

Šefild je sve to slušao njišući se u sedlu, kao da uspavljuje samog sebe.

Imao je na umu samo vodu. Kap

vode, bilo kakve, da ovlaži usta, da oseti sopstveni jezik.

— Idemo! — Dreкну Kvigli.

— Ubiću te — zaškripao je Šefild, ali se nije mašao kolta. Možda nje ni znao gde je, ni da li ga ima. Sunce je peklo, kao usijano željezo za žigosanje.

Fenvik je krenuo na istok, ukoči-ko je to uopšte bila ta strana.

U pustinji sve može da bude nestvarno.

Možda i sunce pravi krivu putanju ka zapadu.

Redosled je sada bio obrnut: Kvig li je jahao poslednji, Fenvik napred. U svakom slučaju, rančarov sin bio je između njih, obojici na oku.

— Oooops! — otegnuto je povikao Fenvik i grčevito zauzdavao svog konja.

Uzvik je trgao Šefilda. Medjutim, Nadzornik se već našao uz njegov bok.

— Šta je? — pitao je, jedva čujući samog sebe.

Fenvik je samo pokazao rukom.

Kada je Kvigli prišao, ugledao je pred njima ogromnu pukotinu.

Kao da se zemlja iznenada razdvojila, a onda primila čitava brda peska. Pa i pored toga, video se odron niz koji bi nesmetano mogao samo da sklizne pustinjski vetar.

— Natrag — rekao je samo Kvigli.

— Natrag? Zar opet? — zastenjao je Šefild. — Nikuda više ne idem... Stavite me!

— Polazi — povuče uzde njego-

vog konja nadzornik. — Ovde ostaju samo mrtvi.

— I mi ćemo to biti uskoro.

— Videćemo. Hajde, podigni glavu, zar ne vidiš Pueblo?

— Gde...?

— Tamo! Svetla sijaju, saluni su puni finih ženskih mirisa, svira muzika i preko čaša se preliva pena od hladnog piva... Kako ti se dopada, ha?

— Gde je? — mrmljao je Šefild.

— Izdrži još malo, sad će — gurao ga je Kvigli da se uspravi. — Nemoj da te unesimo kod „Old Bendžija“. Moraš da udješ na svojim nogama, inače, te nijedna neće u krevet tako presavijenog... Hajde, glavu gore?

Izgledalo je da Kviglijevo brbljanje uzdiže račerovog sina u sedlu.

Oči su mu zasijale, usta malo razvukla u stranu, koliko su mogla a da ne popucaju.

— Pivo — prošaputao je Šefild blaženo. — Popiću celo bure... Ne, dva bureta... Ne! Tražiću da se okupam u pivu... Ha-ha-ha-ha!

— Hajde, idemo — vikao je Kvigli.

On krišom nasu malo iz svoje čuturice u prste i njima dotače Šefildove usne.

Mladić se prvo trgao, kao opečen, a onda postao svestan tečnosti.

— Vode...

Kvigli mu podnese izvnutu čuturicu pod nos. Bila je i ona prazna.

Poslednje kapi stavio je na prste i na njegove usne.

Sasvim ispred, Kit Fenvik je ponovo zastao.

I ponovo je mahao rukama, nekuda.

Teškom mukom izvlačeći kopita iz peska, belac i mrkoc stadoše uz bok Fenvikovog konja.

— Mora da mi se prividja — istisnuo je Kvigli. — Vidiš li ti isto?

— Vidim — žmirkao je Fenvik.

— Slušao sam da postoje lažne slike u pustinji — otesao je nadzornik glavom, kao da ga obadi saleću. — Možda baš mi gledamo jednu, a?

Fenvik je ćutao, Možda ga nije ni čuo.

Nalazili su se na vrhu pešćane dine, koja je imala hiljade polukružnih „rebara” napravljenih od vetra.

Dole, ispod njihovih nogu, odjednom se prostirao klanac!

Izgledao je poput mnoštva nakrivo nasadjenih kamenih rogova, čija su podnožja zapljuskivali pesak, žalfije i kaktusi.

Tako nagla promena bila je neshvatljiva. Posle nepreglednog peska, odjednom se otvarao nov predeo, a iza njega ili se ponovo nastavljao pesak ili se javljao život satkan od bilja, vode i trave.

Natrag sigurno nisu hteli. Ni po koju cenu.

— Zaista je pravo — kratko se nasmejao Kvigli, šarajući pogledom.

— A i ovo... Pogledaj!

— Tragovi — procedio je Fenvik.

Videli su otiske nekog jahača u pesku. Upravo su se gubili prema klanacu.

— I to nedavni — protumači Kvigli.

— Za njim! — jeknuo je Šefild. — Možda taj ima vode? Možda zna put za Pueblo?

— Ima sigurno — umirivao ga je Kvigli. — Ništa ne brini, naš je...

— Naš je! — radovao se Šefild.

Fenvik prvi kročio niz dinu.

To je bilo proketo gadno klizanje. Konji nisu ni dodirivali tle; jednostavno ih je padina „povukla” u dubinu i dok su se osvestili, pod njima je iskrsllo čvrsto tle.

Peščana prašina nekoliko časaka je lebdela iznad njihovih glava, a onda se brzo slegla.

Svima je bila voda na umu. I ljudima i životinjama. Nisu se obazirali na suvo, beživotno busenje trave koja je proprimala sivu boju pustinje.

Okamenjena stabla sprženog drveća kao da su postajala deo kamenja okolo.

Bila je to ipak promena, istina neizvesna, ali, svakako neuporedivo prijatnija od pakla iza njih.

Malopredjašnji sukob izmedju rančeroovog sina i nadzornika izgledalo je da biva zaboravljen.

Ramena, dotle pritisnuta prašinom, suncem i brigama, ponovo su se zategla. Pred njima je pružala ravnica spojena sa nebom.

— Gde smo? — priseti se da upita Šefild.

— Ne znam — priznade Kvigli. — Ovuda nikada nisam prolazio. Jedno ipak znam: izići ćemo na Ar-

kanzas River ili na Pajks` Pik. U najgorem slučaju...

— Ja bih radije na reku — jadao se Šefild. Sada je skinuo šešir, da malo provetri glavu. Kosa mu je bila prijava, zamašćena i siva.

Fenvik, koji je išao napred, zaustavio je konja.

Nešto se ispred njih belasalo.

Bio je to skelet neke životinje, oglodan i ispran kišom.

— Hej — obradovao se Kvigli — to je od teleta! Znači, ovde ima nekog živog, momci!

— Da, samo gde? — prenu se Šefild. — Oči su mi pune peska, jedva ih držim otvorene. Ne vidim mnogo...

— Mora da je blizu... Kište, pazi da ne nagaziš na taj kostur. Tu obično zadremaju zmijurine...

Samo što je to izgovorio, Fenvikov konj se prope i bolno zanjišta. Njegov jahač pade sa sedla koliko je dug.

Oliver Kvigli podiže pušku, ali sve je bilo kasno.

— Zvečarka! — prosiktao je besno.

Zmija je poput munje šmugnula u kamenjar. Samo su se za trenutak zanjihale vlati i tiho čegrtanje zamuklo je u gustišu.

Fenvikov konj je hramajući pojurio napred.

U stvari, uzalud je bežao od bola i smrti.

— Gotov je — resignirano će Kvigli. — Šta ćemo sad?

— Menjaćemo se — oglasi se Še-

fild. — Uvek će jedan da hoda. Ja ću prvi...

— Čekaj! — zaustavi ga nadzornik. — Kit je dosad bio u sedlu. Neka prvi protegli papke.

— Ode i četurica — vajkao se Fenvik. — I sedlo...

Stajao je kao strašilo, visok, kratk, dugih udova i glupavog izraza na licu.

Gubitak konja za pravog kauboja znači mnogo.

— Idem po sedlo — okrenuo se prema Kvigliju.

— Ja se ne bih zadržavao — odgovorio je ovaj. — Osim toga, zar misliš da nosiš sedlo kroz ovu pustaru? Na leđjima? Lud si!

— A četurica?

Kvigli je pogledao u pravcu kojim je odgalopirao uplašeni i već umirući konj.

Jedno sedlo na leđjima ili na bilo kom od preostalih životinja značilo je pakleno opterećenje.

A oni još nisu videli tračak spasa, osim, što su se lišili pustinjskog sjaja sunca.

Džemi Šefild se malo izdigao na mrkovu, kao da je opazio nešto značajno. Da li mu se to samo pričinjavalo u tom ludom danu, gde pred očima sve poigrava, nestaje i ponovo postaje, ili je to tračak dima, prljao" nebeski svod?

Raspukla usta su mu se pomicala dok su mogla, u grču nenadanog osmeha.

— Dim — oporo se odazvao. —

Dim, vidite li? — glasno se obratio Kvigliju i Fenviku.

— Opet? — smrkće se nadzorniku. — Šta te sad hvata, do vraga? Kakav dim?

— Tamo — pokazao je Šefild rukom. — Tamo... zar ne vidite?

— Ne — priznade Kvigli žmirkajući — Vidiš li ti nešto, Kite? Možda biftek?

— Vidim — odgovorio je Fenvik. — Tamo ima nešto što se dimi.

Kvigli nije mogao da ignoriše i Fenvikovu tvrdnju.

— Mora da starim — procedio je. — Hajdemo onda i to čudo da vidimo. Možda imaju hladno pivo i vode za kupanje?

On stavi šešir ponovo na glavu i korbačem lako dotače svog iznemog log belca.

Sunce je ostavilo sredinu neba, ali, vrućina nije popuštala. Jedino što nije bilo vetra i peska da im zasipa pore.

Džemi Šefild je jahao ispred svih.

Taj dim bio je za njega nepogrešiv putokaz da su muke na izdisaju. Začudo, Kit Fenvik nije mnogo zaostajao iza njihovih konja. Njegove duge noge grabile su čudesnim žarom napred.

Kvigli, koji nije mario za Šefildove i Fenvikove halucinacije, sada je morao da prizna da tu ima nešto.

Zaista je bio dim!

Uzdizao se za sivkastog krova neke kolibe, koju je pokrivala krošnja ogromnog „carskog kaktusa”.

Bila je to čitava mala farma, na domaku pustinje!

Koral, konji, krave... i puno zelenila, kao da je od te kolibe počinjao novi svet!

Blizina domaćeg ognjišta i pomisao na vodu kao da je vratila u život tri goniča sa „Mustang” ranča.

IV

Skoro viseći o Kviglijevo sedlo, Fenvik se doteturao zajedno s njima do neobičnog starca.

Tada je pao na kolena i zamalo se nije onesvestio.

Šefild i Kvigli su ostali u svojim sedlima, umorni i pomalo nervozni.

Jer, dobrodošlica im se pružila u obliku lovačke puške sa dve cevi!

Nju je Lebeder, Džos držao tako da je lako mogla opaliti ako to bude pozeleo.

Tri čoveka odjednom, iz pustinje, bilo je previše za bivšeg narednika.

A kad je video u kakvom su stanju, pobojavao se da im neće biti dosta da samo napoje konje i sebe. Zato je iz kuće uzeo pušku, opomenuo Tamarisku da ne izlazi, a potom se namestio tako da ih sve ima na oku.

Čudni starkelja imao je na glavi šešir od belog platna najčudnijeg oblika koji su mogli da zamisle. Žvakao je duvan i gledao ih upola neprijateljski upola ravnodušno.

Dok je Fenvik uzimao vazduh, na zemlji, Kvigli pritera svog belca da rančerovog sina.

Činilo se da je Džos sam.

Istina, čovek njegovih godina nije mogao da brine o svemu ovome bez nečije pomoći, ali, nisu mogli da primete ničije prisustvo u blizini.

— Oluja, a? — oslovio ih je Džos s mešavinom ironije i sažaljenja. — Mora da ste zalutali?

— Kako znate? — namršti se Šefild.

— Niste prvi — mahnu starac svojom puškom. — Imajte na umu da sve naplaćujem: vodu, hranu, viski... Mislim da je to pošteno posle svih onih muka koje ste pretrpeli, zar ne?

Šefild okrznu pogledom Kviglija.

— Svima naplaćujete? — pitao je nadzornik.

— Svima!

— Sami ste?

— Džos prestade da žvače.

— Nemojte o tome da brinete — reče. — Ako ne želite da nastavite odmah, bacite oružje u travu i lagano sjašite.

— Čoveče, mi smo jedva izneli glave iz pakle, a vi...

— Ja, tako, a vi kako hoćete!

— Prodaćete nam i konja? — upita Kvigli. — Njegovog je nedavno ujela zmija — pokazao je na Fenvika.

— To nije za prodaju.

— Ipak...

— Ni govora! Dakle, što je s opasacima?

Nisu imali izbora.

Šefildove usne su skoro počele da trvare, a ovaj smrdljivi starac ih scenjuel

Što se Džosa tiče, on je u goničima video obične lupeže koji su ispred neke potere zagazili u pustinju i tu ih snašla oluja.

Morao je da bude oprezan, pogotovu što kraj sebe nije imao Šonšona i zaštitu njegovog luka i strela.

Njihov izgled nije mu ulivao poverenje. Bilo što da kažu za sebe, mogli su da ga slažu.

Kvigli je prvi bacio pušku.

Šefilda je konj poveo prema koritu sa malo vode na dnu.

Džos nije mario za to. Vode je bilo taman toliko da zagolica na još veću žedj.

Kit Fenvik se nerado rastajao od svoja dva kolta, ali, nije imao druge.

Poslednji je to učinio Šefild.

— Ni zapad više nije zapad — glasno je rekao Kvigli i nekako se smandrljao sa sedla.

Onda se opružio po zemlji, zagledan u plavetnilo dana. Prijala mu je trava na plečkama; odmarao je sve udove, bio je blizu vode.

Šefild je krenuo prema Džosu.

— Vode, čoveče — zavapio je — umiremo!

— Ostanite gde ste, mister — prenu se ovaj. — Dobićete kad покажете novac.

— Novac? — kao da se budio rančarov sin. — Koliko novca?

— Deset dolara za bokal.

— Deset... deset dolara? Šalite se?

— Ne!

Kvigli je požurio da spreči Šefilda da da eksplodira.

— U redu — rekao je brzo — donesite dva bokala!

— Samo vi posedajte.

Pošto su se malo povukli, Lebeder Džos pokupi oružje i složi uz kućni prag. Primetio je kako se Fen vikov pogled penje uz vijugavi stub dima a nozdrve mu udišu mirise iz kuhinje.

— A viski? — pitao je Šefild. — Koliko je on?

— Hoćete celu bocu?

— Da!

— Dvadeset dolara.

Šefild se nasmeja, muklo, a onda malo glasnije. Kao da je čuo lep vis.

— Taj viski... mora da je u boci od zlata — okrenuo se Kvigliju.

— Takve su prilike — slegnuo je ramenima nadzornik, vrebajući svaki Džosov pokret.

Pošto je starac čekao, on izvadi nekoliko presavijenih novčanica i pokaza.

Bio je spreman na sva poniženja dok ne dobije vođu.

Da je prokleti pustinjač tražio celu njegovu mesečnu platu, on bi dao.

Ali, za kasnije bi ostavio nešto sasvim drugo.

Lebeder Džos se udaljio prema kolibi. Tu je podigao neki kapak sa zemlje a onda izvukao dva zemljana vrča, izduženog oblika, bez drški.

— Savetujem vam da pijete polako — dobacio je. — Novac prvo.

Kvigli mu baci smotuljak, otrovno se cereći.

Šefild je buljio samo u vrčeve.

Kao po dogovoru, sva trojica su lagano razdelila gutljaje. Posle toga su malo nakvasili lice, a potom su u svoje šešire sipali ostatak, i sve to izručili na glavu!

Osećali su se mnogo bolje.

Pogledali su se, i u očima bljesnuše varnice. Život više nije izgledao samo usijan i peskovit.

Džos ih je posmatrao ćutke. Pušku nije skidao sa kolena. Stajao je uz ogradu korala, malo iskrenut, kao da osluškuje neće li se odnekud pojaviti mladi Indijanac i pomoći mu da bezbedno isprate neprijatne jahače iz pustinje.

— Ja plaćam drugu rundu — javi se Šefild. Onda se okrenu prema starcu — Još dva bokala!

— Svaki sledeći je pet dolara više!

Levo, mutno, poluzatvoreno oko pod ožiljkom kao da protrese munja.

Džemi Šefild je osetio da neće izdržati.

On zamahnu praznim vrčem na njega.

Džos pritisnu obarač.

Šefildova ruka očas ostade prazna. Komadi pečene zemlje rasuše se po njemu, pre nego što je Oliver Kvigli uspeo da spreči rančerovog sina da ne kuša sudbinu.

Starac je očito bio dobar strelac.

Znali su da sledeći neće biti promašaj.

— Malo smo nervozni — rekao je Kvigli muklo. — Dobićete vaš prokleti novac, čoveče. I konji su nam umorni...

— Ima trave.

— Zašto je pet dolara skuplje?

— Jer je razbacujete po glavama.

Lebeder Džos je poštovao vodu, naročito u ovom kraju, gde je morao da je traži na više mesta, kopajući i po nekoliko metara u dubinu.

Taman bi iskrsla na jednom, preskala bi da se javlja posle mesec dana i on i Šon-šon tražili su nova mesta, nove izvore.

Bivši narednik, dobrovoljno osuđen na usamljenost, nije bio toliko tvrda srca da bi vodu naplaćivao kao da je zaista od zlata.

Ali, tri goniča sa „Mustang” ranča naslutili su čudnu uznemirenost u njemu.

Zbog toga je tražio načina da ih što pre isprati sa svog poseda.

Prvo puškom, a onda neverovatnom cenom!

Ipak, oni su sve to primili sa dosta rezerve i to je Džosa zabrinulo još više.

— Zašto držite tu pušku? — pitao je Kvigli. — Mi nismo banditi. Mi smo kauboji sa ranča...

— Svako neka gleda svoja posla — odgovorio je starac. — Ja nisam nikakav salun... niti sam vas zvao da ovde dodjete. Popijte vodu i odjašite.

— Kao da hoćete što pre da nas

se rešite — začkiljio je zdravim okom Džemi Šefild. — Jesam li u pravu?

— U pravu si!

— A zašto?

— Još jedno pitanje, i bokal vode će stajati pedeset dolara — mirno je rekao Džos, ne prestajući da žvaće duvan.

Kvigli pljunu u travu.

Laktom je gurnuo Šefilda, dajući mu do znanja da nije vreme za prepirku.

Džos je bio prilično otvoren i tvrdoglav.

Bio je od one vrste ljudi koja ne trpi društvo. Ali, ni goniči nisu bili ljudi koji bi mu to oprostili. Ta stara budama možda je u kolibi krila i zlato?

To se vrzmalo u Kviglijevoj glavi.

I još nešto: mora da je još neko bio u kući. Neko ko se starao o dimu, o mirisu jela koji im je terao vodu na usta.

Šefild je izbrojao petnaest dolara i bacio prema Džosu.

No, činilo se da staroga ne bi zainteresovalo ni tri puta toliko. Ipak, otišao je do otvora u zemlji i izvadio novi vrč.

Sve vreme je najveću pažnju obratio svojoj pušci, da mu bude spremna za akciju ako ustreba.

— Trideset pet dolara — promrsio je Kvigli kroz zube — to neće tako ostati...

On je računao na svoj korbač.

I na konja, u koralu. Bio je pot-

reban za Fenvika, a pošto stari nije imao nameru da ga proda, jednostavno će ga uzeti.

Lebeder Džos je zauzeo svoje mesto i ponovo krenuo da prevrće duvan po ustima.

Goniči su ispijali vodu u laganim gutljajima.

Sa povratkom snage, vraćalo im se pouzdanje.

— Je li to sve što vam treba? — upitao ih je Džos.

— Treba nam konj — javio se Kvigli. — Ne možemo vući jednog čoveka više na konjima koji samo što nisu pali.

— Mene se to ne tiče. Ko vas je poslao u pustinju?

— Nikol!

— Onda nastavite tako. Moja kobila nije za prodaju.

— Plaćićemo!

— Ne dolazi u obzir.

— Recite koliko?

— Nema tih para, mister... Bolje da odete.

Šefild pokaza glavom prema oružju.

— A naši opasači? — upita. — Ne možete i njih prisvojiti za sebe? To nije voda.

— Dobićete ih.

— Kada?

— Kada se nadjete tamo odakle se ne možete vratiti natrag.

Kvigli podiže obrve.

— Ne razumem.

— Ovaj predeo brzo menja oblik, mister. Teško je pronaći put dovde ako ja to ne želim.

Goniči izmenjaše poglede.

Sin vlasnika „Mustanga” pokazao je prstom prema čelu. To je značilo da stari nije „čist”.

— Mi i nemamo nameru da se vraćamo — kazao je Kvigli.

— Pokajali biste se kad bi to učinili — odgovorio je Džos ozbiljnim, mirnim glasom. U njemu nije bilo pretnje, ali se naslućivala istina.

— Ubili biste nas?

— Navikao sam na to — reče starac.

Šefild pogleda u Kviglija, a zatim u Fenvika.

— Ko ste vi, do đavola?

— Moje ime vam ne znači ništa. Ja sam samo deo ove pustinje, zrno peska koje će uskoro doneti vetar. Zaboravite da sam postojao, da ste me sreli...

— Da, ali naše dolare ne možemo lako da zaboravimo.

— Da nije dolara, ne bih imao vode. Ni konje, ni viski, ni...

— Zar se ne bojite da ćemo vas tužiti šerifu?

— Tužite me kome hoćete, nikada me nećete naći.

Kvigli slaže ramenima.

Nije vredelo prepirati se sa starim. Trebalo je samo uzeti ono što im je pripadalo i malo ga naučiti pameti za rastanak.

Čim se Kvigli podigao, Džos je istuknuo korak natrag.

Stara vojničina osetila je u nadzorniku jedinu pravu opasnost. Ali, ovaj je u stvari i želeo da na sebe privuče Džosovu pažnju.

Fenvik je trebalo da završi ostalo.

On je bio najneupadljiviji i najćutljiviji.

Dok su ostala dvojica govorila i izazivala, Arizonac je pripremao svoj nož iz potaje.

Nosio je „bovi” sa niskim dvoseklim sečivom, krivog vrha, u unutrašnjosti čizme.

Imao je samo da napravi jedan jedini pokret: posle izručivanja vode iz šešira na glavu, šešir je stavio preko kolena, a onda hitro izvukao hladni čelik i zadržao ga u šaci, paralelno za podlakticom.

Posle toga je samo čekao.

— Da krenemo — pozvao je Kvigli.

Šefild je otvorio usta da se pobuni, ali je neobjašnjivo odustao od toga. Možda i zbog oštine u nadzornikovom pogledu.

Kit Fenvik se malo iskosio, da bi dobio u prostoru.

Malo mu je zasmetao Šefild, ali, nije mogao više da okleva. Ruka mu se naglo izdigla, ispod rukava je poleteo nož u pravcu Lebedera Džosa.

Iako neprecizan, ubod je ipak imao dejstva.

„Bovi” se našao u starčevom ramenu i skoro ga okrenuo u krug.

Tako se puška našla izvan nišanškog vidokruga.

Ali, mada ranjen i iznenađen, bivši narednik je smogao snage da se vrati u svoj prvobitni položaj, gotov da puca.

Kvigli doskoči i snažnim udarcem korbača mu izbi oružje iz šaka.

Udarac je odjeknuo tako da se čuo prasak kostiju.

Lebeder Džos zaurla od bola i klonu.

Kvigli ga udari čizmom po licu.

Istovremeno, Fenvik je pojurio da se dočepa kobile.

Šefild je otvorio kapak i počeo da iznosi rezerve vode u primitivnim vrčevima. Glasno podvrisakujući, on je na sebe izručivao vodu i skakutao kao pomahnitao.

— Jipili! — urlao je rančerov sin. — Voda! Vode kao blata! Kao peska! Kao reke!

Nije se zadovoljio sipanjem tečnosti na sebe i Kviglija, već je bacao ispražnjene vrčeve i razbijao o zid kolibe.

Kako mu to nije bilo dosta, on dogradi svoj opasač ispred praga, izvuče kolt, i počne da puca u kokoške.

Za to vreme, Fenvik je uspeo da umiri kobilu, ali ne i da odvoji mla dunče od nje.

Našao je nekoliko prekrivača koji su verovatno služili starome umesto sedla i prebacio ih preko životinje. Onda se grozničavo bacio na traženje uzdi. Mora da ih je bilo negde, nije valjda čudak jahao poput Indijanca?

Pošto se propisno rashladio i nakvasio, Šefild se uputi prema vratima kolibe.

Dok je Kvigli uzimao svoju pušku

i Fenvikove koltove, rančerov naslednik je ramenom provalio unutra.

Kraj ograde korala Lebeder Džos je dolazio svesti, ispunjen bolom do temena. Pod jezikom osećao krv i sopstvene zube, odnosno njihove osatke.

Bolele su ga jagodice, podočnjaci, nosna rskavica, ruka, bolelo ga je sve, pa i srce.

Kao iz daljine dopirala su do njega pucnji revolvera i divlje urlanje Džemija Šefilda.

Oliver Kvigli mu je prišao i povadio sav novac iz džepa. Onda ga je još jednom žestoko udario po rebrima, zasekavši mu dah.

Starac se samo skupio, kao jež.

Mislio je da je gotov!

Da mu se vazduh više nikada neće vratiti u pluća. Pred očima se smračilo, u ušima tutnjalo.

Iz kolibe je dopirala lupa.

Kvigli je zastao. Čak se i Fenvik umirio pored preplašene kobile.

— Džemi? — pozvao je Kvigli. — Džemi Šefilde?

Lupa se ponovila.

Kao da se sa zidova otkidaju sudovi i lome stolice.

Ali, nijednog jauka ili vriska.

Onda su se vrata otvorila sa treskom.

Pojavio se rančerov sin, izgrebanog lica, ali zadovoljan. Košulja mu je bila pokidana na prsima, jedan rukav prosto raskomadani.

Nekoga je vukao za sobom.

— Ipak ima zlata — dobacio je, dahćući. — Našao sam ga, pogledajte...

Neko se otimao od njega, ali, sna ga mladog rančera bila je ipak nadmoćnija.

Izgurao je pred sebe čudno, belokoso stvorenje i bacio na zemlju.

Kvigli otvori usta u čudu.

Devojka?

I to — kakva devojka!

— Šta kažete, a? — cerekao se Šefild. — Zato je stari žurio da nas isprati. Za nju se plašio...

Devojka je klečala i kao srna saterana u klopku gledala u nepoznate ljude i u palog Džosa.

Uzalud je pokušavala da se pokrije.

Šerifld joj je strgao haljinu sa ramena i otkrio i sebi i svojim pajtašima neviđeni meku, belu put kože i krupna, đavolski lepa prsa.

— Prokletstvo — ote se Kvigliju. — Ko je sad pa ona?

— Ne znam ko je, ali, znam šta ćemo s njom — namignuo je Šefild.

Kvigli ga pogleda.

Kad se ticalo vode, viskija, oružja, mogao je da zauzda prgavog rančerovog sina, ali, sada je osetio da mu ne sme stati na put.

Devojčce je imalo možda šesnaestak godina. Bila je tako plava da je boja prelazila u belo; imala je ovalno lice, krupne oči i fina, kao olovkom iscrtana usta. Iza njih su ljeskala dva prednja, veća zuba, otvorena u čuđenju i bolu.

Niz Šefildovo lice slivala se krv.

Nije je ni osećao.

— Šta nameravaš? — upita Kvigli.

— Ja ću prvi — iskezio se ovaj — a ko će za mnom, to se vi dogovorite.

Nadzornik se okrenu prema Fenviku. I njegove su se zenice pakleno zapalile.

— Da bacamo kocku ko će drugi — predloži Kvigli.

Šefild podiže Tamarisku sa zemlje.

Očajnički se otimala, ali, nije puštala glasa. Istina, usta su joj se otvarala i zatvarala, oči širile u užasu, i to je bilo sve.

Ujela je mladića za ruku, ali, on se na to samo nasmejao.

Rasuta kosa pokrivala je inače nje nu prirodnom obdarenu lepotu.

Međutim, bedne haljine jedva su skrivale oblike njenog mladog, tek dozrelog tela.

Otimajući se, ona se u stvari sve više otkrivala i izazivala požudu. Sad je ostala i bez donjeg dela haljine. Koža na bokovima skoro je izludela Šefilda.

Kit Fenvik je buljio u njih dvoje potpuno raspamećen.

Niko nije primetio Lebedera Džosa kako se prikrada svojoj pušci.

Ranjeni starac imao je taman toliko svesti u sebi da sagleda đavolsku opasnost po devojčicu.

Tri grubijana vodili su je u stranu, da se na njoj izlive.

I da je ostave, možda i ubiju...

Nju, koja u životu nije ni mrava zgazila.

Nju koja je bila samo senka, tiha, lepa, anđeoska senka.

Zar nju? Nju?

Gde se sada nalazio Šon-Šon?

Ako je i čuo pucnje, neće uspeti da dotrči na vreme.

Biće kasno za sve.

— Ona uopšte ne viče — primetio je Kvigli, prateći Šefilda.

— Možda je nema — javi se Fenvik, trljajući usta koja su odjednom počela da ga svrbe. — Tako rade ribe na suvom. Zinu, i ništa više...

Preslaba je bila Tamariska za znažne Šefildove ruke.

Smalaksala je, poput trave čije je ime nosila.

Pomodrele ruke mlitavo su se opustile i otkrile čvrste, loptaste dojke.

— Zašto ne požuriš? — progundao je Kvigli, skidajući kaiš sa koka.

Vukli su je iza kolibe.

Kao da im je smetalo sunce da to učine na bilo kom mestu. Okolo nigde nije bilo žive duše. Samo su ih dva krupna, pametna oka Džosove kobile pratila, povremeno rzajući životinja je dizala glavu a potom puštala na grivu ždrebeta.

Lebeder Džos najzad dohvati kundač.

— Staniiiiiii!... — povikao je posle lednjom snagom.

Fenvik je odskočio kao oparen.

On je bio najbliži starome. Povrh svega, nije se opasao svojim oružjem, žureći da zauzda kobilu i prikluči Šefildovim namerama u vezi plavokose curice.

Instinktivno, Kit Fenvik se bacio u stranu. Tako je otkrio Kviglija i rančerovog sina.

Puška je grmnula pre nego što je Kvigli uspeo da se domogne svoje „vinčesterke“.

Srećom, olovo ga nije dokačilo.

Ali je zato očešalo Šefildovo rame tako da je nesrećnik zaurao.

Bila je to neznatna rana, inače bi Šefild ispustio devojku. No, požuda je bila jača od bola. Košulja se malo rastvorila, pojavila se krv, i to je bilo sve.

Metak se nije zadržao u mesu.

Nadzornik „Mustang“ ranča opali na Džosa.

Pogodio ga je iz prve, ali, nedovoljno da bi ga dokrajčio.

Puška je klonula iz ruku bivšeg narednika.

— Mogao me je ubiti — kreštao je Šefild, vukući ošamućenu Tamarisku, čije su noge parale suvu, prašnjavu zemlju. — Jeste li videli? Mogao me je ubiti!

— Još je živ — dobaci Kvigli i ponovo nanišani.

— Čekaj! — zaustavi ga rančarov sin. — Dajte laso i dovucite ga tamo, za onaj kaktus. Vežite ga tako, da može da gleda šta ću raditi sa curom. Ha-ha-ha!

Kvigli je pozeleo da je stari mrtav, ali badava. Davao je znake života. On ga udari nogom. Nije se odazvao jaukom. Krvario je iz grudi.

— Neka ga đavo nosi — okrenuo se prema Šefildu. — Imamo sad važnijeg posla...

— Ponesi ga! — zareža mladi rančer.

Nadzornik sleže ramenima i podiže Džosa na rame, pazeći da se ne isprlja o njegovu krv.

Fenvik je već hitao sa konopcem.

Obmotali su samo nekoliko puta oko Džosa i kaktusovog stabla. Starac je prosto „visio“ na lasu, jer su ga noge odavno izdavale.

Kad god bi mu glava padala na prsa, Fenvik mu je podizao gore snažnim trzajem za kosu.

Ako bi pokušao da sklopi oči, dobijao bi udarac palcem u ranu i trzao se.

Tako je na momente video Šefilda, kako se nadnosi nad skoro beživotno telo Tamariske.

Niko joj nije mogao pomoći.

Ako je imalo boga gore, na nebu, onda bi trebalo da sada umeša svo je prste. Da pošalje gromove, da sprži hulje, da spase nju... nju...

Džemi Šefild je zapadao u groznicu; prvo je dlanom prevukao po nežnim, glatkim ramenima. Nije mario za užarene poglede svojih drugova.

Odjednom, mlada Mormonka je otvorila oči.

Zatim se njene ruke sklopiše oko njegovog vrata, crpeći poslednju snagu iz sebe. To je potrajalo sasvim kratko. Rančarov sin joj razmače ruke, cereći se.

Njen pogled se zadržao na njegovom licu samo dotle dok ga nije pljunula.

Onda se odjednom smirila.

... Kada su, nešto kasnije, zapalili kolibu, obesni goniči su bili čvrsto

uvereni da za njima neće ostati nikakav trag.

Džos je ostao vezan za kaktus, srozan nekako skoro do samog tla, mrtav i neosetljiv za konopce koji su mu se usecali u meso.

Nisu pošteđeli ni Tamarisku.

I nju su vezali kraj staroga; dozvolili su joj da ostane na kolenima, a drugo laso su omotali oko njenih izujedanih prsa i struka po kome su mrlje krvi podsećale na tek ras cvetale ruže, što se spremaju na počinak pred zalazak sunca.

Koliba je gorela.

Krave su se razbežale, okolo, ždrebe nije napuštalo kobilu, na kojoj se nalazio Kit Fenvik.

Malo su reči izmenjali između sebe.

Bacili su poslednji pogled prema sakaro-kaktusu, a onda u tišini okrenuli konje na istok.

V

Potrcući, Šon-šon se približavao kolibi. Prvo je ugledao krošnju kaktusa. Onda je odbacio sa ramena ulovljenog zeca i ponovo potrčao, sluteći nevolje.

Njegovo oštro uho čulo je udaljenu pucnjavu.

Malo zatim nozdrve su uhvatile miris paljevine.

Nebom su počeli da šire krila lešinari.

— Tamariska — prešlo je preko njegovih stisnutih usta kao drhtaj.

Zašto mu je ona pala na um?

Mladi Šošon je na svoj način voleo beloputu devojčicu.

Proveli su dosta zajedničkih godina, ona nema i oštroumna, on ćutljiv i dostojanstven. On je lovio, pratio joj razne figure od drveta, vodio u šipražje da proveravaju zamke.

Ona u njemu nije videla Indijanca već brata.

Tako ih je sastavio Lebeder Džos; spasavajući im živote, dao im je saznanje spokojsva i mira daleka od ljudi, od pustinje i nesreća. I bivši narednik utopio se u šivilo usamljeničva, nesposoban da sve to ostavi, da se pomiri sa činjenicom da Šon-šon može sam da odraste u svetu, ali, da je Tamariska nešto sasvim drugo.

Sve te godine proletele su kroz mozak Šon-šona.

Prvi put u životu sagledao je taj život iza sebe, a da nije umeo da objasni zbog čega.

Prvi put je nestalo onog čarobnog iščekivanja pred dolazak kući. Kao da je slutio da Tamariska neće istrčati pred njega, široko osmehnuta, sa očima kao sa dva mala, nemirna neba pod čelom.

Šon-šon je trčao, obliven znojem i strepnjem.

Sakaro-kaktus sve više je rastao, u nebo.

Na jednoj od njegovih grana za trenutak se zadržalo sunce.

Onda je skliznulo i ponovo mu udarilo u oči.

Šon-šon se zaustavio na prstima svojih mokasina.

Koliba...

Samo grede, pocrnele, dogorele do pola. Ništa nije ostalo više... Pepeo malo dima, neki poznati predmeti kojima vatra nije mogla mnogo da naškodi.

Izdaleka, zaplašene, u njegovom pravcu gledaju usamljene krave.

Koral bez kobile i njenog mladun četa.

Zemlja puna razbijenih vrčeva.

A oni?

Gde su oni?

Gore su lešinari... Gde je krv koju su osetili?

Šon-šon se osvrnuo oko sebe.

Gde su?

Jedna ptičurina se odvoji od gomile i krenu ka zemlji, ne mareći za čoveka nedaleko od nje. Spuštala se prema „carskom kaktusu” i za sobom povlačila i Šon-šonov pogled.

Sletela je i nekoliko jardi skakutala balanstirajući na krilima.

Tada se u mladom Indijancu sledi krv u žilama!

Sada je video konopac omotan oko kaktusa i deo Džosove glave, sasvim pale niz prsa.

Znao je da je mrtav.

Odjednom je iz sebe izvukao užasan krik; nebo se prolomilo od njegovog glasa. Činilo se da, dignute glave, mladi Šon-šon upućuje prekor Velikom Manituu.

Potrčao je prema kaktusu i ponovo se sledio...

Video je devojk, na zemlji, okr-

vavljen, skoro nagu, vezanu i klonulu.

Odjednom se u njemu nešto prelomi. Zatvorio je oči kao da želi da zapamti tu sliku. Vilice mu se stegose kao od čelika da su.

Disanje prestade da sustiže udarce srca.

Koža na licu mu se zateže, oči bljesnuše mržnjom i divljim očajem.

Skinuo je sa ramena luk i zategao tetive.

Lešinar nije uspeo da uzleti na vreme. Iskrenuo se u stranu pogođen kroz vrat. Samo je jednom, u poslednjem trzaju, podigao krilo, a onda se umirio.

Šon-šon skoro na prstima dođe do Tamariske.

Pažljivo je nožem isekao užad i prihvatio obamrlo telo.

Još je živela, ako se životom može nazvati ono što je ostalo iza nasilja tri goniča.

Indijanac je izbegavao da dotakne ona mesta koja nisu bila pokrivena, a obično su bila nedostupna pogledima. Skinuo je sa sebe košulju od jelenske kože i prebacio je preko obnažene Tamariske.

Onda se okrenuo prema Džosu.

Starom više nije mogao da pomogne, osim da ga sahrani.

Bio je smrtonosno ranjen u grudima, a imao je ubod u ramenu od noža.

Po tragovima okolo i po toplini starčevog tela, Šon-šon je zaključio da su ubice tu bile nedavno. Možda pre jednog sata najviše.

On spusti bivšeg narednika na zemlju, vrati nož za pojas i potraži oko sebe vodu. Otrčao je do osta-

**DOK
HOLIDEJ
SVAKOG 7.
U MESECU**

taka kolibe, do otvora u zemlji oda-
kle su goniči vadili vrčeve i razbi-
jali u pomamnom besu.

Našao je jedan netaknut, zavučen
duboko pod otvor.

Poneo ga je do devojke, da joj sa-
spe u usta i opere krv.

Otvorila je oči, prepoznala ga.

Ali, nije se osmehnula kao što je
to obično radila kada ga dočeka iz
lova. U njenim zenicama ogledala se
beskrajna tuga.

Šon-šon joj blago stavi glavu na
svoje rame i nekoliko časaka oboje
ostadoše nemi u blagom njihanju.

Njegova kosa presijavala se na
suncu, kao i gola leđa, boje meda,
prekrivena znojem.

Tamariska će živeti, pomislio je,
i to je bilo najvažnije.

Šakom joj je milovao obraze i
provlačio kroz kosu.

Onda je osetio kako ga njene ru-
ke blago guraju.

Pogledali su se.

— Koliko... ih je... bilo? — upi-
tao je tiho, znajući da će ona u po-
micanju njegovih usana pročitati pi-
tanje.

Devojka je stisla šaku a onda op-
ružila jedan prst.

Zatim drugi.

— Dvojica? — ponavljao je Šon-
šon.

Ona opruži i treći prst... Tada
joj iz šake skliznu nešto svetlo, na
zemlju.

Indijanac podiže predmet.

Bio je to neki „totem“, na tan-

kom lančiću, kakve beli ljudi rado
nose oko vrata.

Blejštao je, iskovano od srebra, a
na njemu se na krstu razapet na-
lazio čovek.

Bog belih doseljenika i vojnika.

Onaj isti bog u koga su se zakli-
njali i kome su učili njegovu braću
u rezervatima.

Tamariska ga je strgla nekom od
trojice sa vrata!

On ga je dugo držao na dlanu i
gledao.

Devojka mu okrete leđa, i sva se
skupi. Mora da joj je bilo hladno,
pomislio je Šon-šon.

Otrčao je do kolibe da vidi da ni-
je ostalo nešto pošteđeno vatre, ne-
ki prekrivač, bilo šta.

Uzalud se vrzmao okolo.

Biće najbolje da uz kaktus nap-
ravi veliku vatru. Da ogreje devoj-
ku i da joj spremi nešto za jelo,
viđao je kako ona to radi. Mora da
je negde ostala neka šerpa...

On pokupi nekoliko dogorelih gre-
dica i maši se noža da skine pepeo
i naseče sitnijeg granja čime bi za-
ložio vatru.

Ali, nož više nije bio za pojasom!

Ostao je okamenjen, pred straš-
nom mišlju...

Znao je sigurno da se nalazio na
njemu, i odjednom ga nema.

Skočio je i pojurio natrag.

— Tamariska! — viknuo je, sa
očajničkom nadom da će stići na
vreme.

Zatekao je devojku u istom polo-
žaju u kome ju je ostavio pre ne-

koliko minuta. No, ovog puta tako je ostala zauvek.

Mlada Mormonka presudila je sama sebi!

Neprimetno je izvukla Šon-šonov nož i, kad se ovaj udaljio, zarila ga sebi u stomak.

Nova krv sprala je svu njenu sramotu!

— Tamariska — zaplakao je Šon-šon nad njom i užasno se osetio sâm i jadan.

VI

Senke su se izdužile.

Šon-šon je obrisao znoj i odbacio od sebe lopatu.

Lebeder Džos i Tamariska, ležali su jedno kraj drugoga, pod zemljom, pod sakaro-kaktusom.

Umesto krsta, Indijanac je na vrh njihove zajedničke rake stavio tri strele.

Po jedna za svakog ubicu!

Zatim je raširio ruke, okrenuo se zapadu i povikao.

— Veliki Manitu — podrhtavao mu je glas — ako te ima, odvedi me da nađem ubice! Pomozi mi da se osvetim!

Čisto, plavo nebo i tiho kasno popodne bili su nemi odgovor na njegove molbe.

On stavi srebrno raspeće sebi oko vrata i gurnu pod košulju.

Jednom će se svakako vratiti ova mo.

Jednom samo...

VII

Četvorica sa „Mustang” ranča, od kojih su se pred pustinjom rastali Džemi Šefild sa Kviglijem i Fenvikom, stigli su na mesto sastanka.

Začudo, ulica je bila mirna, ljudi su prolazili zaneti svojim razgovorima, brigama i mislima.

Kao da tuda nije prošao orkan u obliku rančerovog sina!

Sunce je tonulo u talase penušavih, purpurnomodri oblaka na zapadu.

I kod „Old Bendžija” je izgledalo tiho.

Vilbur Majls, koji je predvodio drugi deo grupe, osećao se nelagodno.

Šefild je morao da stigne pre njih, bar pola časa ranije.

Međutim, ništa mu nije govorilo da je tu.

Pogledao je u ostale momke, ali, oni su mogli samo da slegnu ramenima.

Majls je bio kršan momak, Teksašanin, neobrijan i grubih crta. Ce log veka bio je u sedlu, i nije znao ništa drugo da bude osim kauboj.

To što nije postao nadzornik na „Mustangu” mogao je da zahvali svojoj nenametljivosti. Nije želeo da se ulizuje ni gazdi ni njegovom sinu.

Nije, takođe, umeo da vodi Džemija na pijanke i u sobe lakih de-

vojaka, pa je tako olakšao posao Oli veru Kvigliju.

Šta više, Majls nije ni želeo da dobije to mesto. Njemu je odgovaralo da ima što manje odgovornosti. On nije umeo da naređuje, ljudima, već da radi.

To što je mogao da radi i za dvojicu, bila je više stvar njegove prirode nego želje da se istakne.

Pueblo je spadao u red većih gradova u Koloradu.

U stvari, u to vreme, mogao je je dino Denveru da „gleda u leđa”.

Reka koja je zapljuskivala njegove južne strane, načinila ga je ras-krsnicom suvih i vodenih puteva.

Arkanzas ga je vezivao, na istoku, sa Kanzasom, Oklahomom, sve do Misisipija, a na zapadu se probijao kroz grebena Pajks Pika do Savači Planina.

Pruga Union Pacifika zaobišla je Pueblo, ali je zato Santa Fe Trejl pružao „pipke” prema njemu.

Rančevi oko Puebla opasno su se približavali gradu, sa svojim žičanim ogradama, sa stokom po glavnoj ulici, sa momcima željnim zabave posle dugih dana provedenih u sedlu.

„Mustang” je bio među najvećim. Bio je i najbliži, sa najširim koritom reke Snou Krik. To što se opasao bodljikavom žicom, značilo je da nema nameru da pedalj svoje zemlje prepusti došljacima ili državi.

Goniči sa „Mustanga” sjahali su ispred „Old Bendžija”.

Bilo je to omiljeno sastajalište kaubojja, jer je imao dobar i jeftin

viski i dosta soba za izdavanje, na sat ili na više.

Što je najvažnije, stari Bendži, od nosno vlasnik Bendžamen Rid, nije se protivio lomljavi i pucnjavi u svom salunu. Puštao je ljude da se „isprazne”, ali, svu štetu je pedantno beležio i kasnije naplaćivao od poslodavaca, koji su, što se toga tiče, imali prećutan dogovor da oduzi maju od plata kaubojja onoliko koliko su „dužni” za štetu u krčmi.

Nije se desilo da Rit dopiše cifru više.

Verovali su mu, a on nije hteo da zbog nekoliko dolara prokocka svoj ugled.

Njegov salun nije imao određeno vreme za zabavu.

Bio je uvek otvoren za goste. Uostalom, nikad se nije tačno znalo u koje će vreme dojahati kauboji da speru prašinu iz grla i polome koju stolicu u tuči sa momcima susednog ranča.

Ni čuvar zakona, Majk Elgar, nije intervenisao, osim ako nije specijalno pozvan za to.

Pesnice su bile uglavnom glavno oružje, a koltovi kad zablistaju, onda se čelije napune „gostima” i niko ih odatle neće izvući osim samog sudije.

Ili Džeremija Šefilda... On je bio dovoljno moćan i snažan da ga se plaše i da ga poštuju. Međutim, rančer je sa svoje strane dobro držao na uzdi momke, da ne prekorače za kon.

Jer, on ih je gore kažnjavao od samog Elgara.

Takvi izgređnici u najboljem slučaju ostali bi bez plate.

Oni bućniji napuštali su ranč isto ga dana. Oni najgori mogli su da „zarade” Kviglijev korbač, pa tek onda put pod noge.

Zato su momci sa „Mustang” ranča bili grubi, nasilni i bućni, ali retko su podlezali instinktima za pučnjavom na ljude.

Ako se to i menjalo u poslednje vreme, onda se mogla pripisati Dže miju Šefildu, koji se družio sa njima i navodio ih u nevolje.

Goniči su privezali umorne konje za prečku ispred „Old Bendžija” i skoro se sudarili sa šerifom Elgarom.

— Kako je bilo na putu? — oslovio ih je čovek sa zvezdom. — Nešto ste mirni? Neka nevolja?

— Videli ste mladog Šefilda, Kviglija...?

— Ne! Zar nisu sa vama?

Majls je palcem počeo svoju ostru, tamnu bradu koja mu je senčila lice.

Teksašanim je bio krajnje jednostavno odeven, u sivoj flannelskoj košulji i pohabanim, platnenim pantalonama sa četiri velika džepa i ne porubljenim nogavicama.

Lice mu je bilo mrko, oči duboko usađene, oko ustiju utisnuten dve bore. Bezbroj mrežastih polja širilo se preko očiju; ljudi izloženi vetru i muncu često su žmirkali i često sa-

svim malo mislili na svoj izgled spolja.

Vilbur Majls je nosio opasač i kolt, ali, niko se ne bi mogao pohvaliti da ga je video kako poteže

On je imao jaku reč i pogled koji i obećava i razoružava.

Kada je Kvigli određen za nadzornika, mnogi su poverovali da će između njega i Majlsa buknuti rat.

Ali, Teksašanimu nije pokazao ne trpeljivost. Čak je spremno slušao Kviglijeva naređenja rame uz rame s ostalima.

— Šefild je požurio pre nas — objasnio je Teksašanim šerifu. — Kvigli ga je poveo preko pustinje.

— Onda ih je nešto zadržalo — zaključio zamišljeno Elgar. — Nadam se da nije ništa opasno.

— Stari će se zabrinuti.

— I ja na to mislim — klimnu glavom šerif. — Biće najbolje da ga odmah obavestiš.

— Hoću! Ali, momci su zaslužili bar jedno piće.

— To bar ne traje dugo.

Majk Elgar je bio ona vrsta čuvara zakona koja sve čini da bude u dobrim odnosima sa svima. Može i da popusti do izvesnih granica, da prihvati šalu, da sukobe svede na slučajnost... ali, nikada nije uzimao od svojih prava.

Uvek je na vreme procenjivao kad neko pretera ili se opasno približi trenutku gde se ugrožava nečiji život.

Poštovanje je zaslužio vrsnim baratanjem šakama.

Učio je veštinu boksa od nekih putujućih glumaca, još u Vičiti, gde je pekao zanat uz Dodija Vestona. Bio je to spoj refleksa, snage i izvanrednih nerava, što se u njegovom poslu isplatilo desetostruko.

Elgar nije izgledao ni snažan ni naočit.

Podsećao je na nekog bivšeg kauboja, kome su namestili zvezdu i gurnuli ga u novi posao pošto više nije bio sposoban ni za šta drugo.

Na licu mu se često moglo pročitati nerazumevanje i odsutnost. U stvari, on je procenjivao sagovornike ili protivnike.

Ispod košulje i prsluka jedva da je bilo mesa: sve mišić do mišića, pravi dinamit bez fitilja.

Bio je dobar strelac, mogao je da popije, a da se nikada ne napije, nije se libio da sedne sa svakim za sto pa i da odigra poker.

Imao je izražajne oči, krupne i tamne. Njih su natkriljavale guste veđe, a mesnata usta i rupica na sredini brade činile su ga pitomijim nego što je i sâm želeo da bude.

Goniči su ušli u salun, a Elgar je produžio dalje.

Rit je već spuštao na šank četiri jednake čaše.

— Dobrodošli, mustanzil! — pozdravio ih je.

Tako ih je zvao, po imenu ranča.

No, momci nisu izgledali raspoloženi kao obično.

Prašina im je pokrivala sve osim očiju.

— Niste svi na broju?

— Zasada — odgovorio je kratko Majls i pogledao po prostoriji. Večni miris znoja i zemlje vladao je salunom. Pod je bio prošaran sasušenom zemljom, koju su strugale čizme jahača od jutra do kasno u noć.

Između nekoliko lica, koja su im bila okrenuta dok su ulazili, Teksašanin je uočio Reksa Kardifa.

Primetili su ga i ostali iz grupe, ređajući se pored šanka.

— Otkad je Reks ovde? — upitao je Majls starog Bendžija.

— Od sinoć.

— Trebalo je da odjaše...

— To ne znam. Zar je dobio otkaz?

Majls klimnu glavom.

Kardifa je Kvigli dobro „išarao“ korbačem, a onda mu posavetovao da nestane iz Puebla. Razlog: kauboj je u pijanom stanju ubio psa gospođe Kenstok, a onda provalio u njenu sobu i napastvovao je.

Gospođa Kenstok nije bila obična udovica ili napuštena dama, već uva žena supruga gradonačelnika Puebla! To da je znala da izaziva mlade ljude i koketuje, nije bio razlog za nasilno upadanje u kuću dok se muž nalazio na putu prema Kolorado Springsu.

Stvar nije otišla predaleko. Gospođa Kenstok se požalila mužu, a

ovaj lično Džeremiju Šefildu. Nije hteo da izbiye skandal, ali je diskretno zamolio da udalji svog kauboja i sa ranča i iz grada.

Da li je Kardif imao nešto sa gospođom Kenstok ili ne, ostala je njehova tajna.

Vlasnik „Mustanga“ je lično izdao naređenje da se bezobraznik išiba i izbaci napolje. Oduzeo mu je platu, konja, oružje i zapretio da će ga strpati u zatvor ako se bude smucio po gradu.

Reks Kardif nije bio loš kravar, dobro je obavljao sve poslove oko ranča, bio je izdržljiv i tvrd, ali i malo divalj.

To što je ostao bez posla, nije ga bolelo. Mogao se jednostavno sa svojim sedlom da se premesti na neki susedni ranč.

Ali, korbač po leđima, to je bilo previše.

Uzalud je uveravao Šefilda da ga je Kenstokova izazivala i mamila.

Rančer nije želeo da mu veruje.

Oduzeo mu je sve i povrh svega naredio da nestane!

Reks Kardif je nekoliko dana zaista bio van Puebla. A onda se ponovo pojavio, na novom konju i sa novim opasačem. Imao je i novaca da popije i časti, čak i da se kocka.

Uglavnom se smeškao i odbijao razgovore o ranču i neslavnoj uspomeni.

Međutim, poznavajući ga, Majls je došao do zaključka da on nešto priprema.

Nešto što se tiče starog, a možda i Kviglija.

Kardif nije bio čovek koji zaboravlja. On je preko svojih leđa pretrio mnoge bitke u ratu i nije doživeo veća poniženja u svojim poznatijim godinama nego što ga je zadesilo na ranču.

Niko nije mogao tačno da mu odredi doba starosti. Ispod četrdeset sigurno nije imao, ali, ni mnogo preko toga. Ličio je na ljude koji za sobom imaju mnogo neraščišćenog pa u radu i piću traže zaborav. Istina, Kardif nikada nije pio na poslu, ali je zato slobodno vreme natapao viskijem kao Arkanzas južne obale.

Kada je, šta više, mahnuo rukom prema Majlsu u znak pozdrava.

Uostalom, Majls nije imao ništa sa njegovim slučajem.

U to vreme čak je bio na severnim ispašama i žigosao telad. Kada se vratio, Kardifa nije ni zatekao. Samo priču o njemu.

Tog kasnog popodneva sedeo je sa gradskim besposličarima i dvojicom sa ranča „TKT“. Nije izgledao pijan ali sva njegova veselost spolja bila je u stvari obična maska.

Goniči kraj šansu u jednom dahu ispiju piće i napravili grimasu od vratnosti. Onda su im se crte malo omakšale i u oči izbio sjaj.

Bendži Rit je naličio još jednom.

— Sad možeš da ostaviš bocu — reče mu Majls.

— Vremena se menjaju — sleže ramenima vlasnik saluna. — Ranije

ste upadali s izvučenim koltovima i na konjima. A sada? Ni babe se ne ponašaju tako!

— Polako, Bendži — stiša ga Tek sašanin. — Nije nam do veselja, Nema maloga.

— Džemija?

— Da! Trebalo je da stignu pre nas najmanje pola sata, a možda i ranije.

— Pa, stići će ipak.

— Pustinja nije uvek mirna kao ogledalo.

— Nije... Kad se pomami vetar, sećaš se, ljudi se u njoj izgube i zalutaju.

— Kvigli je iskusan.

— Ali je zato Dežmi šašav! Sasvim se otkinuo sa Džeremijevog lanca. Povuci, će i druge za sabom, a nadzornika prvog.

— Ne verujem!

Bendžamen Rit je bio star, ćelav, sa sasvim malo kose na zatiljku i to sede. Imao je veliki stomak preko koga su se zatezali hohntregeri. Lice mu je bilo ovalno, bez mnogo bora, ali sa dosta žućkastih pega. Imao je velike uši, veliki nos kao iz dva dela i mala usta, koja su se skupljala posle svake završene rečenice u obliku ispitivačkog iščekivanja odgovora.

— Moram javiti starome — kazao je Majls.

— Neće biti oduševljen, a?

— To ne mogu da predvidim — osmehnù se Teksašanin.

Istovremeno, Reks Kardif je na-

pustio svoje društvo za stolom i prišao goničima, svojim bivšim prijateljima sa ranča.

Momci sa „Mustanga” nisu imali razloga da ga izbegavaju, pogotovu što im Kvigli nije bio za petama.

— Gde vam je bolja polovina? — pitao je Kardif, misleći na mladog Šefilda i dvojicu njegovih vernih pratilaca.

— Malo su zaostali — objasni Majls. — A ti?

— Dobro sam.

• — Mislim... zar nisi u Delbertu? Kardif namignu.

— To je, istina, moj zavičaj, ali, ja sam otišao iz njega najviše zbog toga da mu se više nikada ne vratim.

— Neće ti ni ovde biti lepo — podseti ga Teksašanin.

— Možda! Ali, ne samo meni...

Bivši „Mustangov” kauboj zbacio je sa sebe prnje i uleteo u dugi ka put na zakopčavanje, čistu košulju sa ljubičastom maramom i pantalone koje je neko čak pokušao da dodavanjem novih džepova učini praktičnijim modelom. U njima su se mogli držati duvan, lula, nož, pa možda i konzerva pasulja kad zatreba.

Reks Kardif je nosio iskošen opasač, bio je poznat kao vrstan strelač i, uopšte, za njega nije predstavljao problem posao.

Ako ga neko nije želeo kao kauboj, uvek je bilo takvih koji bi rado iznajmili njegov revolver za izvesno vreme.

Uz dobru nagradu, naravno.

Prošlost koju je obavijao tajnom, činila je Kardifa usamljenim i odbojnim.

Pa ipak, tog dana se neuobičajeno često smeškao.

Taj osmeh nije mogao da prevari Teksašanina.

— Slušaj Rekse — tiho mu je dobio Majls — kad te vidim kako se ceriš, odmah čujem čegrtanje zmiје...

— Da te častim? — predloži ovaj.

— Ne! Možda drugi put. I nadam se u nekom drugom gradu.

— Možda — dvosmisleno je rekao Kardif.

— Da ti kažem još nešto, Rekse — dodao je mirno ovaj — u svakom slučaju, bićemo na Šefildovoj strani.

Kardif nije rekao ništa.

Samo je zadržao pogled na Teksašaninu, i smeškajući se vratio se na svoje mesto.

Majls je krenu onapolje, praćen svojim momcima.

Zadržavanje rančeroovog sina, poremetilo im je sanjarenje o ludof noći. Odjednom su nestali oblici naminkanih cura, umukla muzika, sasušio viski...

Sad je trebalo otići pravo na ranč i izneti starom na videlo celu priču.

Možda bi to mogao Majls da obavi sam, no, ljudi su ga pratili iz navike. Ako se on lišavao zadovoljstava posle tako dugog i napornog puta, što ne bi i oni?

Četiri jahača napustila su Pueblo u trenutku kada se u njega sa druge strane ušetao Dok Holidej.

VIII

Hotel „Kverido”.

Najveći u Pueblu, uvučen, sam je sebi do glavnog ulaza prokrčio put iz glavne ulice i napravio posebnu četvrt.

Između ostalih kuća i njega, nalazio se prostor pun zelenila.

Levu stranu popunjavala je visoka drvena ograda i baraka za smestaj konja samo gostiju „Kverida”; desno se pružalo šipražje sve do Arkanzasa.

Na tom mestu trebalo je da se dograde nove prostorije. Vlasnik „Kverida”, Milton Vajtlou, predvideo je da će njegov hotel morati da se pomera, pa je srećom zakupio dovoljno zemljišta da mu to obezbedi.

Postojeća zgrada imala je hol, sale za zabavu i sobe na spratu.

Ništa novo nije mogao Vajtlou da izmisli, osim što je želeo da prvo napravi neku vrstu „bašte” preko leta, sa stolovima, stolicama i barom, a sve to samo pokriveno drvetom.

Tako bi njegovi gosti mogli na čistom vazduhu da posede, što nije bio slučaj s ostalim salunima i hotelima koje je viđao na putovanjima.

Ne bi bilo dima, smrada, ogledala, tiskanja...

Čak je deo građe složio na tom delu ispred hotela. Nameravao je da već početkom meseca, a bio je jun, krene sa krčenjem šipražja i postavljanjem poda na debelim, ravno posečenim trupcima.

Čovek iz Džordžije skrenuo je u hotelsku „ulicu“ i tu ga je spremno dočekao golobradi momak zadužen za prihvatanje konja.

— Neka pije pomalo — dobacio je Holidej, pošto je njegov šarac prevaleo dug put bez odmora i bez roptanja.

— Ne brinite, gospodine — odgovorio je momčić. — Ja znam dosta o konjima.

Kockar izvadi srebrnjak i baci.

Ovaj ga spretno dohvati, pogleda na dlanu, razrogači oči, i sav se pretvori u osmeh.

Holidej stupi na trem.

Osećao je prašinu po samoj, sopstvenoj koži.

„Kverido“ ipak nije bila jazbina u koju je mogao da uđe kao poslednja bitanga.

Prvo što je morao da učini bilo je da sle okupa i navuče čistu košulju. Bisage sa svojim odabranim prtljagom i priborom prebacio je preko ramena i šeširom koliko-toliko otrešao pustinjski talog sa sebe.

Vrata su bila otvorena, širom.

Činilo se da hladovina iznutra počinje da se izjednačuje sa kasnim popodnevom.

Ući u „Kverido“ značilo je prvo ući u hol.

Viđao je sličan raspored u velikim, kamenim zdanjima na istoku. Vlasnik mora da je otuda poneo neka iskustva kada je ovo pravio u brdima Kolorada.

Čovek za recepcijom upravo se odvajao od jednog gosta. Činilo se da ga je dolazak Doka Holideja spasio brbljivosti sagovornika i ovaj je požurio da pozdravi novo lice u hotelu.

— Gospodine?

— Pretpostavljam da imate sobu?

— Naravno... Šta još želite?

— Okupao bih se.

— Sve će biti uređeno. Hoćete piće u sobu?

— Imate brendi?

— Dve vrste, gospodine.

— Pošaljite mi onu bolju... dok se budem kupao.

— Bićete usluženi, gospodine. Koliko ostajete?

— Uvek ostajem jednu noć... za početak.

— Plaćićete pri odlasku.

Bilo je to nešto novo i za samog kockara.

Obično su vlasnici uzimali unapred za postelju, bez obzira da li se radi o prljavoj jazbini ili uglednom lokalu s odabranom poslugom.

— Nisam navikao na to — primeti Dok.

— Mi uvažavamo svoje goste. Izvolite ključ.

Sve se završilo brzo, kao da su po dogovoru izmenjali nekoliko reči.

Recepcionar uopšte nije obratio pažnju na prašinu koja se upijala u tamno kockarevo odelo.

Čak ni na njegovo oružje.

Iz hola troja vrata vodila su u tri posebne prostorije. Između njih, uza zidove, nalazile su se somotom prevučene široke fotelje.

Holidej je podigao svoje torbe u trenutku kada se na ulazu pojavio Maik Elgar.

Čovek sa zvezdom bio je, izgleda, neumitan u poslednje vreme. Svaki dolazak u neki novi grad kao da je počinjao sa zakonom.

I ovaj šerif sigurno je napamet znao lica u Pueblu. Neće mu trebati mnogo da zaključi da je Holidej sveža riba u njegovom ribnjaku.

Pa, kad je već tako, razmišljao je Džordžijanac, neka ga sada zapitkuje umesto kasnije.

Elgar je prišao recepciji, ali je kockara jedva okrznuo pogledom.

Holidej tek tada primeti da u hotelu ne postoji knjiga za upis gostiju. Verovatno je recepcionar imao fantastično zapažanje, pa je svoje goste registrovao u mozgu efikasnije nego po lažno upisanim imenima.

— Je li soba broj dva slobodna? — upitao je šerif.

— Da... Hoće li Šefid doći?

— Pretpostavljam! Polovina ljudi je stigla, a polovina se zagubila u pustinji.

— U kojoj polovini je njegov sin?

— U onoj drugoj... Iako ti nije javio, sačuvaj mu sobu. Za svaki slučaj, znaš ti starog...:

— U redu, šerife!

Elgar ponovo okrznu pogledom kockara, lako mu klimnu glavom, a onda zamišljeno ostade oslonjen o drvenu ploču.

Kao da nije znao na koju bi stranu sada trebalo najpre da se uputi.

S ulice se čulo klopavanje točkova.

Šerif i recepcionar se pogledaše i u očima im zaškriše veseli svetlaci.

— Ovaj zvuk dobro poznajem — rekao je šerif, ne mareći za Holidejevo prisustvo.

— I ja! I kladim se da vas traži!

— Zašto baš mene? — namršti se Elgar.

— To ja ne znam, šerife — žmirknuo se čovek. — Gradonačelnikovima pronađe stotinu razloga da nekoga potraži i nađe.

Uz stepenice se čulo sitno udaranje potpetica.

Sredovečna, još lepa i zgodna ženica, zastala je na ulazu. Bila je u dugoj haljini, ogrnuta tamnozelenim šalom. Glavu joj je pokrivao šešir malog oboda, sa „krunom” od perja.

Mora se priznati da je izgledala privlačno sa svojim dekolitiranim grudima, tankim strukom i njihovim bokovima koje je Elgar propratio s ravnodušnim izrazom lica.

— Šerife! — povikala je žena sa

vrata i podigla obe ruke prema licu, kao da je želela da namesti kosu. Ali je odmah odustala. — Tražim vas svuda...

— Evo me, misis Kenstok. Šta se desilo?

Žena se približila, uzdahnula i osmehom pokrila svoju zadihanost. Onda je primetila mirno, ledeno lice Doka Holideja i za časak zaboravila na šerifa.

— Tražili ste baš mene? — podseti je Elgar.

Gospođa Kenstok se trže. Ponovo je izgledala zabrinuta.

— Da... Znete li ko je u gradu?

— Ne!

— Kàrdif!

— Zaista? — bez uzbuđenja primeti Elgar. — Šta je s njim?

Žena ga pogleda kao u priviđenje.

— Još pitate? — povikala je. — Došao je da mi se osveti, sigurna sam...

— Predlažem da utišate glas — prekide je Elgar. — Da li vam je pretio?

— Ne...

— Udvarao se?

— Ne, ali...

— Zašto ste se onda uplašili?

— Ali... vi znate, sećate se šta se desilo, pa...

— Umirite se. Da je nešto hteo, ne bi se pokazivao tako jadno.

— Mislite? Ja njemu ne verujem. Ima lik ubice!

— Vas sigurno neće ubiti.

Gradonačelnikova žena ponovo prenese pogled na Holideja.

— Nadam se da ćete biti u blizini da me štitite — govorila je šerifu, a podizala obrve u pravcu kockara. Ovaj je, međutim, bio zabavljen paljenjem cigarete.

— Zar me nećete upoznati sa prijateljem? — upita gospođa Kenstok.

Elgar se lukavo napravi naivan.

— Sa Timotijem? Pa, njega već znate!

Ona ga blago ošinu sa sklopljenom lepezom.

— Ne njega, već njega — upravlja je ruku prema Holideju.

— Rado bih to učinio — odgovorio je šerif — kada bih ga poznao.

— Ah! Zar je došao sada?

— Izgleda... I prilično je umoran, misis Kenstok, da bih ga uzbuđio vaš čarobni pogled.

— Ah, vi... Šteta, zaista, ali... Uvek ima vremena.

Džordžijanac ne istisnu ni reč, ni pogled. Delovao je poput sante leda koje ni sunce Kolorada ne može istopiti.

Šerif nije izgledao zainteresovan da upoznaje ženu, pa ni sebe, sa strancem.

Verovatno je to ostavio za drugu priliku.

On se nije žurio.

Čovek koji odseda u „Kveridu“ sigurno će mu pružiti šansu da ga upozna, bilo s koje strane. Kad-tad.

Osim toga, bilo je nečega pritajenog u ovom strancu.

Nečega u šta ne bi valjalo dirati.

Možda je to bio umor koji razdražuje, možda priroda s kojom se retki ljudi rađaju i koju nose kroz život kao pečat.

Holidej se tromim korakom popeo u svoju sobu.

Majk Elgar je ispratio gradonačelnikovu ženu do njene lake kočije.

Istovremeno, recepcionar je udario malom metalnom šipkom o isto tako metalni trougao iza sebe.

Pojavio se mladić, golglav, u čistoj beloj košulji, sa kravatom, bez kaputa.

— U sobu broj osam pripremi sve što treba za kupanje — naredio je.

— Još nešto?

— Kad završiš, idi u „kafu” i odnesi bocu viskija za gospodina. Želi da pije dok se kupava.

— Još nešto?

— Još nešto? Da požuriš... ako znaš šta je to?

Momak se udalji, klibereći se.

IX

Pola časa kasnije, kockar je sišao u hol.

Već je izgledao drukčije.

Čista, bela košulja i kravata boje vina prosto su ga preporodili.

Odelo oslobođen prašine činilo se još tamnijim i uzanijim. Vitka figura neznanca u „Kveridu” očarala je sve one koji su se tu zatekli i koji su imali ukusa kad su u pitanju ljudi posebnog kroja.

Holidej se kretao poput mačke, raskopčan, da mu drške koltova ne bi pokvalire peševe kaputa.

Dva blistava kolta pristajala su mu kao minđuša lepom uhu.

Timoti, sa recepcije, video ga je da stoji neodlučan ispred ulaza.

Kao da premišlja na koju će stranu.

Možda bi mogao da mu pomogne?

Odjednom, s ulice su doprli pucnji!

Poznavao ih je... To revolversko nadmetanje, uz vrisku i harlaukanje.

On zaobiđe pult i dogega do stranca.

Kockar nije mario za buku. Bar tako je izgledalo.

— Mora da su kauboji — objasnio je Timoti Braun. — Izgleda da su baš oni, sa „Mustanga”.

Prilično su bučni — rekao je kockar.

— Tako je to — sleže ramenima recepcionar. — Elgar toleriše, sve dok pucaju u vaznuh... Ovo je zasađa stočarski grad, mister, i više se ugađa rančerima nego nama ovde...

Činilo se da žali za takvom činjenicom.

Deo glavne ulice iznenada su popunila tri jahača.

Konji pod njima su besno trzali njuškama pod divljim zatezanjem uzda. Sevali su koltovi: dva kolta i jedna puška.

U sutonu koji se spuštao nad Pueblo, njihovo divljanje je stravom ispunilo nebo.

— To su Šefild i njegovi — postavio je recepcionar. — Biće bolje da uđete, mister! Oni su često neobuzdani i nepromišljeni.

— To je njihov problem — reče kockar.

— Ali... Sklonite se bar dok ne odu kod Bendžija — savetovao je Braun. — Može neki metak da zaluta...

— Zar se svi sklanjaju s ulice kad oni jašu? — interesovao se Holidej tek reda radi.

— Navikli su na to. Ne traje dugo, nekoliko minuta i sve se posle smiri. Hoćete li ući?

— Tek sam izašao.

— Da, ali... Kako hoćete, uostalom! Evo ih opet! Ja bežim...

Recepcionar šmugnu za vrata i ostade kraj njih, s druge strane.

Džordžijanac je ostao napolju, kao da je od kamena.

Šefildovi goniči su primetili usamljenu priliku ispred „Kverida”.

Delovao je izazivački!

Da, baš tako: nije se sklanjao ispred njihovih imena.

— Juhuuu! — urlao je Džemi Šefild i opalio u samu nastrešnicu hotelske verande.

Senka ostade mirna.

Oni okrenuše konje u tom pravcu.

Lica su im bila podlivena krvlju, vazduh oko njih kao da je svakog

časa mogao da eksplodira. Pri svakom pokretu s njih je sletao oblak peska i prašine.

— Gledajte onog — dahao je Šefild — misli da je pametan.

— Ili lud? — cerio se Oliver Kvigli. — Misli da je sve ovo šala? Da ga potprašimo?

— To sam i mislio — smejao se rančarov sin. — Prvo oko njega, a onda po šeširu, a?

— Odskakutaće kao zec, ha-ha-ha ha-ha!

— Ako voli zabavu, neće pobeći odmah... Kite, idi s kraja!

— Juhuuu-huuu! — zavitlao je Šefild šeširom. Potom ga nabi na glavu a podiže drugu ruku sa koltom.

Fenvik je izvukao oba, ne mareći za uzde. Konja je upravljao stiskom butina.

Što se Kviglija tiče, on je vitlao i puškom i korbačem.

Ličili su na furije iz pakla!

Mamuzajući već iznemogle konje, oni su jurnuli prema „Kveridu”. Pod kopitama je praštalo busenje suve zemlje i kovitlala prašina.

— Juhuuu! — prolamalo se kroz suton.

Sve nade da će prilika na tremu klisnuti raspršio je plamičak šibice.

Nebesa!

Pa, on je palio cigaretu dok su oni besomučno jahali na njega!

Kvigli je jahao u sredini.

On je vešto ukopao svog belca ispred samog kockara. To je podiglo prilično prašine oko njega. Ostala

dvojica sa strane, Šefild i Fenvik, uleteli su pod trem.

Daske su zadrhtale pod kopitama.

Goniči su besno pogledali u nepokretnog čoveka u tamnom odelu i kao sneg beloju košulji.

— Hejajjaaah! — vrištao je Šefild i vratio mrkova natrag, na početak hotelskog prostora. Ostali su ga sustigli i poravnali se s njim.

Opet su zabili pete čizama u bokove konja.

Bili u narogušeni.

Bili su još bešnji.

Fenvik je za dužinu svog konja izbio napred i opalio.

Zrno je prohujalo pored same kockareve glave!

I opet se nije pomerio!

Kvigli je sada video da se kaput neobičnog čoveka malo više razmakao. Video se veći deo njegove bele košulje na prsima, ali i metalni odsjaji oružja.

Nije stigao da zaustavi Šefildov hitac.

Olovo je podiglo iverje ispred kočkarovih čizama.

Onda je sevnulo s njegovih bokova.

Nekoliko puta, zaglušujuće. Sa Fenvikove glave je sleteo šešir, a Džemi Šefild je sleteo s konja kao kamen. Njegov mrkov je dobio komad vrelog olova u uho i zbacio je jahača.

Barutni dim se tek razilazio kada se nadzornik „Mustang” ranča do-

šao k sebi. Jedva je umirio belca i požurio da pomogne Šefildu.

Za to vreme, Kit Fenvik je odmeravao opasnog strelca. Imao je kao i on dva kolta. Sada ih je oba stavio za pojas i mirno prekrstio ruke.

Fenvik je svoja dva držao u ruci, ali se nije usuđivao da ih upotrebi.

Bar ne bez izričitog naređenja.

Šefild se otimao od Kviglija, psujući.

— Platiće mi! — drao se. — Samo da ga se dočepam! Puste me, ja ću...

— U redu je, moramo na ranč — govorio mu je Kvigli.

— Idi do đavola!

— Vilbur Majls je otišao, pre nas. Stari će se prvo zabrinuti, a onda će pobesneti!

— Briga me! Hoću da onom tamo...

Prekinuo ih je dolazak četvrtog. Zastao je iznad njih, čuteći.

Šefild i Kvigli su podigli glave i ugledali odsjaj zvezde na Elgarovom prsluku.

— Za vas me nije briga — dobacio je mirno čuvar zakona — ali, dajte konjima bar malo daha.

Kvigli je prosto povukao rančevog sina sa zemlje. Ovaj je zajaukao kad se oslonio na levu nogu. Pad je bio dosta nezgodan.

— Nismo te zvali, šerife — osorno će Šefild.

— Kad bih čekao da me zovu, davno bih dao ostavku — odgovorio je ovaj skoro smeškajući se.

— Onaj tamo — podigao je ruku mladić — pucao je na nas...

— Zašto?

— Zašto? To pitajte njega!

— Svejedno! I ti mi možeš reći, Džemi. Ako samo hoćeš.

— Idite do đavola, šerife! Neka mi ne izlazi pred oči razumete? Nikada!

— Kad se budeš ispavao, razgovaraćemo.

— Nije mi potreban razgovor — zarežao je Džemi — nego iako piće.

— Pa, šta onda čekate? — raširi ruke Elgar.

Mrkov se nekako smirio pod Fenvikovim dlanom.

Nekako pokunjeni, okrenuli su konje natrag. No, niko nije mogao da nasluti šta se u njima zaista zbiva. Varali su se ako su mislili da će jurnjavom, pićem i orgijanjem izbrisati sliku sakaro-kaktusa i belokose devojke koju su obeščastili pred polumrtvim Lebederom Džosom.

Iako su se mogli zakleti da za njima nema tragova, nešto je preteće lebdelo u vazduhu.

Kit Fenvik se otarasio kobile i njenog ždrebeta ispred Puebla. Novog konja našao je na prvom ranču, rekavši da mu je oluja u pustinji odnela vranca, što je i bila istina.

Međutim, ono što ih je najviše uznemiravalo bila je neizvesnost oko Šefildovog „Raspeća“ od srebra.

Rančerov sin je primetio da ga nema tek kada su se dokopali druma.

Uzalud je lupao glavu gde ga je izgubio.

Verovao je da se to desilo u pustinji, a ne oko kolibe starog i njegove devojčice.

U stvari, tvrdio je da se lančić sa „Raspećem“ nalazi negde duboko u pesku. U onoj oluji, vetru, kada se gušio i tražio vazduha, sigurno je otrgao zajedno sa nekim dugmetom od košulje.

Toliko je verovao u to da su mu se u tome pridružili Kvigli i Fenvik.

Na kraju su zaključili da to i nije tako važno.

Unutili su se prema „Old Bendžiju“.

Džemi Šefild još nije bio spreman da se sretne s ocem.

Hteo je da se dobro napije i da oseti pod leđima pravi krevet. Ako je Vilbur Majls već otišao na ranč, onda će on umeti da podnese tačan izveštaj. Jedini propust je bila avantura kroz pustinju, ali, i to je srećom prošlo.

— Ko je ono bio? — pitao je Šefild, ne mogavši da oprostí strancu takvu drskost da ne uzmakne pred njima.

— Ne znam! Pitaćemo kasnije — odgovorio je Kvigli. — Stari Bendži zna da smo tu. Sve devojke su sišle iz svojih soba među goste. One naj-

**VAJAT ERP
SVAKOG 3.
U MESECU**

bolje su u loži... za nas. Zar to nije bolje nego misliti na onog tipa?

— Videću kad stignemo — promrsio je Šefild.

Poterali su konje kroz ulicu.

Ljudi su ponovo počeli da se sklanjaju, misleći da goniči sa „Mustanga” nastavljaju svoje ludovanje.

No, oni su toga već bili siti.

Oliver Kvigli je ispružio obe ruke i zaustavio svoje prijatelje.

— Čekajte — procedio je. — On je stigao...

— Ko? — prenu se Šefild.

— Stari Džeremi.

Sad su videli ispred „Old Bendži-ja” kola sa dva para točkova i krovom od svile.

Pripadala su rančeru, vlasniku „Mustanga”.

— Da okrenemo? — upita Fen-vik.

— Kasno! Ispred ulaza je Majls. Video nas je.

— Možemo mi da pijemo i ako je on tu... Dosta mi je njegovog dadiljanja! — prasnio je Džemi.

On izbi napred, čvrsto rešen da ne pogne glavu pred moćnim rančerom. Stari ga je bacio u „vastru”, postavio na teške poslove, paklena putovanja, na duga jahanja i među krave i konje... Šta bi još hteo?

Dovoljno je zreo da brine o sebi, da bira društvo i da ne broji čaše.

Skočio je sa sedla i dobacio uzde Teksašaninu.

— On je unutra, a? — pitao je mračnog lica.

— Od malopre.

— Ljut?

— Ne izgleda!

„Old Bendži” kao da je bio pust.

U stvari, kauboji nisu navikli da u njemu viđaju bogate rančere lično. Prisustvo vlasnika „Mustanga” malo im je ubilo apetit i žeđ.

Tiho su razgovarali, ali im ništa nije promicalo.

Ulazak rančerovog sina zavezao im je jezike.

Džeremi Šefild se okrenuo i pogledao ga preko naočara.

— Čujem da je put bio uspešan? — rekao je i vratio se svom pivu.

— Da... bio je... — procedi Džemi, koji je sve drugo očekivao osim jednostavnog pozdrava glavom i jednostavnog pitanja.

— Zar nećeš da sedneš? — upitao je otac.

— Sedeo sam u sedlu...

— Sa kravama... A ja nisam krava.

Džeremi Šefild je bio, blago rečeno, neobičan stočar.

Na njemu ni traga od onih rančera kojima se u kožu uvlači vonj teladi i pore začepljuje prašina. Bez pohabanog šešira, bez kožnih štitnika, bez revolvera i nabusitosti spolja.

Šefild je pre ličio na činovnika, eventualno na uvaženog sudiju ili advokata.

Imao je bujnu kosu, negovane prosede brkove i negovanu bradu ispod usta. Ostali deo je izbrijavao svako jutro.

Ono što ga je činilo i čudnim i pomalo smešnim bile su naočari, ovalnog crnog rama.

Na glavi je nosio isto tako čudan „pokrov”, mešavinu polucilindra i „stetsona”.

Bio je omalen ali snažan i krepak. Bližio se šezdesetoj: kasno se oženio, a žena mu je umrla čim je mali Džemi ugledao svet.

Nosio je dvodelnu odeću: kaput i pantalone, „začinjene” prslukom. Vozio se dvokolicom. Možda je tako na neki način izigravao „kralja” svih stočara s obe strane Arkanzasa.

Njegova naoko blaga narav mogla je da prevari samo one koji ga slabo poznaju.

Džeremi Šefild je umeo da se smeška, da nitomno gleda u oči, a da uz put smišlja kako čoveka da nadmudri ili upropasti, ako je to zasluživao.

Sina je voleo, ali na isto tako čudan, surov način.

Umesto da mu podari koji časak nežnosti, on ga je krotio kao mušang.

Hteo je da od njega isteše čelik, da mirno preda ranč pravom čoveku, pravom nasledniku u ruke.

I što ga je više stezao, momak se otimao i koprcio.

Možda je te večeri Džeremi Šefild hteo malo da popusti uzde?

Džemi je seo prekoputa, ali ga loša volja još nije napuštala.

Rančer je sa sobom doveo samo Teksašanina. On nije vukao više ljudi, radije im je nalazio poslove ili ih odmarao pred sutrašnji teži dan.

Kvigli i Fenvik su ostali na ulazu, bliže šanku.

— Nisi popio ništa? — upitao je otac.

— Ne još...

— Imaš li nameru?

— Imam — podiže oči Džemi. Ožiljak na levom oku kao da mu potamne. — Imaš nešto protiv?

— Zar sam rekao?

— Obično imaš...

— Sve je u redu — obrisao maramicom Šefild svoje brkove. — Posao je dobro obavljen, red je da malo isteraš svoje, momče! Ako već nisi imao vremena da me posetiš, to sam učinio ja.

Džemi je bio zbunjen.

— Vraćaš se... sam?

— Naravno! Ti ostani, ali... — tu rančevov glas izgubi blag ton i preobrazi se u ledeno praskanje koga je samo sin bio svestan — kad pogledam u sat, hoću da budeš u deset kod kuće.

— Smem li bar da budem pijan? — podiže se Džemi.

— Još nisam ustao — hladno ga opomenu rančer i ovaj sede.

Čim se spustio, stari se podiže.

Kvigli je znao da će zastati pred njim. Znao je da budalaština o jahanju prečicom kroz pustinju pripada i njemu.

— Je li bilo problema, nadzorniče? — pitao je rančer.

— Ne, sve je u redu, gazda.

— Zaista?

— Pa... zar ste čuli nešto suprotno?

— Nisam! Nadam se da neću...

Posle toga seo je u kola, a Majls je uzjahao svog konja.

Teksašanin je pogledao okolo.

I malopre je pokušao da negde vidi Rekxa Kardifa, ali, ovaj kao da je u zemlju propao.

Samo što su kola odmakla, Džemi Šefild je ispalio metak u prvu svetiljku i podvrisnuo. Zabava je mogla da počne...

X

Pošto je uzeo šarca, čovek iz Džordžije prepusti svom ždrepcu da ga vodi.

Umesto glavnom ulicom prema centru, Mig se uputio na zapad. Odatle se put račvao na dve strane: jedan se spuštao do plićaka Arkanzasa, drugi je zalazio u brda i pašnjake.

Suvi vazduh pustinje bio je za Doka prava mora.

Sunce i pesak skoro su mu isekli pluća. Bilo mi je potrebno vazduha a ne novog gušenja u salunskim sobičcima.

Nebo na zapadu još se otimalo pred tamom.

Svetla Puebla ostajala su mu za leđima. Znao je da će im se kasnije vratiti. Kockar nije mogao da odoli sudbini: danju je nad glavom imao sunce, noću salunske svetiljke.

U ruci bi mu se smenjivale karte ili koltovi.

Možda će ovde biti izuzetak?

Zato je umesto pred krčme, šarac krenuo u polja.

Kao da je čitao gospodareve misli.

Predvečerje se uvlačilo u čovekovu dušu; imalo je čar isceljenja. Vazduh je bio prozračniji i čistiji, trava dobijala tamniju boju, lišće se uspravljalo.

Zaćaranost sutona prekinuo je pušćani pucanj.

Bilo je nedaleko, ali je nekoliko puta odjeknulo i nije se tačno znalo sa koje strane.

Šarac je podigao glavu.

Odjeknuo je zatim još jedan.

Posle toga je nastupila tišina. Holidej se ustezao da nastavi dalje. Nije ga se ticalo ništa. Nije hteo da naleti negde gde bi morao da se umeša.

Uostalom, možda je neko lovio?

Skrenuo je sa puteljka prema brežuljku s visokom travom. Vrh mu je prekrivala grupa niskog, granatog drveća.

Ždrebac se provlačio kroz žbunje nalik na sklupčane ježeve.

Učinilo mu se da iz onog drveća, gore, izmiče senka nekog jahača.

Onda je video oblačak dima, pa opet pucanj dopre do njega.

On zateže uzde.

Više mu se nije išlo napred. Senke pod nebom mogu da budu veoma čudne i nestvarne. Kad se nalazi u gradu, tada je sve jasno kao na dlanu.

Između zidova nema varki. Nema prostora.

On okrenu Miga ponovo na putelj. Ipak, što se kroz travu vijugao poput usnule zmijurine bez glave i repa.

Iznenada, izbi jahač.

Činilo se da plovi kroz travu.

Ukazao se tako iznenada, da je i Holideja zadivilo.

Desna šaka bila je ispanjena bal

Bio je to Teksašanin, Vilbur Majls.

Iz očiju mu je izbijala vatra; grubo, muško lice sjaktilo je u znoju. Jahao je nehajno, mudro i lako, da se činilo da takav čovek u sedlu može da provede život kao u postelji.

Došao je kockaru s leve strane.

Pogledao je u njegove ruke prekrštene na jabuci sedla, a onda na brežuljak.

— Mada ne verujem u to — rekao je muklo — ipak ću vas zapitati gde vam je puška?

— Nemam.

— Nemate uopšte ili...

— Nemam i ne nosim.

— Niste videli nikoga u blizini?

— Čuo sam pucnjeve samo — odgovorio je Dok, ne želeći da uleće u komplikacije ako obavesti kauboj da je iz senki drveća na vrhu izišao jahač.

Konj se pod Teksašaninom sve vreme vrpeljio.

— Pucao je neko na Džeremija Šefilda — oglasi se potom Majls.

— Ali, vi ste stranac... Gazda je teško ranjen. — On pogleda u kockarevu torbu o sedlu. — Da niste lekar?

— Ne!

— Ako hoćete da mi pomognete... Pretpostavljam ko je mogao da puca i uhvatiću ga. Samo otidite do kola i pogledajte rančera. Hoćete?

— Ne bih voleo, da budem iskren.

Majls klimnu glavom.

— Shvatam vas.

— Zašto čoveka ne odvezete natrag u grad? — upita Dok.

— Ne znate vi njega — dobaci Majls. — Otpustio bi me što sam gledao njega, a ne ubicu. Zato i jurim da uhvatim lupeža, a njega ću kasnije.

— A ako umre?

— Neće... Stara je to kost. Umreće kad on to bude hteo...

Teksašanin htjede da vrati konja natrag, ali ga Džordžijanac zaustavi.

— Gore sam video jahača — reče.

— Gde?

— Na vrhu brežuljka.

— Zašto mi niste odmah rekli?

— Zato što sam stranac koji izbegava gužvu.

— Ipak hvala. Znači li to da ćete otići do kola?

Momak je imao oštra čula.

— Zašto bih?

— Zašto biste mi onda rekli za trag?

I ne sačekavši odgovor, on mamuznu konja i krenu padinom, malo pognut, kao da odnekud iščekuje skriveni hitac.

Holidej je nekoliko časaka gledao za njim.

Nije vredelo razmišljati o zlehudoj sudbini. Jedva da je sat prošlo od ulaska u Pueblo, a osetio je nevolje.

Prosto su „mirisale“ oko njega.

On potera Miga u pravcu iz koga je došao Vilbur Majls.

Nije jahao dugo: ugledao je siluetu „džamp-sita“, sa krovom od svet lojubacaste svile. Stajao je mirno, kao da je srastao sa zemljom. Konji, uhranjeni i siti, nisu marili za travu oko njih.

Holidej se oprezno približi.

Na sedištu se nalazio čovek. Sam! Činilo se da drema.

Nešto je bljesnulo kraj njegove glave. Kockar pomisli da je cev oružja, a onda zaključio da se radi o cvikerima.

Stari rančer je dočekao stranca malo umornim ali jasnim pogledom.

Zrno mu se zabilo između ramena i prsiju, po desnoj strani. Krv je probila košulju i natopila ivicu prs luka. Izgledalo je da je Teksašani

na brzinu poturio smotuljak čistijeg rublja na ranu kako bi bar malo zaustavio krvarenje.

— Ko ste vi, mladiću? — upitao je rančer, ali ne bez napora.

— Ne brinite, nisam ja pucao na vas.

— Ko vas je poslao? Majls?

— Bolje da ne govorite previše...

Holidej je stavio svoju torbu kraj ranjenika na sedište i izvadio jednu bočicu sa jakim mirisom.

Kada je to sasuo na ranu, Šefild je zaurao, iako se trudio da bude jak i nem. Lice mu se zgrčilo i zboralo, no samo na kratko.

— Da niste veterinar? — procedio je Šefild.

— Samo zubar, gospodine.

— Zu... zubar? Kako onda, do vraga...

— Rekoh da umuknete!

Niko tako nije razgovarao sa moćnim rančerom. Ali, sad nije imao izbora; trpeo je i bolove i drskost. Morao je, ipak, da prizna da stranac ima đavolski vešte prste, kakve doktor Tejdžin nije imao nikada u životu, pa ni onda kada je bio trezan.

— Otkad vas Majls poznaje? — prostenjao je rančer.

— Od malopre.

Rančer se besno pridiže, ali je odmah klonuo, prebledevši.

Stari je imao snažno srce i izvanredne zalihe energije, inače bi na njegovom mestu i mnogo mlađi padali u nesvest.

— Možete li me zakrpiti tako da

odmah ustanem? — upitao je slabim glasom.

Kockar podvuče ruke pod rančero-
va leđa da bi obmotao zavoj. Nije
se obazirao na njegovo ječanje i klet
ve.

Nedaleko, Džordžijančev šarac za-
rza.

Holidej se primiri.

— Je li to Majls? — prenu se
rančer.

— Ne verujem.

— Učinilo mi se da konj...

— Najavio je nekoga, ali, taj ne
jaše kao vaš čovek.

Šefild iskrenu glavu. Stakla na
cvikerima kao da su bila zamaglje-
na.

— Ne razumem...

— Razumećete!

Čulo se tiho zapinjanje oroza.

Holidej se nije okretao. U tak-
vim situacijama davao je uvek pred-
nost onom ko drži oružje upereno
u njegova leđa.

— Govorio sam da umuknete —
kazao je nehajno kockar — zato ni
sam ništa čuo osim vas.

— Ali, ko je to?

Džeremi Šefild je gledao preko
Džordžijančevog ramena. Razaznao
je u sutonu lice došljaka.

— Kardif! — zarežao je, zaborav-
ljajući na bol. Obuze ga bes. — Tre-
balo je po smradu viskija da znam
da si ti...

— Još se koprcas — pozdravio ga
je bivši gonič pakosno. Ruka sa kol-
tom bila je uperena u Holideja, a
ne u rančera.

— Ti si bio taj... ti si pucao na
mene?

— Jesam! Došao sam da te dok-
rajčim!

Nije izgledalo da se Šefild plaši.

— Pa pucaj onda, ništavilo! —
nasmejao se. — Misliš da te se bo-
jim?

— Varaš se ako misliš da će te
Majls spasti — podrugljivo će Reks
Kardif — On sada nabija nos po
travi na brežuljku...

Okrenuo se prema kockaru.

— Žalim, stranče — oslovio ga
je. — Nije trebalo da zastajkujete.

— Ubicete i mene? — upita mir-
no Holidej.

— S vašim dopuštanjem... Biće
to za šerifa rešen problem. Moj kolt
biće u Šefildovoj ruci, a rančer će
biti ustreljen iz vašeg...

Priča je lepo zamišljena — složi
se Holidej.

— Samo bez odugovlačenja, mis-
ter — podiže Kardif ruku. — Vi
ste prvi.

Holidejeva ruka još se nalazila na
torbi.

Kardif je nije video.

— Prokleti kopilane — spopade
rančera gnev — morao sam te iš-
bati tako da mrtav puziš...

— Platićeš za te šibe, matora hu-
ljo! I ti i onaj tvoj obrijani pas!

Šefild se držao za rame, kao da
mu je tako bilo lakše. da podnosi
bol. Međutim, njega je najviše pek-
lo Kardifovo prisustvo i sopstvena

nemoć da ga golim šakama dograbi za gušu.

— Šerif ti neće poverovati — prasnua je on.

— Verovao ili ne, ja ću biti daleko.

Razgovor je time trebalo da bude završen. Reks Kardif nije odstupao od svoje namere; uvreda nana na ranču „Mustang” samo je tako mogla da se spere po njegovom mišljenju.

Kardif nije bio čovek koji uživa u svom preimućtvu.

Da bi završio ono što je naumio, trebalo je da požuri, jer sukobiti se sa Vilburnom Majlsom nije bilo isto kao sa omatorelim Šefildom i strancem u prolazu.

Džordžijanac je opazio Kardifovog konja blizu svog šarca.

Životinje se, izgleda, nisu ponašale kao njihovi vlasnici. Mig je napravo jedan, veanac dva koraka i dotakli se gubicama.

Vranac je zanjištao, spreman da se poigra.

To je bilo dovoljno da se Kardif trgne, u nedoumici. Jedan delić sekunde pažnja je popustila i Dok Holidej baci torbu sa sedišta.

Crni, četvorougaoi predmet poleteo je na Reksa Kardifa i on instinktivno opali na nju.

Odmah se popravio, spustivši cev prema strancu.

No, ovaj je lepršavim pokretom već izvukao „linkolne” i zaglušio rančeroze uši grmljavinom. Konji

upregnuti u „džamp-sit” cimnuli su kola i skoro izbacili sa sedišta ranjenog Šefilda.

Reks Kardif se zaklatio, s beskrajnomo nevericom u sebi.

Kola vlasnika „Mustanga” divlje su galopirala prema zapadu.

Kockar je ponovo ostao sam.

Bivši gonič je ležao licem prema travi. Nepomičan.

Holidej pogleda u svoj revolver s nekom vrstom gađenja.

Ponovo usijana cev, ponovo jedan leš, a da čestito nije prošao ulicom. Pucao je u nepoznatog čoveka, u sa moodbrani, ali... da li je to opravdanje?

Kloparanje „džamp-sita” je naglo prestalo.

Vilbur Majls je zaustavio kola svog poslodavca, pošto nije uspeo da uđe u trag napadaču.

Kada je umirio konje, oprezno se približio klonulom Šefildu.

U ruci je još uvek držao otkočen kolt.

Frktanje uznemirenih konja nadovezalo se na stenjanje vlasnika „Mustanga”.

Majls je opazio da stari ima zavoj ispod košulje i laknu mu.

Pucnji koje je čuo sigurno su preplašili konje.

— Dovedi ga — procedio je Šefild. — Onog tamo...

— Koga? — upitao je Teksašanin.

— Doktora...

Koliko je Majls mogao da vidi,

kraj puta se nalazio samo jedan konj. I to bez jahača.

— Ko je doktor? — nije shvatio Teksašanin. Čudilo ga je što se Šefild nije raspitivao o ubici. Ali je uskoro dobio odgovor i na to pitanje.

— Bio je Kardif — kazao je rančer polako: — Hteo je da me dokrajči...

— Znao sam da je on.

— Mrtav je...

— Kako?

— Onaj stranac... ga je ubio... Da nije, bili bismo u paklu i on i ja...

— S vama je u redu? — upitao je Majls.

— Jeste, ali nije s tobom — naroguši se Šefild. — Vidi šta je s njim.

Teksašanin odjaha.

Zatekao je Rekse Kardifa, nepomičnog i bezopasnog.

Njegov konj je stajao u nedoumici da li da ostane kraj svog jahača ili da se okrene na drugu stranu.

Nikog više nije bilo u blizini.

Teksašanin je zurio u bivšeg goniča. Smrt je sada izbrisala sve strepnje i život učinila još ništavnijim. Za Rekse Kardifa ovde je bio kraj puta. A možda je sanjario da će to biti na nekom sasvim drugom mestu i u sasvim drugo vreme...

Šefild se malo pridigao na sedištu da sačeka Majlsa.

— Gde je?

— Nema nikoga više...

— Kako? Pa, sada je bio tu!

— Možda je odjahao.

— Stigni ga!

Ali, Teksašanin kao da nije imao nameru da posluša rančera.

— Stići ću ga ujutro — odgovorio je mirno — a vas vodim u postelju!

Šefild se nije opirao mnogo. I sâm je osećao da malaksava. Rana i uzbuđenja polako su ga ophrvali i sad je pozeleo da se dokopa ranča i da sâm podnosi bol.

— Da javim Džemiju? — upita Majls.

— Džemiju? — podrugnu se rančer. — On brine o čaši, ne o ocu. Vrag ga odneo! Vrag!

Teksašanin skliznu sa sedla na sedište pored svog gazde. Onda je poterao „džamp-sit“ na zapad.

XI

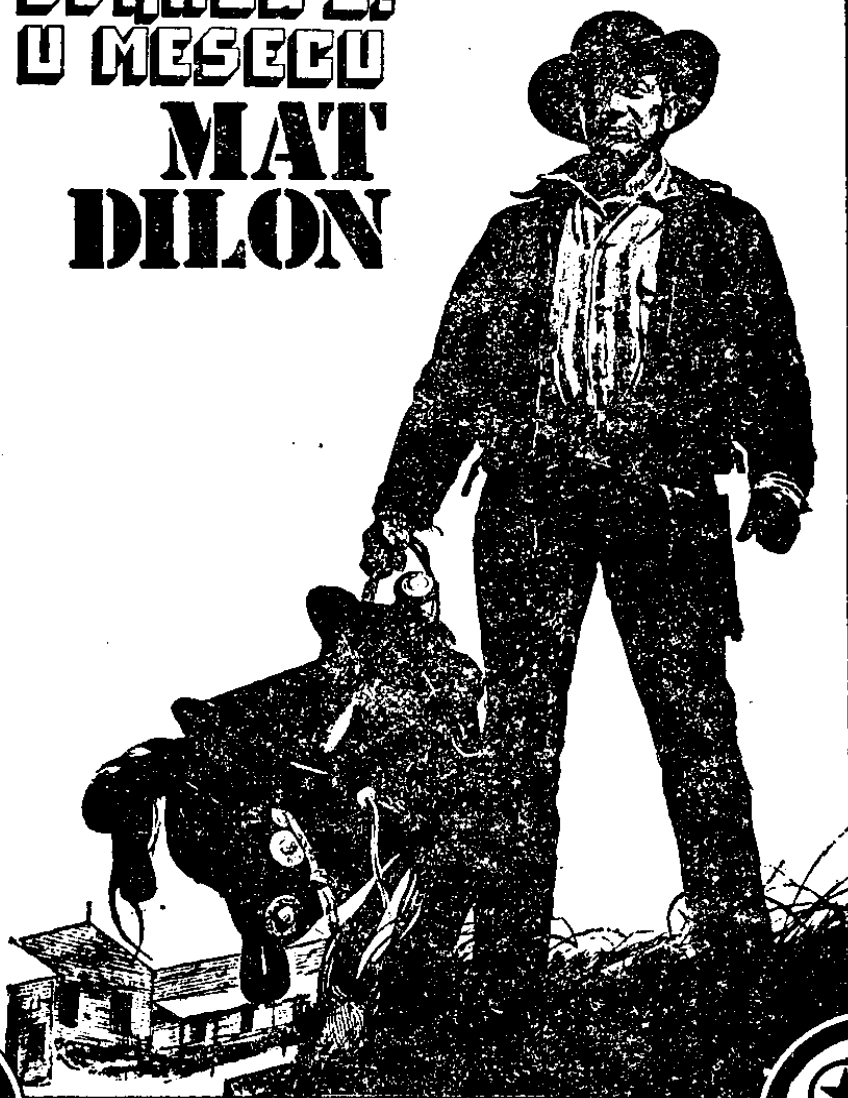
Oliver Kvigli se oslonio na stub ispred „Old Bendžija“ da malo uzme vazduha. Pridružio mu se i Fen vik. Obojici je piće dobro zamutilo mozak, ali je rančarov sin ipak najgore prošao: zaspao je čim je dotakao krevet Rozmari Pauls.

Devojka nije stigla ni da otkopča prsluče, a vajni momak je zahrkao.

Nije bilo malo iznenađenje kada su je videli da se vraća posle samo nekoliko minuta.

Umor i piće oborili su Džemiju Šefilda s nogu!

**SVAKOG S.
U MESECU
MAT
DILON**

Kvigli je pogledao u sat. Ako je trebalo da budu na ranču u deset, kako je naredio stari, onda će morati da budi njegovog sina najmanje za pola sata.

Ili da ga budi ili da ga iznese preko ramena.

Salun se vrlo brzo ispraznio kad su oni upali unutra i, posle kraćeg susreta sa Džeremijem Šefildom, krenuli na divljanje.

Razbijene su dve svetiljke, ogledalo koje je vlasnik saluna tek namestio tog jutra, nekoliko boca i čaša, i na kraju šešir Vilija Gerša, ka uboja sa ranča „Grin“.

To bi mogao da bude povod za sukob, ali, Gerš je uza se imao samo jednog momka, a protiv pijanih i na krv spremnih „Mustangovih“ razbojnika on nije želeo da rizikuje ništa.

Odmah se povukao, bez reči.

Ispratili su ga raskalašnim kikitom.

Kvigli je prvi prestao da loče; verovao je da će im stari tek večeras pokazati pravo lice. U gradu nije želeo da izigrava ono što je u stvari bio, na svom ranču.

Ulica je bila pretvorena u senke.

Iznad krovova poredanih na južnoj strani uzdizao se krov hotela „Kverido“.

Bio je najsvetliji.

Obasjavale su ga mnogobrojne svetiljke ali i mesec koji se u to doba, uvek na istom mestu, javljao iz

ronivši iz Arkanzasa poput žučkaste bilijarske lopte.

Kviglijev šešir se uvek nalazio na ledima; dok mu je obrijanu glavu pokrivala marama. Po tome se mogao poznati sa bilo koje udaljenosti.

I po korbaču od koga se nije rastajao.

A verovatno i po dugonogom, ružnom Kitu Denviku koji ga je pratio poput senke.

Kvigli je pokazao na „Kverido“.

— Jednom ćemo tamo otići — kazao je, ljuljajući se nesigurno na nogama.

— Tamo je previše fino za nas — dodao je Fenvik.

— Baš zato! — zarežao je nadzornik unapred se naslađujući prizorom koji bi mogao tu da ostvari. — Napravićemo jednom od tog hotela „Old Bendžija“...

— Kako to misliš?

— Sравниćemo ga! Eto kakol

— A, to... Bilo bi zgodno, ali...

Fenvik je začutao.

— Šta „ali“? — prasnu Kvigli, okrenuvši se.

Video je da njegov kompanjon buji negde, na ulicu.

— Šta je? — upita Kvigli. — Nećeš valjda pasti na zemlju i zaspiti?

— Ne, ali...

— Stari trovač svaki dan služi sve lošiji viski — procedio je nadzornik. — Zašto bi me odmah „uhvatio“ posle pete čašice?

Fenvik se malo pomeri napred, obuhvatajući stub obema rukama.

— Vidiš li ti ono što ja vidim? — upitao je. Oči su mu bile zavodnjene i sužene, pretvorene u dva tanka proreza.

— Šta to?

— Ono... — podiže Fenvik ruku.

Kvigli je čuo tih topot konjskih kopita.

Zatim se najednom istreznili

— Čekaj malo — kazao je. — Miliš da je to... da je to ona...

Potom su začutali.

Na mutnu, slabašnu svetlost od prozora „Old Bendžija” izbio je jahač.

— Indijanac? — kiselo istisnu Fenvik.

Sada je bio siguran da je to bila kobila koju je jahao do pred gradom.

Luda životinja nije se vratila, već je ostala u polju kao kakva prokletinja.

On opsova.

Iza kobile trčkaralo je ždrebe.

Jahao je mlad, skoro još dečak tamne puti.

Neobičan šešir malog oboda pokrivao je sjajnu kosu, dugu i pravu, podjednako razdeljenu na obe strane lica.

Nosio je neku kožnu bluzu i mokasine na nogama.

Ništa od oružja nije imao. Ni sedla.

— Ja ću da mu...

— Čekaj! — zaustavi Kvigli Fenvika. — Ne istrčavaj!

— Ali, kobila...

— Pa šta? Ko osim nas zna da si je jahao? Nilko! Ne istrčavaj, idiotel!

Fenvik uvuče glavu u ramena, ali nije promenio raspoloženje. Trebalo je na neki bolji način da se otarasi četvoronogog svedoka, ali, on bi radije ubio čoveka nego konja!

Kvigli siđe na ulicu i prepreči put jahaču.

Indijanac je imao tipično lice svo je rase: mirno, nedokučivo, odbojno i prezrivo kad god su u pitanju belii.

Međutim, isto to je osećao i nad zornik kad su u pitanju Indijanci.

— Stani, ti... — podigao je ruke i korbač se zlokobno zaklatio u vazduhu. — Šta tražiš ovde?

— Jesi ti... šerif? — upitao je ovaj, rastavljujući reči na slogove. Očigledno je baratao sa malo reči engleskog pa se prisećao svake treće s naporom.

— Nisam! Zašto? — obrecnu se Kvigli.

— Šerif pita, ti ne...

Zakrvavljene oči nadzornika sa „Mustanga” skoro iskočiše iz dupli.

— Šta? Pseto bezobrazno, gde si ukrao tog konja!

— Našao... sam ga...

— Našao? Lažeš, ukrao si ga! Zato se veša o prvo drvo, znaš?

— Ja sam našao... tu nedaleko...

— I gde si se uputio?

— Tražim posao...

— Kakav posao ti tražiš? Da skal piraš žene i decu? — skoro je zalajao Kvigli. Fenvik mu se pridruži, neprijateljski raspoložen.

— Znam sve da radim... oko stoke, konja... sve!

Indijanac je izgovarao mirno, iako je osećao da ga Kvigli izaziva.

Galama je privukla nekoliko doko ličara iz saluna.

Vlasnik je izišao na trem i podbočio se.

— Opet problemi? — doviknuo je Kvigliju.

— Ukrao je konja — pokazao je nadzornik na Indijanca.

Bendži dogega do njih.

— Čiji je? — upita.

— Ne znam — sleže ramenima Kvigli. — Zar je to važno?

Vlasnik saluna obiđe oko kobile, zagledajući je.

— Nema žiga — promrmlja.

— Ne volim Indijance — rekao je Kvigli glasno i otvoreno.

— To kaži Elgaru — podseti ga saluner. — On je šerif i zakon...

Nadzornik mu se isceri u brk.

— Šta se to tebe tiče? — dobacio je, pijano i razdražljivo. — Idi iza šanka i služi goste, ne izigravaj indijanskog vrača, ha-ha!

Rit sleže ramenima i vrati se do ulaza. Tu je zastao, bez namere da uđe. Pijani goniči, sigurno neće proпустiti mladog Indijanca, da prođe. Uostalom, zašto bi se mešao zbog njega i zamerio svojim stalnim mušterijama?

— Sjaši! — naredi Kvigli.

Ovaj je oklevao.

Nijedan od njih dvojice, ni Kvigli ni Fenvik, nisu obraćali pažnju na sjaj mladićevih očiju.

— Čuo si ga? — zaštekta Fenvik i dotače kolt.

— Možda je pobegao iz rezerva-ta? — oglasi se Rit sa ulaza.

— Rezervat je daleko — odmahnuo je rukom Kvigli.

Indijanac polako napusti sedlo, pred pretnjom Fenvikovog kolta.

Nije izgledao nimalo uplašen.

Nadzornik „Mustang” ranča mu se približi na korak samo.

— Tražiš posla, a? — pitao je.

— Da...

— Kako se zoveš?

— Šon-šon.

— Šon-šon? Kakvo ti je ime to? Iz kojeg si plemena?

Ovaj je ćutao.

— Nemaš plēmena? Da nisi izgnan zbog lopovluka?

— Što zadržavaš? — nestrpljivo će Fenvik iza njega — Oteraj ga odavde...

Kvigli pokaza korbačem negde iza sebe.

— Ja mogu da ti nađem posao — rekao je. — Ja radim na velikom ranču, ali... moraćeš me zamoliti za to. Shvataš? Klekni i moli!

— Šon-šon ne kleči — rekao je mladić i još više se ispravio.

— Hoćeš, hoćeš... — tvrdio je Kvigli i munjevito ispružio ruku.

Drška korbača savila je mladog

Indijanca, ali ne i oborila. Bol po vratu bio je nepodnošljiv.

No, on je očutao.

Nije imao čime da uzvрати.

A i da jeste, ne bi vredelo. Bio je samo običan Indijanac.

Osim toga, Šon-šon nije krenuo na put da bi prkosio jačima.

On je imao na umu Tamarisku.

A prvi trag, na koji je slučajno naleteo, bila je kobila Lebedera Džo sa!

Prvi i pravi trag.

Ubice mora da su prošle kroz Pu eblo, ili su možda negde u njemu.

Morao je da sve otrpi; morao je da izgleda skrušen, a ne ponosit. To volé beli ljudi.

Morao je da radi za dvojicu. Morao je da spava napolju, morao je da se uklanja s puta, da bude što sličniji...

Sve je morao da učini da bi našao one koje traži.

Ali, da klekne, nije mogao!

Nikada!

— Klekni! — zaurao je Oliver Kvigli i zamahnuo korbačem.

Šon-šon je ostao uspravan.

On nikada neće kleknuti. Može sa mo pasti.

Nadzornik ga udari preko mišice.

Rukav od pohabane, istrulele kože prsnu do polovine. Koža nabreknu i podli se krviju.

Kao da se pod njom smesti crvena zmija.

— Nije ni trepnuo! — uzdahnu Bendžamen Rit, okrenuvši glavu na drugu stranu.

— Žao ti je? — upita neko od kaubojja, kojima je Kvigli ovim priređivao besplatnu zabavu. — To je samo Indijanac!

— Ali, skoro dečak — zamumlala saluner. — I nenaoružan.

— Zar bi voleo da je naoružan?

— Voleo bih da ode...

— Neka prvo klekne. To bar nije teško...

Oliver Kvigli je mršteći se zaključio da njegov korbač udara, ali ne obara.

Ipak, biće to pravo zadovoljstvo da udarcima skine sa prokletog crvenog đavola svu odeću u utisne mu u kožu žig.

— Pošto je ulaznica? — odjeknu nečiji glas sa strane.

Nije to bio šerifov glas. Zvučao je mnogo mirnije, ali i mnogo opasnije.

Kvigli iskosi pogled i ugleda poznatu figuru kraj trema. Jednu nogu je već stavio na stepenik, druga mu je ostala zategnuta, s koltom bli stave drške ispred ivice kaputa.

Setio se njihovog jahanja pred „Kveridom” i pucnjave koja ih je polila kao hladnom vodom.

Ponovo se mešao!

Kit Fenvik se malo odmakao od Kviglija i spustio šake.

Obojica su bili dovoljno „pod ga-

som" da ih ne preplaši uplitanje neznanca.

— Kakve ulaznice? — javi se vlasnik „Old Bendžija”. — O čemu govorite, mister?

— O cirkusu — odgovori kockar.

— Cirkusu?

— Zar se niste okupili na velikoj predstavi? — upita Dok. — Po dva dolara svi — nastavio je, i preteći pogledao lica ispred sebe, dodajući ledenim glasom — ili od cirkusa nema ništa!

Počeli su ćutke da se povlače.

Čak i Rit, kome je odsjaj u Holidejevim očima obećavao samo nevolje, ništa drugo.

— Ali, mene se to ne tiče... — protestovao je Rit. — Ja s tim nemam ništa!

— Onda se sklonite!

— Nemate pravo...

— Imam!

— Ko vam je dao?

— Ja!

— Ko ste vi?

Kockar ne odgovori.

Zaista ko je on?

Uostalom, zar je to bilo važno!

Kadgod je izbegavao nevolje, one su nalazile njega.

Sad je krenuo obrnutim putem.

Pogotovu što su se dve siledžije okomile na indijanskog dečaka, bez oružja i bez zaštite.

U takvim slučajevima, zvezda čuvara zakona obično se nalazi na drugom kraju grada.

Bilo kako da se ponaša i šta da

uradi, našao bi se u središtu nekog sukoba.

Bilo kome da pomogne, za njim se vukla priča drukčija od istine.

Njegovo ime izgovaralo se sa strahopoštovanjem i zebnjom. Međutim, priče su na kraju dobijale mnogo drukčiji oblik; uvek je ostajao kockar i revolveraš što i jeste bio.

Oni malobrojni koji su ga poštovali, malo su govorili o njemu. Obično su ga zadržali u srcima. Oni drugi su ga proglašavali otpadnikom.

Skitnicom.

Ubicom!

Lopovom!

Čime je mogao da izmeni to?

Odlazio je u druge gradove, prelazio granice, smenjivao leta sa mećavama.

— I tako u krug.

— Ko ste vi? — ponovio je pitanje, vlasnik saluna.

— Što se ne sklonite? — predložio kockar.

I dunu mu u lice kolut dima iz svoje već dogorele mirišljave cigarete.

Rit zadenu palčeve za hozentregeru i dostojanstveno uđe u lokal.

Holidej ostade sam na tremu.

Lice mu se nije videlo. Svetlost je padala na njegova leđa.

Poznato je to bakarno lice pod šeširom.

Video ga je istoga dana, kada se našao kraj kolibe bivšeg narednika Lebedera Džosa. Bio je to taj isti momak, što je kasnije krenuo u lov.

Zašto je došao u grad?

Teško je bilo poverovati da ga je starac poslao. Kad se ticalo kupovine, lično je Džos svraćao u Pueblo.

— A sada...

— Kučkin sine — proderao se Kvigli na Šon-šona — klekni ili ću te ubiti!

Holidej zapljeska dlanovima.

Nadzornik posive od besa. Pogledao je u Fenvika, procenjujući hoće li on poteći na ovog drznika ili će saviti šipke.

Međutim, činilo se da Fenvik oseća da pijanstvo ima dve oštrice: uliva hrabrost, ali oduzima refleks.

Kako postupiti?

— Da ne branite lopova, mister? — upitao je nadzornik.

— Ne vidim lopova nigde — odgovori kockar.

Kvigli pokaza na Šon-šona.

— A ovaj? Ukrao je konja.

— Od koga?

— Neće da kaže...

— Indianac ne krade konja da bi s ukradenim konjem ušao u grad — zaključio kockar.

— Ja kažem da je ukrao.

— Onda ga prijavljiva šerifu.

— Ja znam kako ću sa takvim...

— Da vidim.

— I videćete, prokleti bili... Klekni, pseto!

Zamahnuo je korbačem.

Znao je: ako kockar potegne na njega, intervenisaće Fenvik.

To bi bila dobra prilika!

Međutim, to mu se nije ispunilo. Začuli su se koraci sa druge strane ulice. Bljesnula je metalna zvezda Majke Elgara.

— Šta je sad to, Kvigli? — pitao je šerif.

Nadzornik spusti korbač.

Više nije izgledao raspoložen za razgovor. Zakon je pokvario njegov apetit za zabavom. A i vreme za povratak na ranč je isticalo.

— Malo šale, šerife — rekao je šireći ruke. — Ništa drugo!

Čuvar zakona nije bio naivan. Video je Indiančev rukav, krv, video je napregnutog Holideja, u vazduhu se prostirao miris viskija.

Oba goniča su izgedala pitomo, ali, to nije značilo da ne mogu podivljati.

U ovakvom stanju su bili spremni na sve.

— Šta se desilo? — upitao je Elgar.

— Kaže da je našao ovu kobilu — pokazao je Kvigli na Šon-šona — a ja kažem da ju je ukrao.

— I ti isto tvrdiš? — okrenuo se Elgar prema Fenviku.

Ovaj je tupavo buljio u zvezdosca. Uspeo je da nekako klimne glavom.

Njega je obuzimala silueta stranca, s kojim bi se rado odmerio — ali, ne u stanju u kome se nalazio.

— Zašto si ga udario? — pitao je šerif dalje, ne povisujući ton.

— Hteo je da me napadne —

**DOK
HOLIDEJ**

**svakog
1.
u
mesecu
u
vašem
kiosku
nova
epizoda**

**svakog
1.
u
mesecu
u
vašem
kiosku
nova
epizoda**

**DOK
HOLIDEJ**

drsko odgovori nadzornik, pogledavši u kockara.

Ali, ovaj je verovao u šerifa.

— Čime? — upita Elgar.

— Otkud znam? — sleže ramenima Kvigli. — Skočio je sa konja i...

— Laže li? — upita šerif Šon-šona.

— Lažel!

— Zar njemu verujete više nego meni? — dreknu nadzornik. — Jednom indijanskom kopiletu! Šerife, mi sa „Mustanga” imamo lepše mišljenje o vama.

— Koji to „mi”, nadzorniče? Miliš to na Džeremija Šefilda?

— I na njega... Uostalom, mi idemo. Evo vam Indijanca pa činite s njim šta vam je volja. Možete ga i poljubiti, ha-ha-ha!

— Da si trezan, ne bi to rekao — dobaci Elgar.

— Zašto ne bi?

— Jer bih te strpao u buvaru, da se ohladiš.

— To nećete doživeti. Mene niko nije zatvorio, šerife. Niko!

— Ako ne prestaneš da blebečeš, desiće ti se i to...

— Voleo bih da vidim toga koji bi mene zatvorio — cerekao se Kvigli.

Elgar je uspevao da se savlada. Nije želeo da pravi gužvu, niti da se zamera starom Šefildu, koji sigurno očekuje sina te noći.

On je imao, uostalom, puno razumevanja za kauboje koji sa dalekih

putovanja dolaze na ulice Puebla i tu se osećaju kao kod kuće.

To i jeste bio njihov grad. Uzajamno su se dopunjavali i živeli jedni od drugih.

Ali, Elgar se uvek nalazio tamo gde se prevrši mera.

I uvek se trudio da mirno okonča situaciju.

Sada je lagano skinuo svoj opasač, odložio zvezdu preko njega, spustio na zemlju i krenuo prema Kvigliju.

Nadzornik je bio zbunjen.

Pogledao je u Fenvika, ali, otuda nije mogao da očekuje ništa drugo do običnog buljenja.

Kvigli je takođe bio bez opasača, ali je imao korbač preko leve ruke. Bilo je to strašno oružje u šakama onog koji ga poseduje.

— Pazite, šerife — opomenu ga nadzornik, pognuvši leđa — skinuli ste zvezdu! Sad smo na istom.

— Naravno, Kvigli... Zamahni!

— Da zamahnem? Baš hoćete?

— Hoću, ako ti to budeš mogao, pijanico...

Dok je govorio, Elgar se primicao Kvigliju. I kad je izbacio poslednju, malu uvredu — nadzornik ruknu i podiže ruku.

Šerif blokira taj udarac levom. Olovne kuglice ga samo dotakoše po leđima, ali je zato Kviglijeva ruka skoro utrnula.

Da je šerif bio samo korak dalje, korbač bi ga dohvatio celom dužinom.

No, on je telom „ušao“ u ratobornog goniča, da bi ga desnim krošecom oborio na zemlju.

Šerif, kome je ta veština pesničanja bila i te kako poznata, smestio je šaku na pravo mesto. Oliver Kvigli se zakoprcao na zemlji, ali, nije uspeo da se podigne odmah.

Ne shvatajući koga ima pred sobom, Fenvik je zamućenog mozga dohvatio oba svoja kolta. Bio je rešen da puca u Elgara, koji je njegovog prijatelja bacio na zemlju kao neku vreću.

Onda se čulo jedno „klik“!

Fenvik se trgao, uporedo s Elgarom.

Goničeve šake se raširiše i drške skliznuše u futrole.

Takođe i kockar obrnu oko prsta svoj desni „linkoln“ i vrati za opasač.

Čuvar zakona podiže zvezdu, stavi na prsluk, a potom zakopča opasač. Na zemlji, Kvigli se pridizao na laktove i otresao glavom.

— Imate pet minuta da odete — dobaci im Elgar.

Fenvik htjede da pomogne Kvigliju da se podigne, ali, on ljutito odbi njegovu ruku.

— Pripremi konje — kazao mu je nadzornik nabusito — ja idem po Džemija...

Oteturao se, ne pogledavši u Elgara.

Šerif se nije obazirao na to. Video je Šon-šona na istom mestu gde se

i zatekao i činilo se da je zaboravio da uopšte postoji.

— Drugi put dojaši po danu — reče šerif, trljajući zglobove šake kojom je odalamio nadzornika. — Šta tražiš ovde?

— Posla — odgovorio je Indijanac.

— Nema toga ko bi ti dao posao — sumnjičavo će šerif. — Pokušaj na nekom ranču, ali, budi spreman na najgore...

— Razumem!

— Čija je kobila?

— Našao sam je...

— Neko će pomisliti da je ukradena?

— Neće!

— Kako znaš?

— Znam... sigurno znam...

Pogledao je prema kockaru, plašeći se da on nešto ne doda.

Srećom, Džordžijanac je ćutao.

Iza njega su se tiskali radoznalci, ali, ni prisustvo šerifa Elgara nije moglo da izbriše neprijatan utisak koji je na njih ostavio kockarev ledeni pogled i još ledemiji glas.

Čuvar zakona nije svratio u „Old Bendži“. Produžio je dalje, glavnom ulicom, u svoje uobičajeno patroliranje.

Lekcija data Oliveru Kvigliju bila je zasada dovoljna.

Ako se kroz pet minuta ne izgubi, neće skidati zvezdu da bi ga sproveo iza rešetaka.

Mladi Indijanac kao da nije vero-
vao da su ga ostavili na miru.

Stajao je oslonjen o svoju kobilu. Oko njega je bilo pusto.

Samo su na njemu počivale oči Doka Holideja.

— Šon-šone? — pozvao ga je koc-
kar.

Kako se ovaj nije osvrtao na to, on lagano priđe, predosećajući neku tajnu.

Indijanac ga je pogledao u oči.

— Poznaješ me? — upitao je Dok.

— Ne — čvrstim glasom je odgovorio ovaj.

— Ali, ja tebe znam. Tebe, ovu kobilu, starog narednika. Gde su oni?

Šon-šon okrenu glavu u noć.

— Mora da imaš razloga da čutiš — kazao je Džordžijanac. — Ali, čuvaj se.

Ništa mu više nije rekao.

Tek kad je čuo da se koraci udaljavaju, Šon-šon se osvrnuo.

Visoka, vitka figura u tamno odevenog stranca stapala se sa tamom ulice. Nije ga odao. Nije ga ispitivao, nije mu dosađivao.

U stvari, pomogao mu je. Njegove reči zaustavile su korbač obrijanog kauboja u vazduhu. U svakom slučaju, trudiće se da i njega izbegne.

XII

Zora je mladog Indijanca zatekla ispod drveta, na granici ranča „Grin” i „Mustanga”. Bila je to ničija zemlja, uzani komad brežuljka

opkoljen s obe strane bodljikavom žicom i tablama koje su upozoravale na opasnost ako bez najave kročite na obeleženu teritoriju.

Topla noć okrepila je i njega i kobilu sa mladunčetom.

Jedino je osećao glad, ali, mogao je da trpi.

Ždrebe je uz majku paslo travu.

Šon-šon je uzjahao kobilu, idući pokraj žice sve do ulaza. Bio je to, i stvari, prolaz napravljen od deblih greda u obliku slova „H”.

Odatle je vodio put, dva paralelna traga ogolele zemlje između trava.

Nekoliko zgrada nalazilo se uvučeno pod krošnje starog, stoletnog drveća. Zatim se pružalo polje na sve četiri strane, kao kakvo zeleno more čiji su talasi brežuljci, a pena divljih, raznobojni cvetovi.

Indijanac je tražio veće rančeve, gde bi mogao da bude neupadljiv ako ga prime za bilo kakav posao.

Stajao je i posmatrao liude oko kuće kako prolaze, trče, sažinju. Čuo je lupu nekog alata, negde su rzali konji, o metal se odbijalo sunce.

Pogledao se; nije izgledao nimalo upotrebljivo.

Pre bi izazvao sumnju nego poverenje za neki posao.

Kakav je to čovek koji nema sedla, nema oružja, a hoće da radi! I to još Indijanac!

Unapred se nadao neuspehu, ali, vredelo je pokušati.

— Hej, ti... Polako! — zagrmje jedan glas s njegove leve strane.

Šon-šon je povukao kobilu za grivu i ona poslušno ukopa kopita.

S jedne stare, iskrivljene ograde korala davno napuštenog, skliznuo je momak crnog, mekanog šešira nabijenog na oči.

U ustima je držao neupaljenu cigaru.

Bio je izbrijan, izbačene donje vilice i košulje raskopčane do samog pojasa.

Imao je male, kose oči i šiljate uši, oko kojih se plela smeđa, kovrdžava kosa. Na bedrima se nalazio opasač.

Preko desnog ramena nosio je laso a u levoj ruci nekoliko gvožđa za žigosanje.

— Kud si zapeo? — upitao je još jednom i vratio šešir na teme. — Šta tražiš?

— Radio bih — odgovorio je Šon-šon.

— Radio? — podrugnu se ovaj. — Šta umeš da radiš?

— Svašta... Oko stoke, konja, mogu i da kuvam, da lovim...

Momak ga je obišao ceo jedan krug, zagledajući sa svih strana.

— Indijanac, a? — promrmljao je. — Nisam odavno video pravog Indijanca! Da nisi neki poglavica?

— Nisam!

— To sam i mislio... Slušaj, momak, ovde na „Grinu” više vole pacove nego Indijance. Nisam ni ja bolji, ali, vidim da si mlad... Zato te

savetujem da se gubiš! Razumeš? Našem gazdi su Šon-šoni, davno, ubili ženu, dok je još bio u Ratonu. Da nisi ti Šon-šon možda?

— Jesam! — odgovorio je ovaj mirno i s ponosom.

Kauboj se okrenu prema kući.

— Slušaj, svejedno mi je, ako si i Apač i Komanč. Vili Gerš je zadužen za momke, idi do njega, ali... ne garantujem da ćeš čitav izići na ovu stranu.

Šon-šon nije želeo nove sukobe, zato je oklevao.

— Potražiću na nekom drugom mestu — rekao je polako.

Kaubojev pogled se zadržao na njemu s više pažnje nego dotada.

— Otkud ti to? — pitao je, pokazujući na srebrno „Raspeće”, oko Šon-šonovog vrata.

— Zašto?

— Čini mi se da sam to negde video — promrmljao je ovaj, žmirkajući. — Isto takvo...

— Gde? — izlete Indijancu i kao da mu vatra udari u obraze. Izvukao je „totem” i skoro poturio momku pod nos. Da li je moguće da je na tragu?

— Sad znam! — uzviknuo je ovaj. — Takav isti ima Džemi Šefild, sin vlasnika „Mustanga”.

Šon-šon za trenutak stisnu kapke na očima. Ipak nešto! Ipak...

— Probaću tamo — izgovorio je zamišljeno.

— Nisu ni oni bolji — nasmeja se

kauboj. — Nadzornik je Kvigli, sa korbačem... Osetićeš ga, ako mu staneš na žulj...

— Korbač?

Setio se prethodne večeri, uđarca u mišicu, krvi, psovski i svega onog što se zbilo oko njega. Dakle, to je bilo povezano, korbač i ovaj „tomet“!...

Moraće da se lično uveri, da bude sasvim siguran da ne greši.

— Gde je... „Mustang“? — upitao je.

Momak se šeretski nasmeši.

— Samo pređi na drugu stranu — reče i pokaza na žicu koja se graničila sa rančom „Grin“. — Pušiš li?

— Ne pušim!

— A viski, a?

— Ne pijem!

— Zaista? Pa, kakav si ti to Indijanac kad ne piješ „vatrenu vodu“? Da nisi melez?

— Ne znam — rekao je Šon-šon, ne shvatajući značenje te reči, ali, verovao je da je loša. — Mogu da idem?

— Naravno! — odmahnu ovaj rukom u kojoj je držao gvožđe za žigosanje. — Što se mene tiče... meni ne bi smetao. Imaš poštene oči.

Šon-šon je ćutao.

Kauboj se najzad priseti da zapali cigaretu. Onda preskoči ogradu i uputi se na drugi kraj, prema barakama na severnom delu glavne zgrade.

XIII

Zvali su to Plavi salon, zbog zavesa i presvlake te boje, ali, komotno je mogao da nosi i naziv „Rulet“, „Kazino“ ili nešto tome slično.

Imao je pikado-strelište, bilijarske stolove, specijalne kockarske stolove s odeljcima za držanje nerašpečaćenih špilova karata.

S obzirom da ga šerif Majk Elgar uopšte nije gnjavio nikakvim pitanjima, pa čak ni onim iz čiste radoznalosti, Džordžijanac je zaključio da bi u Pueblu mogao da ostane i koji dan duže.

Misterija sa lešom Rekse Kardifa bila je razjašnjena dolaskom Vilbura Mailsa u grad tog jutra.

On je ispričao šerifu šta se dogodilo, a on nije imao razloga da ne veruje u iskaz jednog Džeremija Šefilda.

U Plavom salonu Dok Holidej je ubijao vreme srčući izvanredan bren di i bulieći u karte.

Bilo je još nekoliko gostiju.

• Dvojica su igrala bilijar, sa dosta glasnih komentara, koji su se prekidali čim bi se kugle spojile i krenule na suprotne strane.

Jedan usamljen čovek, neđaleko od njega, uporno je posmatrao kockareve prste dok je ovaj ređao karte i vešto ih mešao s dva prsta.

Bio je prosed, lepih crta lica, visokog čela i oštrog pogleda. Iako je delovao uglađeno i otmeno, koža mu je bila preplanula od sunca.

svakog meseca
DOK
HOLIDEJ
najbolje priče vesterna

Za reverom svog izvanredno krojenog kaputa nosio je crvenu ružu.

Bela košulja odudarala je od boje kože u najboljem smislu; time se čovekovo lice na neki način otvaralo prema svetlu čineći ga prijatnim, ali i dostojanstvenim.

Na prstima leve ruke nalazila su se dva velika prstena.

Malo zatim, otmeni čovek je ustao i prišao Holidejevom stolu.

— Da igramo? — upitao je, spreman da sedne na stolicu prekoputa. — Ako niste zlovoljni! — dodao je.

— Meni je svejedno — odgovorio je Dok.

— Možda, ali meni nije — osmehnuo se ovaj.

— Zašto?

— Jer sam vlasnik ovog hotela, mister, i ne želim da mojim gostima bude dosadno. Zovem se Vajtluu, Milton Vajtluu.

Ako je očekivao da se Holidej predstavi, prevario se.

No, to se nije moglo dokučiti po njemu.

— Cenim da vas ne zanimaју devojke — nastavio je vlasnik „Kverida” — a ni piće, osim u umerenim količinama.

— Cenim vašu brigu, mister Vajtluu...

— Mora da vam se činim napadan — osmehnuo se čovek — ali, mi je stalo da igramo, zaista. Bar dok ne privučemo nekog boljeg partnera nego što sam ja.

— Ja se zabavljam i kad nemam društva — napomenu kockar.

— Sa koliko da otvorimo? — upita Vajtluu.

— Deset dolara?

Lice vlasnika hotela se malo skupi, kao da je ugrizao kakav kiseo plod. Ali, odmah se razvedrio.

— Pristajem! Nadam se da će ubrzo neko doći da me zameni.

— Vi ste tražili — slegnuo je ramenima Holidej.

— A vi ćete dobiti? — upita Vajtluu.

— Retko gubim — priznao je nehalno Dok. — Bilo bi mi zadovoljstvo da me nadigrate, mister, ali vas neću štedeti.

— To i ne očekujem od pravog džentlmena.

Holidej stavi karte na sredinu stola.

— Nemojte reći da niste profesionalac — primeti Vajtluu.

— Neću — pristade kockar.

— Poznavao sam nekog Lorimera. Kas Lorimera — nastavio je vlasnik „Kverida”. — Taj je govorio za sebe da je najbolji. Prosto je lutao od grada do grada tražeći sebi ravnog, ili boljeg... Tako se našao oči u oči sa čuvenim Dokom Holidejem.

— Da?

— Izgubio je! I partiju i život... Nije mogao, kažu, da podese da je neko bolji od njega. Budala!

— Uvek postoji neko bolji — kazao je Dok — i brži...

— U pravu ste! Dajte mi samo jednu, mister.

Galanтни Vajtlou je mirno izgubio trideset dolara. No, da bi otkrio s kakvim igračem ima posla, morao je da izgubi bar još toliko.

Vlasnik hotela nije bio, neznalica.

U stvari, bio mu je potreban okretan i vešt čovek da radi za njega u Plavom salonu.

Na prvi pogled takav mu se učinio Džordžijanac.

Trebalo ga je iskušati.

Oružja kad se ticalo, nije imao zamerke. Već su do njega doprle priče o potezanju na razuzdane gonice na pragu „Kverida”.

Ubrzo se uverio da ni u pokeru nema tajni za njega.

Imao je ono kameno, hladno, zagonetno lice u kome ništa ne zatrepri kad padne pogled na karte.

Takav bi mu čovek bio potreban!

Ali, Vajtlou se snebivao da o tome započne razgovor. Sve mu se činilo da će „iz prve” biti glatko odbijen, iako je bio spreman da mu pruži odličnu platu.

— Da odložimo? — prenu ga koc-karev glas.

— Kako?

— Zamišljeni ste. Nije vam najbolja koncentracija.

— Ah, to — osmehnu se Vajtlou — nije važno... U stvari, mislio sam o vama.

— Ne morate se truditi — uzvra-tio je Dok.

Vlasnik „Kverida” se naže malo napred.

— Ako nemate nekog naročitog posla, izvesno vreme bar, ja bih vam našao pravo mesto!

— Pravo?

— Da!

— Nije loše, mister Vajtlou. Gde bi mi bila ordinacija?

— Kako to mislite... ordinacija? — zbuni se Vajtlou.

Uglovi Holidejevih očiju se malo razvukoše. Činilo se da će se osmehnuti, ali, osim očiju ništa se više nije pomaklo.

— Ja sam zubar — rekao je ovaj. — Shvatate?

— Zubar? Šalite se!

— Ne mogu da vam pokažem, ako vas boli neki zub?

— Ne, ne boli, ali...

Čovek je bio iznenađen, ali ne i ubeđen u ono što je čuo.

— Čudno da kao zubar igrate dobro poker i baratate koltom? — primetio je on.

— Takvi su zubari na Zapadu.

— Ali, ja nisam mislio na zubarsku praksu, mister, već na nešto sasvim drugo. Imam pravo mesto za vas baš ovde, u salonu...

— Vi delite — preseče ga ovaj.

Vajtlou uzdahnu; razgovor je izgledao beskoristan, ali, on nije odustajao lako. Čekao je da o tome nastavi kasnije.

Da gazda igra sa gostima, to je stvarno bila prava retkost za „Kverido”. Ili je time ukazana izuzetna čast izuzetnom gostu, ili se radi o nekom starom, dobrom prijatelju iz mladosti.

No, pošto se novac nalazio samo na strančevoj strani, nedoumica je zahvatila ostale posmatrača.

U početku su poker posmatrali sa svojih mesta, a onda počeli da prištižu okolo, poput paukova.

Oko njihovog stola stvarao se prsten.

Zatim se jedan osmeli toliko da je seo na slobodnu stolicu s Holidejeve leve strane.

Kockar je pogledao u tom pravcu, i sreo miran, pomalo izvinjavajući pogled Vilbura Majlsa.

Vajtlou je izgubio volju za igrom, s obzirom da više nije mogao na miru da razgovara sa partnerom. Pomislio je s olakšanjem da je Teksašanin seo u nameri da im se pridruži.

— Hoćeš utroje? — upita on.

Majls odmahnu glavom.

— Došao sam po vas — obratio se kockaru.

— Zaista?

— Stari Šefild mi je naredio da vas odvedem na ranč — nastavio je Majls monotonim, odmerenim glasom. — Rekao mi je da se ne vraćam bez vas.

— Ne volim posete — odgovorio je Dok, kome je Teksašanin na izve-

stan način bio simpatičan, jer je delovao vrlo razborito i nenametljivo.

— Razumem vas — složio se ovaj — ali, radi se o mom položaju. Teško je biti besposlen u ovo vreme, mister.

— Zar će vas otpustiti? — s nevericom se umeša Vajtlou.

— Vi ga bar znate — okrenu se Majls. — Uvek kaže ono što misli.

Vajtlou pogleda u kockara.

— Idete li? — pitao je.

— Ne!

— Rečeno mi je da upotrebim silu ako treba — osmehnu se Majls.

— Naravno, nisam vam dorastao, ali, mogu jedino da budem uporan.

— Počeli ste prilično uporno — primeti Dok.

— Idem uz vas dok vam ne dosadi — rekao je Teksašanin. — Drugo mi ne preostaje ništa. Na ranč ne mogu osim sa vama.

— A imeni se baš ne igra — oteže Vajtlou. — Razumem Majlsa, a poznajem matorog. Pričaju da ste mu spasli život i on smatra da vam mora zahvaliti na neki način.

— Meni to nije potrebno — odgovorio je mrzovoljno kockar. — Ja sam spasao život sebi, a ne njemu.

— On to prima drukčije — nago-vesti Majls.

— Igra je gotova — podiže glavu vlasnik hotela i to je bio znak da se posmatrač i razidu. — Izgubio sam blizu četrdeset dolara, ali, popijte na moj račun piće. Kerli!

Sa vrata se odlepi momak u bluzi

zakopčanoj do grla. Sve dotle bio je neupadljiv, kao komad nameštaja.

— Posluži goste onim što zatraže — mahnu mu rukom Vajtlou. — Ovde donesi brendi.

— I vama?

— I meni, naravno!

Momak se udalji, skoro trčeći. Vajtlou je povratio svoje dobro raspoloženje: nije morao da nastavlja igru gde je samo gubio, a ostalo mu je vremena da nagovara Holideja da radi za njega.

— Stali smo kod onog posla — napomenuo je zatim. — Nećete se pokajati ako prihvatite.

— Čoveče, vama je potreban revolveraš!

— U neku ruku samo — ispravljao se Vajtlou. — Ali, ne sasvim...

— U svakom slučaju ne pristajem — reče Dok. — Da me proglasite za ortaka, moj odgovor bi bio isti.

— Zašto?

— Ne držim me mesto. Ja sam običan skitnica, gospodine. Prija mi prijski vetar i miris borovine. Saluni su samo stanice gde odmaram čizme i odakle počinjem ponovo da čeznem za nekim drugim gradom.

— Na ranču ima dosta borovine — osmehnulo se sa strane Majls.

Holidej stavi dobijeni novac u džep, a onda potraži cigaretu iz svoje uljubljene, pozlaćene tabakere.

— U redu, ići ću sa vama — reče.

— Odlično!

— Ali, zbog vas, ne zbog starog prgávka.

— Kad ste raspoloženi da pođemo? — upita Teksašanin.

— Da otarasimo to ranije — predloži kockar i ustade.

Vilbur Majls je bio čovek koji drži do reči. On bi sigurno postao Holidejeva senka sve dok ovaj ne bi pristao da pođe ili dok ga ne bi likvidirao na neki način. Jer, Teksašanin je znao da na „Mustangu“ neće imati posla ako se vrati sam. To bi značilo da je neposlušan i nesposoban. Pa, kad je već tako, njegova šansa bila je upornost. I otvorenost s kojom je prišao slavnom strelec.

Malo kasnije, dva jahača su se uputila na zapad. Istim onim putem na kome je „džamp-sit“ Džeremija Šefilda zaustavljen hicima Rekse Kardifa.

Putem nisu izmenjali nekoliko reči samo.

— Stari je naopak — govorio bi Majls — ne podnosi ležanje. Čim je svanulo, pokušao je da stane na noge. Međutim, malaksao je.

— Zamislja da je samo ogreben — rekao je Dok.

— Tačno! Onda su ga povel na trem i posadili u stolicu za ljuljanje. Odatle sve nadgleda... Glas mu je u formi, ako nisu noge.

Sunce je prevaljivalo trećinu svog puta, zaplićući se u granje ispod koga su prolazili.

Linija dvostrukog reda bodljikavih žica naterala je da se Holidejevo lice smrači. Bila je to ograda koja razdvaja ne samo stoku, nego i ljude.

Uskoro su naišli na drugu ogradu od drveta. Opasivala je zgrade ranča. Šefild mora da je imao dosta ljudi na raspolaganju, jer su već sreli nekoliko jahača u prolazu.

Ogromni ulaz od stubova, imao je na sredini napravljenu potkovicu od gvožđa, veličine jednog sedla. U sredini je, takođe od gvožđa, bilo iskovanu slovo „Š”.

Bio je tamo čitav mali grad; drvene kućice sa stubovima i tremom, njih nekoliko — uklapale su se u polukrug oko glavne zgrade.

„Mustang” je imao sopstvenu kovačnicu, veliki koral za konje, senaru, štalu, dve kuće za momke... Bilo je to mesto gde je retko ko stajao i dosadivao se. Za sve je stari Šefild nalazio posla. Uostalom, bilo je leto na je i čupanje trave između dažđanih podova bio posao koji je trebalo obaviti.

Stari rančer sedeo je zavaljen u stolici, ogrejan suncem samo do brade.

Glava mu je ostajala u hladu, odakle su svetlucali okviri naočara.

Kraj njega se nalazio sto zastrven belim čaršavom i još jedna stolica-ljuljaška. Prazna!

Dva kaubojas su pripremala velika, drvena kola, kojim se obično iz

grada dovlačio krupniji materijal ili hrana za nekoliko nedelja.

Od kuće je baš odlazio čovečuljak u cilindru. Popeo se na „salki”, laka kola sa dva oveća točka i jednim upregnutim konjem.

Bio je to lekar iz Puebla, doktor Tejdžin.

I on je nosio naočare; bio je šitan, poguren i mrzovoljan. Dok se peo, nešto je gundao i vrteo glavom. Ni je prestajao da priča sam sa sobom i kad je poterao konja.

Usporio je pred Majlsom.

— Kako mu je? — interesovao se Teksašanin.

— Ako ne umre, biće dobro — glasio je odgovor. — Umesto u krevet, taj matori jarac bi da jaše! Ja sam uradio svoje, ostalo neka urade gospod Bog i on.

Majls se smeškao.

— Vi uvek takó...

— On je lud! — slegnuo je Tejdžin ramenima. — Uostalom, zovite me samo ako crkne. Pre toga nika-ko.

Pucnuo je jezikom i ponovo poterao „salki” prema izlazu.

Čuli su se glasovi, rančerov je odzvanjao najjače.

Nekome se obraćao.

Kada su Džordžijanac i Teksašanin stigli u prostrano dvorište, za-tekli su Olivera Kviglija i mladog Indijanca!

Fenvik se nalazio malo po strani, dok je Džemi Šefild ironično posma-

trao scenu, naslonjen na ragastov ulaznih vrata velike kuće.

Majls i Holidej se pogledaše čutke.

Kobila sa ždrebetom nalazila se iza Šon-šona, skoro dotičući njegov vrat svojom njuškom.

Kvigli je ubilački odmeravao momka, njišući korbač napred-natrag.

A kada je ugledao kockara — li-
te mu se još više zgrči.

Očigledno, nije smeo ništa da preduzme na svoju ruku. A rančer, kao da se poigravao s njim; uopšte mu se nije pridružio u mržnji prema Indijancu.

Džemi Šefild je prestao da se sme-
julji, a Kit Fenvik je spustio ruke
s bokova.

Holidej ih nije primećivao.

Sjahao je i dodao uzde Majlsu.

— Znao sam da ćete doći — po-
zdravio ga je rančer i pokazao na
praznu stolicu kraj sebe. — Uživaj-
te u suncu Kolorada, mister!

— Da nisam prekinuo predstavu?
— upita ovaj, okrznuvši pogledom
posivelog nadzornika.

— Ništa naročito — namignu Še-
fild. — Porodične razmirice...

— A šta on traži? — umeša se
Džemi, pokazujući na kockara. —
Da li ti znaš...

— Ja znam sve! — prekide ga
otac. — On je moj gost.

— Ali...

— Gubi se! Sutra ideš na Blu
West Kanjon, da obiđeš krdo.

— Zašto ja?

— Zato što tamo nema saluna.

Šefild je žestoko stiskao usta i zu-
be, kao da sprečava prolaz nekoj
kletvi da izleti.

— Nešto bih rekao...

— Kasnije! Sad sam zauzet —
okrenu se rančer i pogleda ga kroz
stakla naočara kao da će mu smr-
skati lobanju ako zucne još koju
reč.

Momak se povuče, bez pogovora.

Ali, ćutanje je ponekad bilo reči-
tije od reči.

Holidej je posmatrao Šon-šona s
kakvom mirnoćom iščekuje rezultat
svoje posete. Bio je, izgleda, spre-
man na sve. Možda se činilo da će
ići i dotle da ponizno moli.

Zašto mu je stalo da radi?

— Uporan je — prekinuo mu je
misli rančer. — Traži bilo kakav
posao, ali se moj nadzornik protivi
da imamo Indijance na ranču.

— Znam mnoge belce koji su lo-
ši kauboji — rekao je kockar.

— I ja! Srećom, takvi se brzo ra-
staju od mene.

— Izgleda jak — nastavio je Ho-
lidej glasno, terajući inat Kvigliju.

— Kladim se da ume sve što i ostali.

— Tako govore samo prijatelji
Indijanaca — zarežao je nadzornik.

— Oni koji su isti kao i oni. A ovaj
ovde smrdi na lopova, gazda! Otkud
njemu kobila? Zašto ne kaže odakle
dolazi? Gde mu je pleme? Ima li oca,
brata, bilo koga? Možda je došao da

potkrada. Možda ga je poslao Vili Gerš sa „Grina“?

— Gerš? Zar bi on imao poverenja u Indijanca, ako ti nemaš?

— On je spreman na sve.

— I ja sam! Primi ga!

Nadzornik je uvideo da gubi bitku.

Njemu je više smetala kobila nego momak.

Životinja ga je stalno podsećala na Lebedera Džosa i devojkicu koju su upropastili.

— Ljudi će se buniti...

— Moji ljudi? — naroguši se Šefild. — Pokaži mi one koji se bune.

— Nezgodno je da jedan Indijanac spava sa...

— Nisam rekao da spava. Neka se snađe van ranča za spavanje. Ovde ima samo da radi i da jede.

Time je razgovor bio završen.

Šon-šon se priklonio prema ranče ru, što je značilo da mu zahvaljuje.

— I bez korbača, nadzorniče — pecnu ga Holidej.

— To se vas ne tiče, dendi — odbrusi ovaj.

— Razgovor je završen — upozori ga Šefild. — Nisam ti dozvolio da i dalje otvaraš usta! Neka mu Majls pokaže šta da radi, dok se ti u međuvremenu ne rashladiš!

Zatim se okrenuo prema kockaru.

— Dugujem vam mnogo — kazao je — ali, ne umem da smislim ništa pametnije osim da vas zamolim da ostanete sa mnom na večeri.

Bio je to đavolski miran ton. Nasuprot svim očekivanjima, Šefild je razoružao Džordžijanca. Nije mu nudio novac, velike reči, poklone... jednostavno ga je zvao da provedu zajedno jedno veče.

— Ovde mora da je lepo s večeri — primeti on.

— Znači, ostajete — osmehnu se Šefild.

XIV

Duboko u noć, zrikavci su izbacili iz trave svoje glasove u nebo.

Svetlo u baraci za momke čkiljilo je neuobičajeno dugo.

Na gornjoj postelji, Fenvik je pod lakćen posmatrao i osluškivao Kviglijevo gundanje. Ostali deo momaka čvrsto je spavao; a i ako nije, pravio se da to čini.

Nadzornik se nije ni raspremao da legne.

Osećao se bedno posle primanja Indijanaca na posao, a nije sebi mogao da oprost i prisutnost nepoznatog, kome je Džeremi Šefild ukazivao sve počasti.

Kada je hteo nešto više o njemu da sazna od Vilbura Majlsa, ovaj je uglavnom slegao ramenima i odgovarao da ne zna mnogo više od nje-ga.

Kvigli bi zastao kraj prozora i zurio na onu stranu gde se nalazila glavna zgrada.

Još mu se priviđalo, ili je zaista

tamo bio — stranac u tamnom odelu i beloj košulji.

— Stoji i puši — poluglasno bi se odazvao kao da odgovara na nemo Fenvikovo pitanje. — Vidim žar cigarete. Možda i on gleda ovamo i ceri se...

Fenvik je uglavnom ćutao.

Uostalom, nije bio naviknut da mnogo mozga. Njega je samo trebalo pozvati i reći mu šta da čini.

— Glavu dajem da se on i onaj mali, prijavljivi Indijanac poznaju — lupao je pesnicom o dlan. — Zašto bi se inače zauzimao za njega? Možda je to dogovor, Kite, a? Zajednički dogovor da nas upropaste?

On se približi Fenvikovoj postelji.

— Jesi li razmišljao o tome da onaj stari... tamo... nije bio samo sa devojkom? Jesi li?

— Ne — priznađe ovaj.

— To moramo ti i ja da objasnimo — nastavio je nadzornik. — Na Džemija se ne možemo pouzdati. Suviše je nervozan i nepouzdan. Još više bi postao nesiguran ako bi mu izneli moje sumnje...

On se okrenu, ne bi li uhvatio nekoga da je načuljio uši.

— Idem napolje — reče najednom. — Potreban mi je vazduh.

— Idem i ja — spusti noge Fenvik.

— Nemoj — zaustavi ga Kvigli. — Bilo bi sumnjivo da se obojica sanjamo.

— Šta ćeš da uradiš? — napregnuto će Fenvik.

— Ništa... Malo ću pogledati okolo, a ako naletim na dendija, lupiću ga po glavi koliko da mi bude lakše.

— Ali, ja...

— Pst! Ne uznemiravaj momke. Vratitiću se brzo...

Arizonac razočarano isprati pogledom svog prijatelja.

Sasvim mu je razbio san svojim sumnjama, ali, nije hteo da mu protivureči. Preostalo mu je da ostane budan i da ga sačeka.

Kvigli je izišao pod mesečinu kao sablast; za njim su zaškrilala nepodmazana vrata barake.

Sve je u snu.

Prošla je večera, dogorela svetlost sveća na starinskom svećnjaku, pod kojim su sedeli stari rančer i njegov zagonetni gost.

Niko nije mogao da dokuči o čemu su pričali i kako je moguće da se Džeremi Šefild oseća tako opušteno i prijatno.

O čemu su mogli da pričaju bogati, moćni i nekrunisani kralj stočara severno od Arkanzasa i njegov čudni gost?

Kviglijev korbač klatio se pri hodu, češući se o kožne „betving” štitnike na pantalonama.

Stiskao mu je dršku takvom silinom da su mu vene nabrekle po rukama kao da podupire iskrenuta kola sa zapregom.

Na tremu glavne kuće nije zatekao nikog.

Ono što je uobražavao da je žar cigarete, da nije bilo oko mačke?

Ipa... u vazduhu se osećao duvan ski dim! Onaj mirišljavi, koji je prvi put osetio onog trenutka kada je stranac zapalio...

Možda je bio tu i otišao.

Ili se sakrio?

Obišao je zgradu sa niene druge strane, pogledao zemlju ne bi li našao na kakve tragove, a onda se vratio natrag.

Besciljno se šetkao po dvorištu, izazivajući sudbinu da mu podari nešto na čemu bi iskalio svoj nemir.

Besno je korbačem skidao vrhove trava pored drvene ograde.

Odjednom mu se učini da čuje slabo rzanje konja.

Ukopao se u mestu. Oči su mu sevnule, a usta razvukla u pakleni osmejak.

Trebalo je toga ranije da se seti!

Da ode do štale i proveriti nalazi li se neznaničev šarac s ostalim konjima, ili ga je ovaj već izveo i otišao da se sastane sa nekim?

Pognut, on se prišunja ogradi. Visoka, davno nekošena trava dosezala mu je skoro do bedara.

Nedaleko od tog mesta, nalazilo se stablo drveta, sprženo gromom još pre nekoliko godina.

Sada je trulilo i sušilo se, pruža-

jući ogolele grane prema nebu kao kandže.

Kvigli se malo izdiže.

Noć je bila puna mesečine, ali i senki.

Pa ipak, video je jasno onu istu kobilu i njeno ždrebe, okrenute na onu stranu gde se on nalazio.

On se malo strese.

Da mu se ne priviđa?

Ponovo je dobro pogledao i primetio da se životinja pokrenula.

Znači, indijanski gad je bio tu negde.

A trebalo je da se snadje za spavanje daleko od ranča!

Možda je izabrao neko mesto da bude bliže, kada se u zoru javi na posao. A možda je smišljao neku rabotu, na kakvu su samo Indijanci spremni u večnoj borbi sa belim.

Nadzornik „Mustanga” se za trenutak pokaja što nije sa sobom poneo svoju pušku.

Bio je u stanju da ustreli i kobilu i njenog mladog pastuvala!

On zakorači da predje ogradu, kada začu neobičan šum iznad sebe.

Prvo je pomislio da je preplašio neku pticu.

Onda mu je bilo jasno da taj zvuk dolazi od lasa!

Kasno se toga dosetio!

Konopac mu je, odnekud, vešto nabačen na ruke i isto tako vešto stegnut.

WAT DILLON

Pre nego što je mogao da smisli nešto da se odupre, bio je priklješten uz ogradu ledjima.

Nije mogao rukama da makne.

Cimao je celim telom, ali, uzalud.

Otvorio je usta da zaurli i probudi momke u blizini, ali, i tu je zakasnio.

Na vratu je osetio kao brijač ošt-ro sečivo noža i zanemio je.

— Ne pokreći se — šapnuo je neko.

— Prokletistvo...

Taj glas!

Poznao je mladog Indijanca.. Samo on govori tako na slogove, otegnuto, s mukom, kao da se priseća pojedinih reči.

— Znam ko si ti...

Nož zađe još više pod kožu i Kvigli oseti da mu se želudac prevrće. Zaklaće me, pomisli.

— Odgovaraj... samo kad ja pitam...

Nalazio mu se iza ledja.

— Znaš li ovo? — pitao je Indijanc i podneo mu drugom rukom pod nos srebrno Raspeće.

Nebesa!

Lanac koji se nalazio oko Džemi-jevog vrata bio je u Indijančevim rukama! Gde ga je našao? Šta je on znao o tome? Šta se to njega ticalo? Hoće li da ih uceni ili je posredi nešto drugo?

— Čuo si?

— Ja... ne znam...

— Znaš! Znam da znaš ...

Kvigli je jedva istisnuo reči; svako pomeranje vilica pretilo je da

primi koji milimetar vrha noža dublje u grlo.

— Tvoje je?

— Ne... ne, nije...

— Čije je? Govori...

Kvigli je kolutao očima. Bar da laso hoće malo da popusti, da uluči bilo kakvu šansu da se odbrani.

Šon-šon povuče malo nož i nadzornik je prosto čuo kako pod njim pucketa koža.

— Džemijevo je — izbaci odjednom.

— Džemi?

— Rančerov sin... On ima takvo...

— Gde ga je izgubio?

— Ne znam...

— Ja znam... I ti si bio tamo..

Ko još?

— Ne znam...

— Bila su trojica .. Ko još?

— Ne znam...

— Ako ne priznaš... Odseći ću ti glavu...

Kvigli se sav naježi i skupi.

Možda bi mogao da upotrebi neku varku?

Da ga omekša poniznim glasom, pokajanjem, da mu odvuče pažnju i nagovori nekako da ga pusti? Morao je da blefira, da spasava kožu, makar i na račun mladog Šefilda i Fenvika.

— Treći je Fenvik...

— Onaj dugački?

— On... Šta hoćeš od nas?

— Isto ono... što i vi od Džosa...

— Ko je Džos?

— Čovek... privezan za kaktus i ubijen... sa Tamariskom...

On je znao!

On je sve znao i video. Jedino njihova lica su bila nepoznata, sve ostalo mu je ležalo kao na dlanu. A ljudi, pošasavali Džemi Šefild ostavio je svoje „Raspeće“ kao siguran trag od njih!

Idiot!

— Ja s tim nemam ništa...

— Bila su trojica — govorio je Indijanac monotonim glasom, ne olakšavajući stisak noža. — Ti... i ona dvojica. Ona dvojica... i ti. Svejedno.

— A ko si ti? — doseti se Kvigli da upita. Znoj ga je oblivao kao nikada u životu.

— Sin i brat...

— Sin? Indijanac sin belog? — histerično se nasmeja Kvigli. — Nemoguće!

— Moguće! Zato ćeš umreti!

— Šta... zaklaćeš me?

— Ne...

Kvigliju malo laknu.

— Slušaj, možemo da se nagodimo. Imam para.

Nož se ponovo uvuče pod kožu.

— Šon-šon se ne prodaje... Ti ćeš umreti.

Onda je vrh noža nestao.

Nadzorniku kao da se povratio svest. Pomislio je da je Indijanac samo pretio i sada iščezao u noć, misleći da je dovoljno zaplašio ovejalog nadzornika.

Ali, on se iznenada pojavio ispred njega!

Šon-šon ne ubija s ledja — rekao je.

U ruci je držao kolt duge cevi, nalik na vojnički, mornarički „remington“ zastarelog tipa.

— Ali, ti ne znaš kako je sve bilo... čupao se Kvigli iz ledenog zagrljaja smrti. — Da objasnim...

— Kasno je — odgovorio je Šon-šon zagrobnim glasom. — Koliba spaljena, Džos mrtav, „Tamariska“ u krvi... Rekla je: bila su trojica...

Kvigli je buljio u cev, ne verujući da bi odatle moglo da plane njemu u lice ili srce.

— Trebalo je da ga išibam do smrti — izbi iz njega pritajena mržnja. — Trebalo je... Kopile crvenokožol!

Šon-šon nepomičnog lica pritisnu obarač...

XV

Pucanj je rasio „Mustang“ ranč. Kit Fenvik je iskočio napolje samo u donjem vešu, ali, ne zaboravljajući da ponese opasač.

Upalila su se svetla u barakama i začuli bunovni, poluglasni povici.

Majls se prvi dosetio da ponese sa sobom štalški fenjer.

Samo nepun minut posle toga, ljudi su se sudarali, pitajući se ko je pucao.

Nisu znali da odgovore.

Fenvik je zaustavio Teksašanina prilično unezveren.

— Jesi li video Kviglija? — upitao je.

— Ne! Gde je?

— On... Nije mu se spavalo, pa je izišao napolje.

— On sigurno nije pucao — zaključio Majls.

— Kako to misliš?

— Kvigli ima pušku... a ovo je pucanj kolta.

Majls je bio u pravu. Fenvik osjeti da se dešava nešto gadno po njegovog prijatelja, a time i po njega. Žagor u dvorištu nije mogao da ostavi ravnodušnog Džeremija Šefilda.

Svetlo se upalilo i u njegovoj sobi.

— Evo ga! — povikao je neko sa drugog kraja.

Fenvik polete tamo.

Video je nekoliko momaka pored ograde. Stajali su kao hipnotisani.

Vilbur Majls sustiže Fenvika, iznoseći ispred sebe krug žućkaste svetlosti.

— Sklonite se! — pisnu on.

Momci propustiše Arizonca, bez reči.

Znao je da Kvigliju nema pomoći. Ležao je širom otvorenih očiju, s velikom ranom na grudnom košu.

— Pucano je iz blizine — zaključio Majls.

On spusti fenjer iznad nadzornikove glave i čučnu da pogleda tragove. Izgledalo je da ih nema. U stvari, nešto je povilo travu, ali se ova potom ipak brzo ispravila. Kao da je ubica bio bos...

Fenvik je buljio u svog prijatelja. Lice mu je bilo poput kreča.

Onda, kao da se setio da treba doći još toplo telo i proveriti.

— Oli? — istisnuo je, čudnim, stegnutim glasom. — Čuješ li me?

Ljudi se zgrlaše.

— Ne čuje te — kazao je Majls što je mogao mirnije. — Mrtav je!

— Nemoguće... Kako? Ko je...

— Ne znam — odgovorio je Majls i ustao. — Momci, što brže možete pojašite konje i malo pročešljajte okolo.

I Fenvik se naglo podiže.

— Ne verujem da će nešto naći — kazao je promuklo. — Taj prokletnik je sigurno ovde, na ranču!

— Ovde? — iznenadi se Majls.

— Na koga to misliš?

— Ja znam na koga — lupi Arizonac po koltovima i krenu natrag.

• Izgledao je i stravičan i smešan u dugim gaćama, bos, gologlav, a opasan koltovima.

Uputio se pravo prema glavnoj kući.

Tamo je, na tremu, stajao Dok Holidej i pušio.

Kraj njega nije bilo rančera.

Stari Šefild sigurno nije mogao lako da se podigne ranjen, ali su ga nekako dogurali do prozora i posadili na stolicu.

Stavili su svetiljku kraj njega.

Teksašanin se kolebao na koju će stranu. Ipak, opredelio se da pridje vlasniku „Mustanga” i da ga obavesti da su Kviglija našli mrtvog kraj ograde.

Za to vreme, Fenvik je stao ispred kockara.

— On je mrtav — rekao je šupljim glasom — a ti si ga ubio!

Momci sa ranča su se tiskali na pristojnom odstojanju.

Rančer je nešto rekao na Fenvikovu adresu, ali ovaj je izgledao gluv.

— Koga sam ubio? — priupitao je Holidej mirno.

— Kviglija! Stalno si mu sedeo na žulju... i noćas si ga ubio!

— Kako? Izneo sam ga iz kreveta i ucmekao?

Fenvik je držao oba kolta izvučena.

Samo malo delilo ga je od želje da zapuca. Samo malo.

A to „malo” izazivao je Džordžija nac svojim nehajnim ponašanjem.

— Tebe je tražio — procedi Arizonac.

— Ono što je tražio, izgleda da je našao — odegovorio je Dok. — Ja sigurno nisam bio taj!

— Jesi! — zaurao je Fenvik. — Ti si jedini ovde obučen. Sačekao si ga i ubio! Pokaži revolvere!

— Ja ih pokazujem samo kad pucam.

— Onda pucaj!

On obori obe cevi na zemlju, dajući time sasvim malo prostora Džordžijancu da izvuče koltove. Nije verovao da bi ga neko u tom položaju mogao nadvisiti.

Vilbur Majls je sigurno dobio neke instrukcije od vlasnika „Mustanga”, jer je pošao da zaobidje Arizonca sa druge strane.

Mislio je da ga neće opaziti.

! Ali...

— Ostani gde si, Teks! — dobacio je ovaj, ne skidajući pogled sa Doka. — Moj najbolji prijatelj je mrtav. Moj jedini prijatelj...

— Zašto misliš da je on ubica? — upitao je Majls.

— Tako.

— Bolje da se umiriš, Kite. Gazda je...

— Briga me za gazdu — prodera se Arizonac. — Ne mrđaj ili ću i tebe...

— Poludeo je! — čuo se Šefildov glas. Videlo se da ulaže veliki napor da govori. — Niko ne sme mog gosta...

— On je stranac? — urlao je Fenvik. — Ne znate ni ko je, ni šta je...

— Ti... Otkud znaš da ne znam?

— Ne znate! — urlao je grozničavo Arizonac. — Ni ja ne znam... Ni Kvigli nije znao, ali je mrtav! Ubiću ga!

I podiže cevi.

Sve dotle ukočeni Džordžijanac, odjednom se izvio u stranu.

Ruke su mu se odlepile od tela, leva noga odskočila prema zidu, bljesnuli su narandžasti plamenovi.

Kit Fenvik je zastao.

Činilo se da lebdi u vazduhu. Povio se natrag pa su mu koltovi gurnuli u zvezdano nebo.

Iz grudi mu se ote potmuli jak.

Zatim je pao.

— Nebesa — uzviknuo je neko. — Da nisam video rođenim očima...

Vilbur Majls se našao pored kocara.

— Mislim da ga niste ubili — reče.

— Nisam!

— Arizonac je dobar kauboj, ali, jedino ga je Kvigli primao u društvo. Voleo ga je..

On se približi momcima okupljenim nad palim Fenvikom.

— Kako ćemo za doktora? — pitao je neko.

— Ja ću ga previti — dobaci Holidej.

Džeremi Šefild se odvoji od prozora, stavi naočari i zavrte glavom. Ono o čemu je samo slušao, sada je video rođenim očima.

Njegov kauboj, inače poznat po brzini, imao je u šakama koltove.

Čovek preko puta držao ih je za pojasom.

I, potegao je pre.

Štaviše, ciljao je da ne ubije!

To je mogao samo on.

Dok Holidej!

Te večeri on je rekao ko je, ali prećutno mu je stavio do znanja da to zadrži za sebe. Uz dobar biftek a staro vino Šefildovog dede, kockar je pričao o svojim putovanjima, na kakvim rančer nikada nije bio, niti će stići da ode.

Vlasniku „Mustanga” odavno nije bilo tako prijatno da sedi i sluša.

Nije znao, međutim, da slično oseća i Holidej.

Ali, Kviglijeva smrt vratila je ukletog kockara u stvarnost.

Ostala je, takodje, i tajna: zbog čega je umro Oliver Kvigli.

I ko ga je ustrelio?

Četiri lako odevena momka na neosedlanim konjima vratila su se sa traganja neobavljena posla.

S druge strane ograde naišli su na neke tragove, ali, tuda se ionako preko dana prolazilo, pa se izmešalo više otisaka.

Ubica nije ostavio ništa za sobom.

— Kao da je leteo — primetio je neko.

Vilbur Majls je odsutno stiskao nešto u svojoj šaci.

Zbunjeni kauboji tiskali su se po dvorištu, ne znajući šta da preduzmu dalje. Pogledali su prema Džeremiju Šefildu, koji je zbog naglog kretanja povredio ranu i krv je probila zavoj.

— Neka neko ode po šerifa — kazao je.

Majls pokaza na Čerija Banistera, najstarijeg među njima.

On klimnu glavom i ćutke okrete konja.

Dok je Džordžijanac, okružen posmatračima, „krpio” ranjenog Kita Fenvika pri oskudnoj svetlosti štalskog fenjera, Majls se sasvim približio iznemoglom Šefildu.

Rančer je pogledao u svog poverljivog kauboja.

— Nešto te muči — upitao je.

Teksašanin klimnu glavom.

— Šta je to, Majlse?

— Nešto sam našao na Kvigliju — ustežući je odgovorio ovaj.

— Šta to?

— Ovo!

On ispruži dlan i pred rančermom zasiya „Raspeće”, od srebra skovano.

— Džemijevo? — procedi Šefild.

— Zar mu je poklonio?

— Bilo je otkinuto i bačeno na njega. Liči mi...

— Govori — nestrpljivo će rančer.

— Liči mi na neku opomenu, gazda.

Šefild uze amajliju, čvrsto je staze u šaku i ostade tako nekoliko trenutaka.

Mat

odabrani stripovi svakog
1. u
mesecu

Dillon

— Ima tu nešto — promrmljao je.
— Ima nešto...

XVI

U cik zore, šarac Doka Holideja poneo je svog gospodara prema gradu.

Istovremeno, u susret je jahao Šon-šon.

Bilo je neizbežno da se sretnu. Ovog puta Indijanac nije mogao da izbegne tvrdnju da ne poznaje kockara. Bili su sami.

Holidej je znao da nešto nije u redu, čim se momak svim silama trudio da nadje posao.

I to na „Mustang” ranču!

Pred pogledom slavnog kockara i ponosni Šon-šon je obarao oči.

Burna noć ostala je iza Džordžijanca. Nije mu preostalo ni oka da sklopi, ali se zato rano oprostio od domaćina i vratio se u Pueblo.

Nisu za njega bili susreti i posete.

Nevolje su nicalle tamo gde je bio. On je prosto sa sobom nosio nesreću.

— Imaćeš loš prvi dan posla, Šon-šone — dobacio mu je Holidej.

— Svaki početak je težak — lakonski je odgovorio Indijanac.

— Gde si spavao

— Napolju!

— Na ranču je gužva. Ubijen je čovek. I šerif je tamo...

Šon-šon je ravnodušno zurio u sagovornika. Ništa se na njemu nije menjalo.

— Ja samo radim — kazao je.

— A Džos? A Tamariska? Šta je s njima?

— Ništa...

— Ne umeš da lažeš — primeti Holidej. — Ili si ih napustio, da postaneš svoj čovek... ili im se nešto desilo.

— Čovek bledeg lica mnogo zapitkuje.

— Ubijen je onaj koji te šibao — naglasio je kockar nemarno. — Ubijen je izbliza. Našli su mu na vratu ogrebotine, verovatno od noža...

— Šon-šon neće ubiti zbog jednog udarca — rekao je mladić.

— Mogu da posumnjaju i u tebe?

— Šon-šon ima samo jedan odgovor.

— Onda ga uz put dobro nauči na pamet.

Indijanac se lako namrštio.

Ako ovaj čovek nešto sumnja, zašto to otvoreno ne kaže?

Zašto mu ne zapreti, ili o tome obavesti zakon?

— Šon-šonu je svejedno — rekao je, terajući kobilu napred. — Ti ne mrziš mene?

— Ne!

— Onda me više ništa ne pitaj...

I produžio je dalje, uspravan, poglute glave i đavolski nedokučiv.

Uskoro, kockar se našao na početku glavne ulice.

Krenuo je pravo u hotel.

Ništa ga više nije interesovalo u vezi ranča i peripetija oko Kviglijevog ubistva. Poželeo je da se dobro ispava i napije pre toga.

Timoti Braun samo što je ras-klopio oči kada je ugledao kockara.

Holidej je izostavio da ga pozdravi. Hol je bio sasvim prazan, neprovetren i zastrven zavesama.

— Mogu li dobiti bocu brendija u sobu? — upitao je hrapavim glasom.

— Možete...

— I neka me niko ne uznemirava.

— Da?

— Ako nekoga pošaljete gore, pucaću. Kolt držim pod jastukom, otkočen.

Recepcionar ga je gledao s nevericom. Pa ipak, ovom džentlmenu ne pristaje da zbija šale.

Verovatno je to mislio ozbiljno.

— Sinoć vas je tražila...

— Ko?

— Mis Kenstok.

— Zašto?

— Pa, zna se zašto žene traže ljude...

— Govorili smo o brendiju — prekide ga Holidej. — Neka požuri.

— Šta da kažem mis Kenstok ako ponovo dodje?

— Kažite da ide do djavola!

— Za... zaista?

— Naravno! Može i do sto djavola!

Braun zavrte glavom.

Uostalom, možda je to i pametno.

Zašto bi se stranac zamerio gradaonačelniku, ili doživeo sudbinu Rekse Kardifa?

Holidej udje u svoju sobu, baci šešir na stolicu i opasač prebaci preko šipke kreveta.

Nije podnosio svetlost dok leži, pa je ostavio zavesu netaknute. Odmah

iza podneva, saznao je, kreće kočija za Trinidad. To je bio jug, pravac koji mu odgovara. Putovalo se dva dana i jednu noć.

Posle bi mogao da se prebaci preko granice u Teksas. Odavno nije bio tamo.

Čuo je kucanje na vratima.

— Brendi, gospodine — odazvao se glas mladog kelnera.

Otvorio je vrata samo toliko da primi bocu.

A onda je tutnuo donosiocu u šaku pet dolara.

— Mister, da nije greška... — čuo je momka, ali vrata su se već zalupila za njim,

Nategao je brendi, otpio nekoliko gutljaja i uvideo da mu ne prija.

Sve mu je smetalo.

Pokušao je da ne misli, da jednostavno zatvori oči i ostane prazan.

No, uvek kad je tako ostajao sam, suočavao se sa prošlošću; iskrsavali su ljudi, desetine i desetina lica s kojima se sretao, koje je podnosio ili ignorisao; bili su umotani u maglu zaborava ili dim baruta.

Iskrsavale su ravnice i brda, sjaj reke u noći, klavirska muzika je treštala po zidovima slepoočnica...

I nad svima njima lebdela je niklovana cev njegovih koltova.

Neumitna, neprikosnovena „značka” Doka Holideja na njegovom ukletom putu kroz život.

Tako je zaspao...

Bilo je nešto mračnije kada je otvorio oči.

Posegao je rukom za džepni sat. Četiri i trideset!

Odspavao je dobrih šest sati i osećao se malo bolje. Kočija za Trinidad je otišla, ali, tu se ništa nije moglo učiniti. Verovao je da će mu biti dovoljno sat, najviše dva za odmor, no prebacio se.

Popravio je kravatu, stavio opasač, navukao kaput i pogledao se u ogledalo.

Lice mu je bilo bledo, a to nije velika promena u odnosu na trenutke kada bi ga spopadao kašalj i sebe jedva prepoznavao.

Natukao je šešir i izišao iz sobe.

Hotel „Kverido” je u to doba dana bio skoro zamrli kutak Puebla.

Kockar se uputi u hol.

Ugledao je za jednim stolom, sasvim usamljenog, Vilbura Majlsa.

Poželeo je da se vrati u sobu, da ne sreće nikog koga poznaje. Jednostavno, hteo je da ga ostave na miru sa svojim nevoljama ili pričama.

No, Teksašanin ga je opazio i malo se pridigao.

Ovog puta izgledao je nekako neobično: činilo se da je na iglama, a uporno se savladjuje da ne izleti iz kože. Koliko je Holidej umeo da sagleda ljude, Majls je sa sobom nosio gomilu iznenađenja.

— Čekam vas pola sata — rekao je on.

Holidej je zastao.

— Možda nije trebalo ni da se budim — dobacio je prilično hladno.

Majls je osetio njegovu odbojnost.

— Samo sam hteo da me posavetujete — reče.

— Zašto?

— Desile su se neobične stvari, mister...

— Pa šerif je na ranču, zar ne? Ja odlazim rano ujutru.

— Ipak...

— Ne želim da se uplićem ni u šta. Dosta mi je potezanja revolvera, kauboju. Ti to ne možeš da shvataš...

— Shvatam. I meni je do guše prašine i muka goveda, ali, ja ne umem da budem drugo, nego ono što jesam.

Prilično jednostavno rečeno, pomislio je kockar, i nije daleko od istine.

On se nasloni na pult, iza koga je recepcionar otvorenih očiju hvatao svaku reč oko sebe.

Majls napusti svoju stolicu; bio je već obučen za noć, imao je kaput na leđima i opasač popunjen novim zalihamama metaka.

Holidej izvadi cigaretu.

— Šta se desilo, nije valjda još neko ubijen? — upitao je nemarno.

— Jest!

Džordžijanac ga pogleda. Zar je pogodio?

— Ko?

— Kit Fenvik...

— Kako?

— Proboden je nožem, dok je ležao. Mi smo bili uglavnom okupljeni na ručku i oko šerifa, a onda je kuvar javio. Bio je pošao da odnese ranjeniku malo supe i zatekao ga u krvi...

— Znači, neko je sa ranča. — zaključio Dok.

— U pravu ste. I još nešto...

XVII

— Da čujem i to.

— Kada sam našao Kviglija u travi, video sam na njemu lančić sa „Raspećem” od srebra. Pripadao je rančarovom sinu, a neko ga je ostavio na lešu...

Holidej ga nije prekidao. Slušao ga je i pušio.

Majls nastavi:

— Pokazao sam to starom. On je posle pozvao sina i gnjavio ga da mu prizna gde je izgubio amajliju. Ovaj nije umeo, ili, nije želeo da kaže. Bio je prilično zaplašen činjenicom da je ubijen nadzornik, a da je na njemu nadjeno njegovo „Raspeće”.

— Tu ima nešto — primeti kockar.

— Svakako! Kad se pročulo da je Fenvik ubijen, ljudi su izgubili glave. To vam je kao da neko, skoro na vaše oči, ubija jednog vašeg prijatelja. Najviše se izgleda preplašio Džemi. Samo malo vremena iza toga on je nestao!

— Čudno? On je poslednji od trojice koji su se zajedno družili i držali.

— To je očigledno svima. Stari je besan što ne može u sedlo, a šerif okleva da ga traži. Kaže: tatina maša izvodi neke svoje ujdurme i vraće se čim mu ponestane para...

— Ti ne misliš tako?

— Ne. Jer, čim je nestao Džemi Šefild, izgubio se i onaj Indijanać. U isto vreme, ili možda malo kasnije. Tek tada smo posumnjali na Indijanca, ali, nismo znali kakve to veze imaju sva trojica s njim. Razumem da je ubio Kviglija, zbog šibanja, ali...

— Prokletstvo — čulo se od strane na kojoj se nalazio Braun.

Holidej je sve saslušao hladno.

— I gde sam ja tu? — pitao je.

— Stari više nije besan, mister, nego očajan. On svim snagama krije koliko voli onog nevaljalca. Veruje da će napraviti čoveka od njega, ali, ako ga izgubi, onda ni za njega nema života.

Holidej je razmišljao o nečemu. Izgledalo je da ne sluša Teksašani-na.

— Ne razumem — javi se najzad — hoćete da budem u poteri?

— Hteo bih da kažete šta mislite.

— Zašto bih mislio o tome? Moj jedini problem je da otputujem iz Puebla. Ne znam gde je otperjao rančarov sin, niti mogu da pomognem bilo kome, a sebi najmanje.

Izrekao je to ostrim glasom.

Teksašanin je samo klimnuo glavom.

— Onda... želim vam srećan put, mister.

Okrenuo se i izišao.

Kockar je gledao za njim, smrknutog lica.

Vilbur Majls je uzjahao konja, o čijem sedlu su bila čebad, puška,

laso i čuturice. Teksašanin se spremao na duže traganje.

Džemi Šefild nije pobjegao u grad, u salun.

On je bežao glavom bez obzira od nekih sećanja. Od svoje nečiste svesti.

Trebalo ga je pronaći pre Indijanca, tvrdio je za sebe Majls.

Samo... kojom stranom krenuti? Kojom?

— Ja bih ovuda — čuo je glas iza sebe.

Nije mogao da se ne osmehne.

Dok Holidej je već bio na svom ždrepcu, smrknut, ali ne više tako odbojan.

Teksašanin ga propusti.

— Imate neku ideju? — upita.

— Samo ideju — odgovori kockar.

— Ne garantujem da nije blesava.

— Onda da krenemo.

— Bila bi šteta da to bude gubljenje vremena — dodao je ovaj. — Ipak, vredi odnekud početi.

— Slažem se!

Uputili su se na severozapad, preko ravnice.

Izgledalo je da će jahanje potrajati.

Sunce se sve više približavalo liniji na kojoj nestaje, a njih dvojica su pratila tok Holidejevih misli. Ponegde bi izbio trag, udvostručen, ali bilo je zaista neshvatljivo da su to oni i da jašu uporedo!

Majls se okretao oko sebe, u pejzažu koji mu je bio i poznat i stran.

U nozdrvama je osećao pesak!

Oko njih je započinjala ravnica,

načičkana blagim uzvišenjima i žbunovima koji su negde dosežali do sedla.

Holidej se takodje često osvrtao, ali, on je proveravao pojedine tačke kao da se po njima snalazi u povratku na neko određeno mesto.

Nadolazio je suton.

Puna dva časa oni su jahali bez odmora, ali, i bez žurbe.

Onda su odjednom skrenuli u neku uvalu.

Pod kopitama konja prvi put je zaškripao pesak.

— Osećam pustinju — oglasio se Majls. — Na kojoj je strani?

— Tamo — pokaza rukom kockar.

Teksašanin se seti da su pustinjom prošli rančarov sin, Kvigli i Fenvik. I da su se zadržali više nego što treba.

Da li su u to vreme nešto zabrljali?

I otkud to stranac naslućuje?

Obreli su se u kanjonu. Taj deo se nije video sve dok nisu ušli u njega. Kao da se nivo zemlje spustio i započinjao drugi život odatle.

Holidej je gledao u zemlju.

Tragovi su postajali sve jasniji.

— Ipak su dvojica — prokomentarisao je Majls. — Zašto jašu zajedno?

— Možda moraju — odgovori Dok.

— Kako?

— Možda je jedan zarobljen.

— Džemi?

Holidej samo sleže ramenima.

Deo puta su projahali ćutke i nešto brže.

Kockar je već raspoznavao prede.

Video je krošnju ogromnog saka-ro-kaktusa i znao da je pred ciljem.

Šta će samo zateći?

Kolibe nigde nije bilo, kao da je u zemlju propala. Nije se čuo muk životinja, sve je izgledalo zamrlo i ukleto.

— Ostavite pušku — opomenu on Majlsa.

Čovek posluša.

Koral je bio prazan.

Od kuće je ostalo samo nekoliko pocrnelih greda. Ko je to prošao tuda i uništio? Da li je zbog toga Šon-šon došao u Pueblo da traži posao, i možda, krivce?

— Tamo — uzviknuo je Majls.

Holidej podje za njegovim pogledom.

Videli su Džemija Šefilda!

Bio je vezan za kaktus, izbezumljen, bled, na granici pameti.

Kockar pođe napred.

Nije se mašao oružja, pa je Majls sledio njegovu mirnoću.

Ogromni kaktus bacao je džinovsku senku na još svežu humku.

U nju su bile pobodene tri strele. Samo jedna je ostala cela, ostale dve su bile slomljene dopola.

Nikog više nije bilo u blizini.

Pod tom zemljom sigurno su se nalazili starac i devojka, razmišljao je Džordžijanac. Mora da su nastradali od strane obesnog mladića i njegovih kompanjona. Oluja ih je izbacila na ovaj deo zemlje, a oni su zlo upotreбили doček Lebedera Džosa.

Možda je devojka bila lepa i oni su iskoristili svoju nadmoć.

— Možda Šon-šon nije bio tu u to vreme, već je stigao kasno.

Ali, ne suviše kasno, da ih ne ot-krije i kazni.

Džemi Šefild je bio poslednji.

Još uvek živ...

— Ne približujte se — otimao se rančerov sin i mlatarao glavom tako da se činilo da će mu izleteti iz ramena — ubiće i vas!

Kockar i kauboj sjahaše.

— Koga se plašiš, sinko? — upita Dok.

— Ubiće me... Rekao je da gledam u grob, pa kad se dobro nagle dam, da će me pribosti za kaktus strelom... To je rekao... Eno ga tamo, u žbunju... čeka...

Teksašanin repetira pušku i pret-raži grmlje

— Nema nikog — javi.

— On je otišao — dobacio je Holidej Šefildu. — Zašto te je doveo ovamo?

— Ja sam ga ubio... Njega, a de vojku smo sva trojica... Ja prvi, pa onda ostali...

Glava mu klonu na prsa.

— Zašto je njega poštedeo? — pitao se Majls.

— Ko zna? — pitao se i kockar. — Možda zato što je mlad kao i on? Možda smatra da je dovoljno kažnjen? Možda je i njemu dosta dva leša na duši?

Teksašanin izvuče nož i preseče veze.

Šefild se skljkao na zemlju. Lice mu je bilo obliveno suzama, oči ispunjene očajem.

— Ispričaćeš šerifu celu priču — podseti ga Majls. — Je li ti jasno?

— Jeste! — klimao je Džemi glavom. — Sve ću da ispričam... Sve ću da priznam... Samo me nemojte prvo na ranč.

— Zašto ne?

— Tata... umreće zbog toga...

— Neće — dobacio je Holidej. — Isplači se prvo kod njega, a pred šerifa iziđi kao čovek!

Mladi Šefild se nekako uspravi. Nije se stideo svojih suza, što je za Majlsa bio dobar znak da iz razuzdanog momka izbija ono pravo, ljudsko što je postojalo.

— Jahaćeš sa mnom — pozva ga Majls.

On otvori čuturicu i ponudi ga da popije. Šefild je samo nakvasio usta. Još se tresao.

Kockar je stajao nad humkom.

Onda se sagao i prelomio treću strelu.

XVIII

Naslonjen na Teksašaninova leđa, rančerov sin je izgledao kao da spava.

Sumrak se bivao sve gušći, iako se nad zapadom rumenio komad neba, kao žar bačen u modru travu.

Kockar je stalno imao osećaj da ih prate.

Da li je to bilo zbog sutona ili su zaista nečije oči padale na njegov potiljak poput usijanih šiljaka.

U svakom slučaju, nije se zaustavljao.

Okolo njih se prostirala ravnica satkana od žbunja i drveća niskih grana.

Tada se začuo krik sove!

Holidej zateže uzde.

— Nešto nije u redu? — prenu se Majls.

Krik se ponovi još jednom, sasvim blizu.

— To nije sova — primeti tiho Teksašanin.

— Nije!

Šefild otvori oči, ali, kao da se nije najbolje snalazio gde je i na čemu je.

Holidejeve ruke bile su nepokretne. Ležale su na jabuci sedla i iščekivale.

Teksašanin je takođe ćutao i čekao.

Nepokretan je bio i Šefild.

— Dao nam je do znanja da je sve video — reče Holidej. — Možemo da nastavimo.

Rukom je otklonio grane jednog drveta pod kojim su se nalazili.

Samo što su odmakli nekoliko jardi, kroz vazduh nešto zazvižda.

Kockar se okrenu.

Jedna strela zabode se u stablo i osta nekoliko trenutaka podrhtavajući. Na nju je bilo nešto prikačeno!

Kockar i Teksašanin se vratiše na trag.

Majls je bio brži.

On iščupa strelu iz drveta i sa nje skide komad papira. Bilo je to parče novina, sa slikom.

— Pa, ovo ste vi! — iznenadi se on.

Džordžijancu je bilo jasno da se radi o starim novinama iz Mekona, koje mu je pokazivao bivši narednik Lebeder Džos.

Indijanac je to na neki način sa-

čuvao i sada mu poslao. Ako je to znao sve vreme, zašto je onda ostavio na kraju poruku?

— Šta je hteo s ovim? — upita Majls.

— Oprostio se od nas — odgovori kockar i pocepa novinski komad. — Veruje da ga nećemo tražiti, kao što nikome neće uspeti da ga nađe.

— Pa, ja sam zaboravio na nje-
ga — sleže ramenima Teksašanin.

— A ti, Džemi?

— Ja... Nisam ga video od onda
na ranču — promrmljao je momak.

Majls se osmehnu.

— Tako te volim, gazda!

Namignuo je na kockara.

KRAJ

FRENK LAŘAMI:
K R V A V I K A K T U S
Copyright 1976. by
UNIVERSUM PRESS
SVA PRAVA ZADRŽANA

Izdaje i štampa NIP „FORUM“ Novi Sad, Vojvode Mišića 1.
Odgovorni urednik: Svetožar TOMIĆ

Štampano: 1. jula 1976.

Oslobodeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Poljajinskog
sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine.
broj 413-279/73 od 10. maja 1973. godine.

**NE ZABORAVITE
SLEDUĆI
BROJ DOKA
HOLIDEJA**

**IZLAZI 7.
AVGUSTA
1976.**

7. juli 1976.